XV.643

JOANN. BUXTORFII

EPITOME GRAMMATICÆ HEBRÆÆ,

Breviter & methodice ad publicum Scholarum usum proposita.

Adjecta succincta de mutatione punctorum vocalium Instructio, & Textuum Psalmorúmque aliquot Hebraicorum Latina Interpretatio,

Ut prompta sit juventuti, & ad manum posita lectionis & exercitationis materies.

UNIVERSITY LIBRARY CAMBRIDGE

LONDINI,
Ex officina ROGERI DANIEL, 1653.

Nobilissimis, Amplissimis, Consultissimis Viris,

D D.

Consulibus & Senatoribus inclytæ Reipublicæ HAMMONENSIS in *Westphalia*, *Moderatoribus Prudentissimis,*

Gratiam & Pacem à Deo Patre.

AD literarum sacrarum solidam intelligentiam, Viri amplissimi, nihil tam necessarium esse, quàm Linguæ sanctæ Hebrææ cognitionem, in confesso est apud omnes, qui non cortice tenus, sed profundiùs sacras literas tractant. Duo autem incommoda sunt, quæ ab ejus studio adolescentes sæpissimè avertunt, Præceptorum Prolixitas & Confusio. Illa nauseam & tædium, hæc difficultatem primo accessu insuperabilem objicit. Prolixitas per multivias & reciprocas ambages ferè fit per quas in longum circumduci, summè tædiosum est. In maxima autem omnium rerum perturbatione expeditè progredi, operosius pro tyronibus negotium est. Quæ permistè implicita sunt, ea abrumpunt potiùs, quàm ut solvant. Hinc apud hos de profectu desperatio, apud alios contemptus linguæ oritur: alii magno labore vix mediocres, pauci solidos & ex profundo petitos progressus faciunt. Hæc mala nunc utcunque depellere aggressus sum, propositis brevibus hisce & dilucidis de lingua Hebræa addiscenda Præceptionibus: brevibus quidem illis in se, usu verò amplis. Sic autem eas proposui, ut Philosophorum Princeps decernit lib. 1. Phys. cap. 7. eum ait, ἔστι γὰρ κατ' ἀρχὴν, τὰ κοινὰ πρῶτον ἐπισκέψασθαι, οὕτω γὰρ περὶ ἕκαστον ἴδια θεωρεῖν, Secundum naturam est communia primùm dicere, tum propria & singularia cujusque contemplari. Et lib. 3. cap. 1. ὑστέρα γὰρ ἡ περὶ τὰ ἴδιον θεωρία τῆς περὶ τῶν κοινῶν ἐστι, Propriorum contemplatio posterior est contemplatione communium. Hoc secutus sum, quantum id instituti ratio nunc permisit. Brevia & plana tyronem, (quorum commodis nunc servire volui) pleniora provectiores Præcepta tractare de-

CAMBRIDGE UNIVERSITY LIBRARY

171-09

JOANN. BUXTORFIUS
Linguæ Hebrææ ſtudioſis S.

SApientum Hebræorum præceptum eſt, לְעוֹלָם יְלַמֵּד אָדָם לְתַלְמִידָיו בְּדֶרֶךְ קְצָרָה: *Semper doceat homo diſcipulos ſuos via brevi.* Et Plutarcho in Phocione laudata ſimilitudo eſt: Ὡς ἡ τῷ νομίσματι ἀξία, πλείσην ὀν ὄγκῳ βραχὺ δ' ὦμαιν ἔχει· ἔτω λόγε δεινότης, πολλὰ σημαίνειν ἀπ' ὀλίγων. *Quemadmodum numiſmatis æſtimatio & præſtantia tanto major eſt, quanto in minore maſſa plus valoris continet: ſic orationis illius vis & acumen majus eſt, quæ plurima paucis ſignificat.* Sic certe in Scholis præſtat paucis multa, quàm plurimis verbis pauca docere. כִּי הַיּוֹם קָצֵר וְהַמְּלָאכָה מְרֻבָּה: *Nam dies brevis eſt & opus multum,* aiunt Hebræi. Maximè verò ii, qui primùm linguam vel artem diſcere incipiunt, nec in prolixioribus nec in gravioribus, quàm captus ingenii ipſorum ferat, ſunt exercendi. Alioquin enim vires vel citò flacceſcunt, vel oneri planè ſuccumbunt. Habetis itaque hîc breviſſima de lingua Hebræa Præcepta, in quibus Grammaticæ fundamentum ſolidè ſternitur. Ea tamen nè juſto breviora exiſtimetis, de paucis vos monere & inſtruere commodum judicavi, maximè quod Verborum tractationem attinet.

In Verbis primùm traditur analogia conjugandi generalis, cui anomalia, tanquam ſpecies ſuo generi, poſtponitur, oſtenditúrque quot modis ea ab analogia recedat. Omnis autem anomalia fit duplici de cauſa; vel quòd Verbum conſtat ex aliqua quatuor literarum

bent. Fundamentum in plano solidè prius ponendum est, quàm implicita reliqui ædificii moles superstruatur. Optatissimum verò commodum esset ut, quemadmodum Latinæ & Græcæ, ità quoque Hebraicæ Linguæ fundamenta (ab iis saltem qui Theologiæ studio & Verbi Divini interpretationi aliquando operam locaturi sunt) in Scholis trivialibus & gymnasiis jacerentur. Sic enim & ardentiùs & frequentiùs illius studium in Academiis excoleretur, & juventus solidiùs de Sacræ Scripturæ interpretatione judicaret. Quod ut magno juventutis malo passim negligitur: it à summoperè ejus commodo consulunt illi, qui sic institutas Scholas habent. Inter hos, Vos, Viri amplissimi & prudentissimi, verè commendandi estis, quòd hoc beneficium juventus vestra scholastica magno suo bono jam antè viginti annos habuit. Eo enim tempore D. Georgius Fabricius, Scholæ vestræ tum Correctior, linguam Hebræam fidè & feliciter ibi docere cœpit, à quo & ego prima ejus principia addidici. Quod beneficium ego gratâ memoriâ recolens, has de Lingua Hebræa Præceptiones sub Vestro nomine publicare volui, partim ut gratitudinem aliquo argumento testarer, partim ut me patriæ Scholæ commodis inservire paratissimum, & maximè ut sanctæ hujus linguæ studium porrò quoque in ea excolatur firmiùs implantetur, cupidissimum esse comprobarem. Nam certè sicut Scholis corruentibus, Ecclesias eodem labefactatas motu, corruere necesse est; sic labantibus in Ecclesia linguis, puram sacræ Scripturæ interpretationem simul collabascere certissimum. Linguarum ignoratione horrendæ tenebræ Ecclesiam Christi diu occuparunt: Linguarum dono lux Verbi Divini Ecclesiæ restituta est. Hanc lucem ut studiosè conservemus summo studio & opere laborandum.

Accipite ergò, Viri amplissimi & consultissimi, à me munus hoc literarium benignè & clementer: exiguum quidem illud, si vel in se spectetur, aut cum Amplitudine & Dignitate vestra comparetur; at si ex animo & fine dantis, magnum. Non ex munere animus muneratis est æstimandus, sed ex animo munus. Deus Opt. Max. Rempublicam vestram in pace & tranquillitate diu florentem, potenter conservet, Scholamque & Ecclesiam omnis generis bono ubertim locupletet. Basileæ, 4. Maii, Anno post Christum natum MDCV.

V. A. Addictiss.

M. J. Buxtorfius, Camennas Westphalus, linguæ Hebr. in Academia Basilecnsi Professor.

usitata extat, נִלְחֲמוּ pro נִלָּחֲמוּ, Job. 4. 20. At ex his genus fieri nec debet nec potest, cùm reliqua omnia à ל incipientia sint analoga.

Quòd verò etiam duo genera constituunt Defectivorum tertiâ ה & י, id fit ἀλόγως. Nam ea Verba non generalem alicujus Conjugationis, imò nè unius quidem integri Temporis, sed specialem paucarum vocum anomaliam continent, ideóque specialiter ea explico cap. 13.

Ex Verbis, quæ duarum literarum anomaliam habent, plurifaria ac multiplicia constituuntur genera, quorum quædam unico, pleraque paucis exemplis comprehenduntur. Ego hæc omnia sub Quiescentibus tertia א & ה explico. Quam enim in prima, vel secunda thematis litera anomaliam habent, antè in illis generibus explicata est, ac proinde inutilis tautologia foret, ea denuò repetere, aut tanquam nova, in specie falsò proponere; cognitâ primùm simplici anomaliâ, quippe quæ generalis est & naturâ suâ præcedit, duplex deinde anomalia in posteriore genere per se patet.

In Verbo נָתַן separata quoque conjugandi forma ob duplicem ejus anomaliam à Grammaticis præscribitur. At cùm posterior ejus anomalia fiat tantùm in quibusdam personis Præteriti, ideo specialiter eam explico in Tempore Præterito, cap. 13. Ex priori autem anomalia convenit cum Verbis Defectivis primâ י, cap. 17.

Ex Verbis quatuor aut quinque literarum, duo sunt Quiescentia, à quibus tantùm extant, וְשַׁאטָאתִיהָ. *Et everram eam*, Jes. 14. 13. יָפְיוֹרֵךְ *Pulchrior effectus*

Quieſcentium אהוי, vel quòd literam in conjugando deficientem habet, unde Verba ipſa vel *Quieſcentia* vel *Defectiva* appellantur. Quandoque etiam duæ thematis literæ Quieſcentes ſunt, aut mixtim una Deficiens, altera Quieſcens. Ex his ultra triginta vulgò Grammatici faciunt diverſa genera, quæ per ſingulas conjugationes traducta, labyrinthum conjugationum reciprocis ambagibus intricatiſſimum exhibent. Ex illis ſe abſque tædio extricare, hoc opus hic labor eſt. Ego hæc omnia in ſex generibus explico, compendio utili & neceſſario.

Quieſcentium primâ thematis literâ, duo vulgò ponunt genera, unum Verborum à (י) alterum ab (א) incipientium. Prius genus recipio: De altero, quia ſpecialem fere unius Temporis anomaliam continet, & quidem multa etiam in eo prorſus analoga ſunt, ſpecialem obſervationem pono cap. 13. Sunt qui tertium genus adjiciant, Quieſcentium prima (ה) ex unico exemplo הָלַךְ *Ambulavit*. Sed id præter omnem rationem fit. Nam quòd ab eo deducunt Infinitum לֶכֶת *Ire*, Imperativum לֵךְ *I*, Futurum אֵלֵךְ *Ibo*, & הוֹלִיךְ *Ire-fecit*, eorum thema eſt יָלַךְ, cujus prima radicalis expreſſa in הֵילִיכִי *Abducito*, Exod. 2.9.

Defectivorum primâ thematis literâ tria faciunt genera; Verborum ſcilicet vel à (י) vel à (ל) vel à (נ) incipientium. Ex his poſterius tantùm pro genere accipio. Defectiva primâ (י) quia pauca ſunt, in Quieſcentium genere per exceptionem explico capite 23. & 24. Defectivorum primâ (ל) duo tantum ſunt exempla, לָקַח & לָחַץ: Illud revoco ad claſſem Defectivorum primâ נ cap. 17. ab hoc tantum unica vox uſi-

¶ Regulæ de Themate facilè inveſtigando & cognoſcendo.

FRuſtrà diſputatur de ſenſu alicujus loci, cùm verba ejus non intelliguntur. Verba ut rectè intelligantur, ad thema ſive Radicem veniendum eſt, ejuſque genuina ſignificatio & uſus ex Lexicis, & locorum aliorum collatione perquirendus. Thema autem propter frequentes anomalias, non ſemper in conſpectu eſt: unde factum, ut Grammatici regulas aliquot de inveſtigando eo annotarint. Has etiam in gratiam eorum, qui minùs in Grammaticis exercitati ſunt, aſpergere hoc loco placuit.

Thema ſive Radix apud Hebræos ex tribus communiter conſtat literis, rariſſimè ex pluribus. Quæcunque præterea literæ ad thema accedunt, vel conſignificant ei aliquid, vel formationi & flexioni ejus inſerviunt, unde *Serviles literæ* in genere appellantur. Hæ itaque rurſus à themate ſeparandæ ſunt. Unde

1. Si abjectis ſervilibus literis, tres remanſerint, eæ thema conſtituunt: ut אֶפְקֹד *Viſitabo* à פָּקַד.

2. Si duæ, ac prior earum dageſſata ſit, tum dageſh illud communiter in primam radicalem נ, rariùs in ' reducendum eſt; ut אֶגַּשׁ à נָגַשׁ: יַגִּישׁ à הִגִּישׁ: יַצֵּב à הִצִּיב. At אֶקַּח *Accipiam*, תִּקַּח *Accipies*, & reliquæ perſonæ, ſunt à לָקַח: item אֶתְּעֹו à נָתַע.

3. Si duarum remanentium poſterior dageſſata ſit, tunc ea geminanda eſt: ut סַבְּבוּ *Circumdederunt* à סָבַב Excipe *Primò*, ſi dageſh illud fuerit characteriſticum conjugationis, quod ex forma cognoſci poteſt, tum poſtponendum erit ה; ut גָּלְוָה à גָּלָה. *Secundò* Nomina,

es, Psal. 45. 3. quorum illud ad Præteritum Pihel Verborum Quiescentium tertia א cap. 30; hoc verò ad Pyhal Quiescentium tertia ה pertinet, cap. 34. Reliqua omnia ad Pihel & Pyhal Verborum Perfectorum refero cap. 14. Hoc itaque modo nihil eorum quæ Grammatici prolixè, fusè & confusè in Verbis proponunt, à me omittitur, sed omnia rectiùs disponuntur, singuláque suo loco dextrè, ad laborem in discendo minuendum, proponuntur.

In paucis quoque aliis à vulgato Grammaticorum ordine discessi. In Nominibus casuum distinctio non eo modo hîc ponitur, ut vulgò. Literam ה Genitivi, מ Ablativi notas & quasi Articulos faciunt. Atqui ה omnibus casibus præponitur: מ autem æquè sæpè Ablativo apud Hebræos præfigitur, atque apud Latinos *Ab hoc* vel *Ab hac*. Quorsum ergò hæ notæ, quæ in usu sunt ignotæ? In Verbis Participium *Pahul*, quod vulgò contra omnem ordinem in forma Activa (exceptâ conjugatione Kal) ponitur, in formam passivam reposui, cum & significatione & formatione à Præterito passivo descendat. Infinitivum simpliciter propono, Gerundiorum, quæ appellant, formâ omissâ. Nam literæ בכלמ, per quas Gerundia formari dicunt, Præpositiones sunt, quarum cum Verbo Infinito structura ad Syntaxin pertinet. Neque enim simpliciter Gerundia formant, sed insignes Hebraismos & periphrasin Temporum Modi Conjunctivi efficiunt.

Porrò qui ultra hæc generalia præcepta, ad speciales observationes progredi cupit, & uberiorem linguæ hujus usum, & in loquendo elegantiam penitiùs & perfectiùs cognoscere, eum ad Thesaurum nostrum Grammaticum remittimus. ¶ REGU-

Ethnica siqua Venus, si quæ sit mellea Pitho,
Hæc fluet in sensus blanda Thalia tuos:
Hæc Pandora capit, verbis excompta profanis;
Incautas mentes Circea pocla movent.
Si commentitio prostaret fabula socco,
Si tragicæ pompæ, densa caterva volat:
Si totis nervis humanas excolis artes;
Si linguis hominum tantus habetur honos:
Cur hæc linguarum princeps reginâque sola,
Sola velut nobis sordida negligitur?
Quæ figmenta doces, furiosi μῆνιν Achillis,
Claudos Vulcanos, fulmina bruta Jovis;
Quæ ficto ve su κοσμοθαλολον Hectora narrat,
Aut Helenam pangit, Mercurios, Veneres;
Quæ varios fucos & fumos vendit inanes,
Quæ picturato carmine ludificat:
O quanto plausu, quibus hæc amplectimur ulnis?
Quisque suo blandum pectore virus alet.
Incantant animos gentili voce Sirenes,
Dementat philtris Græca Medea suis.
At SACRA LINGUA sacris cur sic deformis habetur?
Cur sic à sanctis putida despuitur?
Ethnica cum regnat, divina ah pulpita frigent:
E sacris vestris sola profana tonant.
Sive legas Græcè, te stipant mille legentem;
Sive Latina legas, prompta juventa venit.
Judaicæ solùm mœrent lugentque cathedræ,
Hasce scholas vix, vix unus & alter adit.
Huc pauci reptant, rarò, vergentibus annis,
Verbi præcones, parciùs, idque senes.
Linguarum mater simplex, verecunda, modesta,
Casta, severa, gravis, nil triviale loquens;
Quæ volat in cœlum superas evecta per auras,
Quæ sacro altisoni confidet ore Patris;
Non Pythicos tripodes, non Delphica somnia jactans,
Ast Evangelii *dicta sacrata canens;*
Numinis æterni mysteria condita pandens,
Terrea non redolens, cuncta sed alta sonans;
Hæc quid commerita est ut sic intacta jaceret?
Solâque cur procos non habet ista suos?

Discen-

na, חִטָּה *Triticum*, quod est à חָנַט Item אַף *Ira*, בַּת *Filia*, quæ cum Pronominibus compositæ, recipiunt dagesh, quod in secundam radicalem נ resolvendum est: nam sunt ab אָנַף & בָּנָה.

4. Si duarum remanentium neutra dagessata sit, tum præponendum י vel נ, rarius א: vel interponendum י, aut postponendum ה, & rarissimè א: vel ultima geminanda.

5. Si abjectis servilibus unica tantùm litera radicalis remaneat, tum præponendum נ vel י, & postponendum ה. Excipe תֵּת *Dare*, quod est à נָתַן: item quasdam voces Præteriti à מוּת *Mortuus est*, & שׂוּת *Posuit*: ut מֵתָּ *Mortuus es*, שַׂתָּ *Posuisti*, &c. quæ secundam & tertiam radicalem amittunt, ut cap. 13. explicatur.

Quicunque verò bonus fuerit Grammaticus, is Regulis his aut similibus opus non habebit.

LAURENTI PHRIDI
De Linguæ Hebrææ studio Monitum.

SCire profana quidem, sanctis non credo profanum,
Si non illota mente profana legas.
Non impura puto puris monumenta sophorum,
Et non immundis omnia munda reor.
Quæ res humanas agitant non mordeo linguas,
Præpono reliquis Sanctum *idioma tamen.*
Ethnica quis damnat? modò sacris ethnica jungas,
Hic scopus, hæc studiis sit Cynosura tuis.
Aſt ô Christigenæ præcordia barbara cœtûs,
Hæc ut suspiciant, illaque despiciant!
Quò præceps fertur studium? nimis impia cura
Quò ruit, ut spernant sacra, profana colant?

Ethni-

Non Tusculani Romana viraria campi,
Quin neque Cecropii roscida mella soli:
Ast, Scrutare, *inquit*, Scripturas, quærito Mosen;
Ex Israelis fonte petantur aquæ.
Ergò *linguarum tùm dux sit, primáque radix,*
Ex qua vulgares, Græca, Latina fluant;
Cùm non sit variis multum sinuosa Meandris,
Sed levis & simplex, clara, diserta, brevis:
Nec nodos habeat, sed tollat, dogmata solvat,
Obscuris lucem præferat atque facem.
Non pudeat sanctos, sanctam didicisse Camœnam,
Nativisque suis Biblia scire tonis.
Discamus breviter linguam, quæ Sancta vocatur,
Sanctè commentis undique sepositis.
Dulciùs ex ipsis hauritur fontibus unda,
Orèque divino puriùs imbibitur.
Non arcere decet pueros, non pellere quemquam;
Sunt arcana piis omnibus exposita.
Hæc non Rabbinis tantùm, non obvia clero,
Sed patefacta bonis, sed reserata piis.
Nec pudeat claros, inopes, juvenesque senésque,
Causidicum, Medicum, Rhetora, Grammaticum,
Æternas nostræ Tabulas versare salutis,
Cœli thesauros scire, suúmque Deum.
Non hîc fomentis Messiæ nomine tincta
Fraudetur pubes sanctificóque cibo.
Sic ethnissarent mediis in gentibus orti;
Non hoc lacte suos Turcica terra nutrit.

ALME DEUS pellas has nostri temporis umbras,
Túque tuúmque malo promicet orbe jubar;
Discere te doceas, dediscere cætera præ te,
Scire nihil nisi te; nam tua scire sat est.

Discendo reliquas totos consumimus annos,
Has nugas manibus volvimus assiduis.
Quis sopor hic tantus nobis, gravis unde veternus?
Unde hæc Musicolis nausea oborta togis?
Hirsutam clamant, dumis squallere, refertam
Spinis, & spissis sentibus horridulam.
Qui dedit os homini, qui vocem plectráque linguæ,
Ille rudis populo dicitur esse suo?
Rhetoricæ Doctor, Logices fons atque magister,
Nobis facundis hirtus & asper erit?
Hac protoplastus Adam primævæ stirpis origo,
Hac usi Patres, Angelicúsque chorus:
Hac Moses Leges scripsit, prognostica Vates:
Hac Lingua Hebræa dulcisonáque lyra:
Hac David Psalmos cecinit, Proverbia Schlomo,
Cœlesti cithara dulcisonísque modis:
Hac olim Christus, lux & sapientia Patris,
Subjecit freno ferrea colla suo;
Suasit, persuasit, fures & scorta vocavit,
Hac surdes traxit, saxáque perdomuit:
Hac Pater ore suo quondam est oracula fatus:
Et censenda tamen barbara lingua Dei?
Dulcius an nobis cæcus resonabit Homerus,
Quàm sanctus sancto Spiritus eloquio?
O teneras aures, doctas nimis atque disertas!
Ut quibus indoctus creditur esse Deus.
Unde hæ deliciæ? quorsum fastidia tanta?
Cùm stomachos tantis provocet illecebris?
Non sic inculta est; flores habet atque figuras,
Multis melliflua tota respersa tropis.
Cultior haud Cicero Latialis gloria linguæ,
Non Demosthenicus gratior ille lepos.
Si facilem quæras, levior nonaltera lingua;
Nulla tuos tardat longa salebra pedes.
Sunt paucæ voces, has unus devorat annus;
In reliquis Babylon cernitur, atque Chaos.
Si tibi linguarum placeat grandæva senectus,
Prima fuit terris, ultima forsan erit.
Nec jussit Dominus specus lustrare Platonis,
Sed nec Lycæum solivagámque Stoan:

Non

Litera ש irreptitia est, non originalis, partim ex prava prolatione ת nata, partim pro ס posita.

Quinque in fine vocum aliter scribuntur, unde literæ *Finales* vocantur: nempe כמנפצ

Finales, ךםןףץ

Distribuuntur ab Hebræis in quinque ordines, juxta quinque organa, quæ distincta singularum prolatione occupantur.

אהחע Literæ gutturis sive gutturales, quia spiritum valeat, qui in gutture formatur.

דטלנרת Literæ linguæ sive linguales.

גיכק Literæ palati sive palatinæ.

זסצרש Literæ dentium sive dentales.

בומף Literæ labiorum sive labiales.

Hinc consectarium, usus in omnibus linguis celeberrimi: *Literæ unius organi facile inter se commutantur.*

Literæ אהוי sæpè consonarum valorem amittunt, & otiosæ, quoad pronunciationem, in voce exsistunt, quod Hebræi dicunt *Quiescere*, & inde *Literæ Quiescentes* tunc vocantur. Vulgò אהוי *Ehevi*, sive יהוא *Jehu* memoriæ causa appellantur.

CAP. II.

De Vocalibus.

VOcalis est, quæ per se sonum edit: éstque *Propria* vel *Impropria.*

Propria, quæ semper vocalis est: éstque *longa* vel *brevis.*

Longa, quæ producto sono effertur: éstque *quintuplex.*

Brevis

CAP. I. *De Literis.*

Grammatica est ars benè loquendi, Hebræis Hebraicé.

Partes ejus duæ sunt, { *Etymologia*, *Syntaxis*.

Etymologia est prima pars Grammaticæ, quæ *vocum singularum* proprietates explicat.

Vox est nota, qua unumquodque distinctè notatur: fitque ex *Syllaba*, una vel pluribus.

Syllaba est sonus vocis integer, cujus partes sunt *Litera* & *Vocalis*.

Litera est quæ cum vocali sonum integrum edit, undè & *Consona* dicitur.

Literæ sunt viginti duæ, omnes Consonæ:

Nomen.	*Figura.*		*Potestas.*
Aleph	א	1	(') *Spiritus tenuis.*
Beth	ב	2	bh *lenioris soni quàm* ף.
Gimel	ג	3	gh }
Daleth	ד	4	dh } *soni Germanis incogniti.*
He	ה	5	h (') *Spiritus asper primus.*
Vau	ו	6	v *Consona fortior quàm* ב.
Sajin	ז	7	ſ *lenissimum.* Angl. ז.
Heth	ח	8	h *Spiritus asperior.*
Teth	ט	9	t
Joth	י	10	j *consona.*
Caph	כ	20	ch χ *Græcorum.* Angl. c.
Lamed	ל	30	l
Mem	מ	40	m
Nun	נ	50	n
Samech	ס	60	ſ *acutum.*
Hajin	ע	70	h *Spiritus asperrimus.*
Pe	פ	80	ph φ *Græcorum.*
Tzade	צ	90	tz
Koph	ק	100	k χ *Græcorum.*
Reſch	ר	200	r
{ Schin	ש	300	ſc *vel* ϡ *aut* ſch *German.* Angl. *ſh.*
{ Sin	שׂ		ſ *acutum ut Samech.*
Thau	ת	400	th Θ *Græcorum.*

omnium literarum vocalis est: éstque *Simplex* vel *Composita.*

Simplex dicitur *Sheva*, & duobus punctis perpendicularibus literæ subjicitur, ְ, valétque E brevissimum, quale in **bezahlt, gestrafft,** quod rapidè effertur quasi **brahlt, gstrafft.** ut *e* med. in Angl. *beggery.* Vulgò vocatur *Sheva mobile.* At 1. *post vocalem brevem,* 2. *post longam accentu notatam,* 3. *in fine dictionis etiam geminum*, vocalis naturam deponit, docétque tantum, consonam suam esse cum præcedenti in unam syllabam conjungendam. Hinc appellatur *Sheva quiescens*, sive *mutum.*

Composita est, quæ constat ex Sheva & vocali brevi. éstque *triplex:*

Chateph-pathach ֲ A
Chateph-segol ֱ E } *celerrimæ pronunciationis*
Chateph-kametz ֳ O

Hæ propriæ literarum gutturalium sunt, quibus adhibentur loco Sheva simplicis, commodioris pronunciationis causâ. Impropriè & irregulariter aliæ literæ alphabeti eas possident.

Quando (ֳ) sit vel Kametz-chatuph, vel Chateph-kametz, vide cap. 4. & 5. Hæ quatuor autem in genere vocantur *Vocales brevissimæ.*

CAP. III.

De Dagesh & Mappik.

VEntri literarum inscribitur punctum, pronunciationi ipsarum inserviens, diciturque vel *Dagesh* vel *Mappik.*

Dagesh duplex est: *Lene* vel *Forte.*

Brevis, quæ correpto, & est itidem *quintuplex*: ut,

Longæ.

Kametz ◌ָ A obscurum quasi cum O mixtum, ut in Germanicis, **Abend** Vespera: **Samen** Semen: Angl. *salt* sal; *small* parvus

Tzere ◌ֵ E purum & siccum, **Ehr** Honor, **Lehr** Doctrina. Angl. *we* nos.

Chirek longum ◌ִי I **Ihr** Vos, **Ihnen** Ipsis, **Glider** membra. Ang. *Alive* vivus

Cholem ◌ֹ וֹ O, **Ohr** auris, **Sohn** filius. Angl. *open* apertus: *over* supra.

Schurek וּ **Unser** noster, **Unschuldig** innocens, **gesund** sanus. Angl. *a lute* barbitum, testudo.

Breves.

Pathach ◌ַ A clarum, ut in **Vatter** Pater, **Samen** Colligere, **Dach** Tectum. Angl. *Art* ars.

Segol ◌ֶ E impurum & dilutum, **ahr** Arista. Angl. *an eare of corn. bed* lectus

Chirek breve ◌ִ I, **Irren** errare, **Sinn** sensus, **gelitten** passus. *to live* vivere.

Kametz-chatuph ◌ָ O, **Ort** locus, **Son** sol, **Trott** torcular. Angl. *to trot* succussare.

Kibbutz ◌ֻ ו vel ר, **Sunde** peccatum, **verfuhren** seducere. Angl. *but* sed, *shut* clausus.

Quomodo figura Cametz-chatuph (ר) à Kametz longo discernenda sit, cap. 4. & 5. patebit.

Cholem etiam sæpissimè per puncta literæ וֹ & וֹ designatur, ita ut punctum illud simul & literam notet, & pro vocali usurpetur. Fit hoc in וֹ, quando præcedens litera vocali caret: in וֹ, quando ea ipsa nullum aliud punctum vocale adjunctum habet. Quandoque etiam eadem litera utrinque punctum gestat, sic וֹ, quorum alterutrum pro Cholem sumendum, ut infrà cap. 4. patebit.

Impropria vocalis est, quæ vel non semper, aut non omnium

CAP. IV.

De Syllaba, & legendi ratione.

SYllaba eſt conſonæ & vocalis in unum ſonum conjunctio. Conſona ſyllabam ſemper inchoat, à dextro versùs ſiniſtram.

Syllaba eſt *Simplex* vel *Compoſita*.

Simplex, quæ ex una conſona & una vocali conſtat: ut, אֵלִי *Eli*, הָיִיתִי *ha-ji-thi*, שֹׁנֵא *ſo-ne*, ubi punctum literæ שׁ ſimul & literæ & vocalis nota eſt, qui ea litera aliud punctum vocale adjectum non habet שֹׁנֵא *ſho-ne*, ubi poſterius punctum ſupra literam ש neceſſariò per cholem legendum: בָּרָאתִי *ba-ra-thi* ubi ב habet dageſh lene, ideóque valet unum *b*, & in medio quieſcit: קְוֵיכָה *ke-ve-cha*, ubi ſuperius punctum ad ק pertinet, non autem ad ו, quia ea propriam vocalem Sægol ſubjectam habet, cum qua, ut conſona, effertur. Porrò literæ vocali hîc deſtitutæ, quieſcunt, nec tamen propterea otioſæ aut ſuperfluæ ſunt ſed pertinent ad ſubſtantiam & eſſentialem formam vocis, quæ ſine illis non eſſet integra.

Compoſita eſt, quando plures conſonæ in unam ſyllabam conjunguntur. Fit hoc in univerſum poſt Sheva ſimplex, & ſub gutturalibus per Sheva compoſitum. Hæc enim puncta per ſe ſtatam & ſeparatam ſyllabam nunquam efficiunt, ſed ſuas conſonas alii adjungunt: ut, פְּרִי *peri*, quaſi *pri*, non diviſim *pe-ri* & ſic ſemper efferendum Sheva, quando vocale eſt יְבָרְכוּ *Jebharechu*: הִפְקַדְתִּי *hiph-kad-ti*, ubi Sheva bis poſt vocalem brevem quieſcit, & ת poſt Sheva quieſcens cum dageſh leni notatum, per nudum *T* efferendum, ut anteced. dictum. תַּחְתִּיָּה *tach-ti-ja*, ubi

Dageſh lene eſt, quod ſex literas בגדכפת per ſe ſpiratas facit tenues, aſpirationem ab iis tollendo: ut, בּ *ba*, גּ *ge*, דּ *di*, פּ *po*, תּ *tu*. Fit hoc 1. *ab initio dictionis*, ſi præcedens dictio non terminetur literâ quiſcente aut vocali longa: tunc enim aſpiratæ manent, quod ipſum tamen etiam exceptionem habet, ut traditur cap. 5. 2. *in media dictione poſt Scheva quieſcens*. Attamen & hîc ſæpè aſpiratæ manent, quod ſpecialis obſervationis eſt. Hæ literæ vulgò memoriæ causâ *Bead kephat* vocantur. Olim autem, quando aſpiratæ eſſent, notabatur ſuper illas virgula tranſverſa, quam *Raphe* vocabant, unde *Literæ raphatæ*, id eſt, aſpiratæ. Exempla vide Exod. 20. verſ. 9, 13, 14, 15. In impreſſis libris aliàs planè exolevit.

Dageſh forte eſt, quod literam pronunciatione geminat. Habet locum in omnibus literis, exceptis gutturalibus & Reſh. A ſex præcedentibus בגדכפת etiam aſpirationem tollit, ut ipſum dageſh lene. Eſt autem dageſh in illis forte, quandocunque non præcedit Sheva: tunc enim tantùm in illis lene eſt, ut dictum. Literæ gutturales אהחע & ר, ad indicium & complementum excluſi Dageſh, præcedentem vocalem brevem plerunque in longam convertunt, ut cap. ſequenti videbitur.

Mappik eſt punctum, quod literæ ו & ה inſcriptum, docet eas genuino ſuo ſono efferendas, quæ ſine eo quieſcerent. Literæ ו inſcribitur in media dictione poſt Chirek, & literæ ה in fine vocis tantùm, ut cap. ſequenti fuſiùs declarabitur.

CAP.

Porrò, duæ vocales breviſſimæ continuò legi nunquam poſſunt, unde nec duo ſheva ab initio vocis ponuntur, nec poſt ſheva compoſitum ſheva ſimplex in media voce unquam ſequitur. Attamen analogia vocum utrumque ſæpè poſtulat, & tunc ſi duplex ſheva ab initio concurrit, prius mutatur in Chirek, aut Pathach vel Sægol ſub gutturali: exempla vide cap. 13. ad Imperativum & Futurum Kal. & ſic deinceps per totum librum. Sed & alterum Sheva ſi ſub י fuerit, tollitur: ut, בִּיהוּדָה *bi-hu-da*, pro בְּיְהוּדָה. Si in media dictione poſt Sheva compoſitum, ſequatur Sheva ſimplex, tunc compoſitum reſolvitur vel in ſuam brevem, aut in nudum Sheva: ut, תַּחַרְגוּ *tahar-gu*: יֶאֱשְׁמוּ *je-ſhemu*. Sæpe tamen etiam ſolâ euphoniæ causâ Chateph-pathach & Chateph-ſægol mutantur in Sheva: ut, יֶהְגֶּה *jeh-ge*, pro יֶהֱגֶה.

Dageſh forte ſyllabæ compoſitæ facit quoddam compendium: ut, הֻגְגַּשׁ *hyg-gaſh*, pro הֻגַּשׁ. Hinc *Sheva poſt vocalem brevem ſub litera dageſſata, vocale fit*: ut; גִּלְלְתָה *gil-letha* pro גִּלַּתָה. Dageſh autem ex gutturalibus & ה excidens, plerumque præcedentem vocalem brevem in longam convertit: ut, בָּאֲר pro בְּאֵר. Dageſh forte etiam ex litera ſhevata, euphoniæ causâ ſæpè excidit, ut ſuis locis videbitur.

Denique *diphthongorum* doctrina ſyllabæ compoſitæ affectio quædam eſt.

ו & י poſt Kametz, Tzere & Chirek in fine vocum, vocalis quodammodo naturam induunt, & cum vocalibus iſtis in diphthongum coaleſcunt: ut, עֵשָׂו *Eſau*, שָׁלֵו *ſhaleu* פִּיו *piu*. Judæi tamen in his nullam diphthongum agnoſcunt, ſed ו ut conſonam *f* proferunt,

cum Mappik post Chirek notatum, per consonam efferendum est, cum absque eo quiesceret, quippe vocalem longam constituens, & sic etiam ultima syllaba à vocali Kametz inciperet, quod contra regulam est in principio capitis traditam. Sic Mappik in ה vocis אִישָׁהּ *I-shah*: etsi Judæi Mappik in hac forma, præcedente Kametz, negligant, & simpliciter pronuncient *Isha*, ה quiescente, quod sine dubio vitiosè fit.

Literæ ultimæ vocum rarò cum Sheva notantur, ut in his, בָּרַךְ *ba-rach*, שַׁאֲלְתְּ *Sha-alt*. Semper autem præcedenti adjunguntur: ut, שֻׁלְחָן *mensa*: לֶחֶם *panis*.

ח & ע in fine vocis sæpè sub se assumunt Pathach, quod ante eas pronunciatur: ut, מָשִׁיחַ *ma-shiach*, יָדוּעַ *ja-dhuah*. Vulgò vocatur פַּתָּח גְּנוּבָה *Pathach genubha*, id est, furtivum.

ה cum Mappik id aliquando imitatur: ut אֱלֹהַּ *Eloah, Deus*, מַגְבִּיהַּ *maghbiah, exaltans*.

Gutturales nunquam admittunt sheva vocale, bene quidem sheva mutum. Aliâs sheva compositum ipsarum proprium est, ut dictum: ut, חֲבוּ *habbu*, אֲמוּנָה *amu-na*, חֲלִי *Choli*. Hinc præcedens litera communiter susçipit eam vocalem brevem, quæ sub gutturali est cum sheva composito, quod vulgò dicunt, *Litera gutturalis punctat se & præcedentem*: ut, אַהֲבָה *a-habha* בֶּאֱמוּנָה *be-emu-na*; at Kametz-chatuph hîc semper per nudum Kametz scribitur, quod ex præcedenti regula per O legendum: ut, אֹלֹהִי *O-loho*, *Crasis*, בֵּאלֹהִים pro בְּאֱלֹהִים *in Deo*: לֵאמֹר pro לֶאֱמֹר *Dicere*: לַאדֹנִי pro לַאֲדֹנִי *Domino meo*. Sic לֵיהוָה quod legendum לַיהוָה.

Por-

Infra vocem.

15 ֫ Merca: Maarich.
16 ֬ Metka kephula.
17 ֭ Tiphcha: Tarcha.
18 ֮ Munach.
19 ֯ Mahpach.
20 ְ Jethif.
21 ֱ Tebhir.
22 ֲ Darga.
23 ֳ Athnach.
24 ִ Jerach.
25 ֵ Silluk.

Usus horum triplex est: 1. designant *musicam*, sive rationem cantus apud Judæos: 2. *legitimam pronunciationem* cujusque vocis, in syllabæ alicujus elevatione: 3. *distinctionem sententiæ* in certa membra. Primus usus Judæis relinquitur. De secundo hic observetur;

1. *Quæ syllaba accentu tonico notata est, ea acuitur.* Excipe *Telisha-gedola*, qui primam vocis literam semper occupat; *Tiphcha*, quando in Jobo, Psalmis, & Proverbiis initio vocis ponitur: item *Pashta*, *Telisha Ketanna*, *Sagolta*, *Sarka*, qui ultimæ vocis literæ semper adhærent, nec tamen eas syllabas semper afficiunt. Quæ autem syllaba cum illis acuenda sit, id ex analogia flexionis & proprietate vocis sciendum est.

2. *Ejusdem accentus in eadem voce geminati, prior syllabam acuit*: ut, תֹּהוּ tóhu.

3. *Diversorum in eadem voce accentuum posterior acuit, prior euphoniæ inservit*: *ut*, וְהַעֲצִים vehácetzim.

4 *Accentus tonicus vocali longæ additus, Sheva sequens constituit quiescens*: תָּגְלְנָה tagélna.

runt, *Eſaſ*, *ſchaleſ*, *piſ.* (ˈ) triplicem diphthongum facit, ut, פָּנַי *panai*, גּוֹי *goi* גְּלוּי *galui*. Attamen & hîc à quibuſdam dubitatur. Irregulare eſt יְרוּשָׁלַם, quod ſcribendum & legendum יְרוּשָׁלַיִם *Jeruſhalaim*, ex Jer. 26. 18. item יְרוּשַׁלֶּמָה, quod legendum וְרוּשַׁלַּיְמָה ex 2. Paralip. 32. 9.

CAP. V.

De Accentibus.

VOcis communes affectiones ſunt *Accentus* & *Notatio*.

Accentus eſt nota, quæ vocis ſonum convenienter moderatur: éſtque *Tonicus* vel *Euphonicus*.

Tonicus, qui ultimam vel penultimam ſyllabam acuit. Hunc nos rectâ virgulâ ad ſyllabam acuendam, docendi causâ in hoc libello exprimemus. Vox in ultima habens accentum, vocatur vulgò Chaldaicâ voce מִלְרַע *milra*: in penultima, מִלְעֵיל *milhel*. Tonici ſunt vigintiquinque, quorum quatuordecim ſupra vocem, undecim infra vocem notantur, hoc modo:

Supra vocem.

1 ֑ Paſhta.
2 ֒ Kadma.
3 ֓ Gereſh. Teres: Aſla.
4 ֔ Geraſha jim.
5 ֕ Teliſha ketanna: Talſha, Tarſa.
6 ֖ Teliſha gedola.
7 ֗ Karne-para.
8 ֙ Rebhia.
9 ֚ Sakeph gadol.
10 ֛ Sakeph katon.
11 ֜ Sægolta.
12 ֝ Paſer.
13 ֞ Sarka.
14 ֟ Shalſheleth.

Infra

ut הַיִּתֶּרֶת *hajetha.* Vocalibus longis ante Sheva addi solet: unde *Kametz ante Sheva absque Metheg, breve est*, id est, Kametz-chatuph: ut, חָכְמָה *Chochma*; at cum Metheg חָכְמָה *Chachema.* Additur etiam semper vocalibus ante Sheva compositum: ut, יַעֲשֶׂה *Jahasé:* יֵאסֵף *Jeésóph.* Metheg sæpè mutatur in accentum tonicum, unde superior regula tertia nata est.

Duplex porrò hîc euphoniæ species est: *prima*, accentus tonici ablatio. Tunc duæ plurésve voces virgulâ transversâ conjunguntur, ut cum postremæ vocis accentu venustâ pronunciatione coalescant. Virgula ista vocatur *Makkaph*: ut, וְאַף־גַּם־זֹאת *veaphgam-zóth*, Levit. 26. 44. *Cholem* & *Tzere* sequente consonâ mobili in fine vocis, ante Makkaph corripiuntur; illud in Kametz-chatuph, hoc in Sægol: unde ista regula: *Kametz ante Makkaph, breve est*, id est, Kametz-chatuph: ut, כָּל־ *col*, אֵת־ *eth*, אֵל־ *el*, יָקֻם־ *Iakom*, quæ accentu proprio notatæ, scribuntur, יָקֻם, אֵת, כָּל, אֵל.

Secunda, accentus trajectio. Nam vox monosyllaba aut bisyllaba penacuta, sæpissimè rejicit accentum præcedentis dictionis ex ultima in penultimam, unde Cholem & Tzere rursùs corripiuntur, ut anté. Hinc ista regula: *Kametz ultimæ syllabæ, ante consonam mobilem accentu destitutam, breve est*, id est, Kametz-chatuph, ut וְיָקֻם לָךְ *vejakom-lach*, Job. 22. 28.

Cæterùm in Jobo, Psalmis & Proverbiis, alia quam in aliis libris biblicis, accentuum ratio est, cujus modus hactenus ab Hebræis nondum satis explicatus.

Diffe-

Tertius usus ad Syntaxin pertinet, quæ docet orationem in sua membra rectè distinguere. Sic autem distribuuntur in *Ministros* & *Reges*.

Ministri sunt, qui orationem continuant & promovent ad commodum membrum: sùntque octo, *Munach, Mahpach, Merca simplex, Merca duplex, Darga, Jerach, Kadma, Telisha-ketanna.*

Reges sunt, qui spiritum vel leviculè suspendunt, aut pleniùs sistunt deponúntque, & sermonem aliquo membro incîdunt: súntque septendecim reliqui, *Silluk, Athnach, Rebhia, Sakeph-katon, Sakeph-gadol, Sægolta, Sarka, Gereſh, Geraſhajim, Paſhta, Paſer, Shalſheleth, Telisha-gedola, Karne-para, Tiphcha, Tebhir, Jethif.* Ex his communiter ad Comma sive Incisum adhibentur *Rebhia* & *Sakeph-katon*, & in versibus longioribus *Sægolta*: ad Colon, *Athnach*: ad Periodum sive Versum absolvendum, *Silluk*, quem & *Soph-pasuk* vocant. Hi ob pleniorem spiritus in pronunciando depositionem, dicuntur *Pausæ*, quarum in immutandis vocalibus non exigua vis est, ut in fine hujus libri ostenditur. Hic observetur & ista Regula: *Litera* בגד כפת *Begad-kephat post vocem vocali longa aut litera quiescente finitam, ac quolibet accentu rege notatam, Dagesh lene accipiunt*, ut, אֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתֵּיבָה *Et quicquid erat cum ipso in arca*, Gen. 7. 23. Aliàs sic aspiratæ manent, ut dictum cap. 3.

Euphonicus est, qui tonico præmissus, suaviorem pronunciationem efficit. Is unicus est, & *Metheg* dicitur, rectáque virgulâ sub litera notatur. Ejus usus est, ut vocalem, cui adjunctus est, decorè suspendat:

ut

CAP. VI.

De Notatione.

NOtatio est, quâ vocis cujuslibet origo inquiritur: ídque *Specie* aut *Figurâ*.

Species est origo vocis *prima*, vel aliunde *derivata*. Illa vulgò *Primitiva*, Græcis Ῥίζα, Hebræis שֹׁרֶשׁ *Radix*, dicitur, & tribus communiter literis constat, quæ dicuntur *Radicales*. Reliquæ, quæ ad Radicem accedunt, appellantur *Serviles*, quòd accidentibus Radicis formandis inserviunt.

Figura est origo vocis *Simplex* aut *Composita*. Simplex, quæ individua in alias: ut, אָב *Pater*. Composita, quæ in alias dividi potest: ut, אַבְרָם *Abram*, in אָב *Pater*, & רָם *Excelsus*. Compositæ voces Hebræis rariores sunt.

CAP. VII.

De divisione vocis in genera & species.

VOx est *Declinabilis* vel *Indeclinabilis*.

Declinabilis quæ in diversos fines flectitur: ídque *Numero* vel *Genere*.

Numerus est, cum quid de uno vel pluribus effertur: unde est vel *Singularis*, qui de uno, vel *Pluralis*, qui de pluribus usurpatur.

Genus est differentia vocis secundum sexum: éstque *Distinctum* vel *Conjunctum*.

Distinctum est vel *Masculinum* aut *Fœmininum*.

Conjunctum, quod utrique sexui commune est, unde & *Commune genus* vulgò dicitur, & nunc in masculino, nunc in fœminino genere usurpatur.

Vox

Differentia inter Kametz longum & Kametz-chatuph sive breve, & Chateph-kametz sive brevissimum.

Kametz-chatuph nunc per nudam figuram Kametz longi (ָ) describitur, nunc per præposita duo puncta (ָׄ) qua figura etiam Chateph-kametz notatur. Quando figuram habet nudi Kametz, tunc quadruplici-ter ab eo distinguitur.

1. Kametz absque Metheg ante Sheva, est Kametz-chatuph, id est, O breve: ut, חָכְמָה *Chochma*. Excipe Job. Psal. & Proverbia.

2. Kametz absque accentu ante Dagesh forte, breve est: ut, רָנּו *ronnu*.

3. Kametz ultimæ syllabæ accentu tonico carens, ante consonam mobilem breve est: ut, וַיָּקָם *Vajakom*. Sic ante Makkaph, כָּל *Kol*.

4. Kametz ante gutturalem cum Chateph-kametz notatam, breve est: ut, אָהֳלוֹ *Oholó*.

Quando cum duobus punctis scribitur, tunc tribus modis à Chateph-kametz discernitur.

1. Kametz-chatuph post se semper habet vel Sheva quiescens aut Dagesh forte: ut, רָנּו *Ronnu* קָדֹשׁ *Kodsho*: Post Chateph-kametz nunquam sic.

2. Kametz chatuph omnibus alphabeti literis per se subjicitur: Chateph-kametz propriè gutturalibus tantùm, idque loco Sheva, rarissimè & irregulariter aliis literis additur.

3. Kametz-chatuph sæpè absque duobus punctis scribitur, & syllabam constituit: chateph-kametz sine istis nunquam venit, neque unquam syllabam efficit.

CAP.

4. Masculina in ו moventur in ה & in ות: ut, שֵׁנִי *Secundus*, שֵׁנִיָּה & שֵׁנִיּוֹת *Secunda*.

Adjectivis, quorum significatio augeri potest, accidit *Comparatio*. At ea non fit diversis gradus absoluti terminationibus, sed periphrasi, unde ex Syntaxi nostra discenda.

Casus est specialis terminatio Nominis, sextuplex in utraque numero, Nominativus, & cæt. At illi non actu, sed potestate hîc sunt, id est, non diversarum terminationum, sed ex structura sermonis: neque etiam articulis aut notis certis discernuntur (ut tamen vulgò docent) sed omnino ex Syntaxi dijudicandi sunt. לְ tamen communiter Dativum, אֶת Accusativum denotat: הַ communis omnium casuum articulus est.

UNIVERSITÄTS LIBRARY CAROLINA

CAP. IX.

De prima declinatione.

FLexio Nominis dicitur *Declinatio*, quæ hîc fit tantùm ex nominativo singulari, in nominativum dualem aut pluralem: éstque *duplex*, Prima & Secunda. In his, *Kametz, Tzere, & Sægol penultimæ syllabæ mutantur in Sheva*; *Sægol ultimæ syllabæ in Kametz*.

Prima declinatio est masculinorum, quæ singulari numero adjicit syllabam יִם, unde ו quandoque excidit: ut,

טוֹב *Bonus*, plur. טוֹבִים.
צַדִּיק *Justus*, plur. צַדִּיקִים.
דָּבָר *Verbum*, plur. דְּבָרִים.
סֵפֶר *Liber*, plur. סְפָרִים.
מֶלֶךְ *Rex*, plur. מְלָכִים.

Quæ-

Vox declinabilis est vel *Nomen* aut *Pronomen*, vel *Verbum* aut *Participium*.

CAP. VII.

De Nomine.

NOmen est vox per numeros generaque declinabilis cum casu.

Numerus hîc etiam *Dualis* est, qui de rebus natu-râ binis tantum effertur, rarò de aliis. Forma cap. sequenti ostendetur.

Genus quomodo cognoscatur, ex Thesauro nostro Grammatico petendum est.

E generis differentia Nomen est vel *Substantivum* vel *Adjectivum*.

Substantivum est nomen generis unius vel communis, sub una terminatione: ut, סֵפֶר *Liber*. Ad sexum discernendum quandoque etiam in alterum genus movetur. Motio de masculino in fœmininum, fit assumpto ה cum præcedente Kametz & accentu: ut, אִישׁ *Vir*, אִשָּׁה *Vira*: מֶלֶךְ *rex*, מַלְכָּה *regina*.

Adjectivum est Nomen generis duplicis sub duplici terminatione: ut, טוֹב *bonus*, טוֹבָה *bona*. Motio hæc in alteram terminationem, Masculini formam sæpè mutat.

1. Kametz penultimæ syllabæ mutatur in Sheva: ut, גָּדוֹל גְּדוֹלָה *magnus magna*.

2. Tzere ultimæ syllabæ, si nullum Kametz præcesserit, similiter transit in Sheva: ut, עִוֵּר *Cæcus*, עִוֶּרֶת *Cæca*. Præcedente autem kametz, manet.

3. Terminatio ה tollitur, unde antecedens Kametz immutatum manet: ut, יָפֶה *pulcher*, יָפָה *pulchra*.

4. Mascu-

tant Chirek in Kametz: ut, גְּדָיִים *hœdus*, גְּדָיִים pro גְּדָיִים. Quædam analoga sunt.

7. Quædam habent י pro יִם: ut, שָׂדַי pro שָׂדִים *Agri*: Sic גוּבַי *Locusta*, הָרַי *Montes*.

Dualis numerus fit in יִם: ut, יוֹם *dies*, יוֹמַיִם *duo dies*: אַף *nasus*, אַפַּיִם *nares*, שַׁד *mamma*, שָׁדַיִם.

CAP. X.

De secunda declinatione.

SEcunda declinatio est fœmininorum, quæ singulari adjicit syllabam וֹת: ut,

אַגָּן *Crater*, אַגָּנוֹת *crateres*.

חֶרֶב *Gladius* חַרְבוֹת.

יָתֵד *Clavus*, יְתֵדוֹת.

Cholem mutatur, ut ante; גֹּרֶן *Area*, גְּרָנוֹת.

Terminationes ה & ת abjiciuntur: ut, צְדָקָה *justitia*, צְדָקוֹת *justitiæ*: עֲטָרָת *corona*, עֲטָרוֹת *coronæ*.

Hinc bisyllaba in ה, duplici Kametz antecedente, prius retinent: ut, צָרָה *angustia*, צָרוֹת *angustiæ*.

Quæ sunt formæ כִּבְשָׂה, imitantur formam צְדָקָה quæ paulò antè posita: ut, כִּבְשָׂה *agna*, כִּבְשׂוֹת *agnæ*.

Monosyllaba multa flectuntur per Dagesh præcedente Chirek: ut: אֵם *mater*, אִמּוֹת *matres*: פַּת *frustum*, פִּתּוֹת *frusta*. At בַּת *filia*, plur. בָּנוֹת *filiæ*.

Dualis hîc retinet formam primæ declinationis: ut, יֶרֶךְ *femur*, יְרֵכַיִם *femora*.

ה in fine commutatur in וֹת: ut, שִׂפָּה *labium*, שִׂפְתַיִם *labia*.

Anomalia communes.

1. Nomina propria, item metallorum & liquorum, sunt singularia tantum.

2. Nomi-

Quædam flectuntur in ך. ex forma Chaldaica: ut, אַחֵרִין *alii*.

Cholem penultimæ syllabæ sequente Sægol vel Pathach, mutatur in Sheva, קֻטָּן *pugillus*, Plur. קְטַנִּים: Cum gutturali, אֹהֶל *Tabernaculum*, אֳהָלִים.

Pathach & Chirek (non intercedente dageſh) contrahuntur in Tzere: ut, זַיִת *Oliva*. Plur. זֵיתִים Variant hæc, תַּיִשׁ *hircus*, תְּיָשִׁים, *hirci*: ſic חַיִל *exercitus*, חֵילִים, At à בַּיִת *domus*, Plur. בָּתִּים.

Vltima ſyllaba ſunt & aliæ affectiones.

1. *Kametz* quandoque convertitur in Pathach & dageſh: ut, אוֹפָן *rota*, אוֹפַנִּים *rotæ*.

2. *Pathach* non rarò aſſumit dageſh: ut, הֲדַס *myrtus*, הֲדַסִּים. At סַף *limen* facit סִפִּים, & ſic pauca alia.

3. *Tzere* communiter tranſit in Sheva: ut, עֵוֶר *cæcus*, עִוְרִים. Quædam commutant illud in Chirek & dageſh: ut, מֵגֵן *clypeus*, מָגִנִּים, *clypei*: חֵץ *ſagitta*, חִצִּים. At Tzere præcedente Kametz manet: ut, זָקֵן *ſenex*, זְקֵנִים *ſenes*. Monoſyllaba quædam illud etiam retinent: ut, גֵּר *peregrinus*, גֵּרִים. Excipe בֵּן *filius*, unde בָּנִים *filii*.

4. *Cholem* interdum corripitur in Kibbutz & dageſh: ut, אָדֹם *rufus*, אֲדֻמִּים. Item *Shurek*, חָרוּל *urtica*. Plur. חֲרוּלִים A יוֹם *Dies* eſt יָמִים: Sic רֹאשׁ *caput*, רָאשִׁים. Et אֱנוֹשׁ *Homo*, אֲנָשִׁים.

5. Terminatio ה abjicitur, unde præcedens vocalis manet: ut, יָפֶה *pulcher*, יָפִים. Item רֵעֶה *amicus*, רֵעִים.

6. Terminatio י communiter tollitur: ut, יְהוּדִי *Judæus*, יְהוּדִים. Quædam hujus terminationis, mutant

Singularia tantum, & generis distincti, *Demonstrativum* זֶה *Hic, Is, Iste* : זֹאת, *Hæc, Ista.* Utriusque sive communis generis, הוּא *Hic, hæc, Iste, ista.* Vid mox in præfixis.

Pluralia tantum, & utriusque generis, אֵלֶּה, אֵל *Illi, illæ, illa.*

Utriusque generis & numeri, *Relativum* אֲשֶׁר *Qui quæ, quod* ; *qui, quæ, qua* : *Interrogativum* מִי *Quis qua,* de persona : מָה, מַה, מֶה *Quæ, quod, quid,* de re.

Conjuncta sive inseparabilia sunt, quæ aliis vocibu adhærent : suntq; vel *Præfixa* vel *Suffixa,* quæ *Affix* vulgo vocant.

Præfixa duo sunt שְׁ & הַ, sequente dagesh post u trunque. Illud est ex אֲשֶׁר *Qui, qua, quod* ; hoc e הוּא, & nunc relativum est, *Qui, quæ, quod* ; nunc de monstrativum, *Hic, hæc, hoc,* quomodo articuli usur habet ante nomina & pronomina tertiæ personæ : ut הַדָּבָר *Hæc res,* הַהוּא *Ille ipse,* הַזֶּה *Hic ipse,* quod & cum epenthesi ל dicitur, הַלָּזֶה, & per apocopam הַלָּז sic ex זוּ fit הַלָּזוּ.

Suffixa sive affixa sunt, quæ fini vocum adhæren & oriuntur ex integris. hæc modo :

Ex אֲנִי fit נִי *me* abl. נִי.. נִי_ *me* acc. נִי_ *meus a, um,* raro *Me* acc. נִי_ *mei meæ meæ,* pl. per omnes casus

אֲנַחְנוּ נוּ *nobis* ablat. נוּ.. *noster, nos,* acc. נוּ_ *Nos,* accus.

Ex אַתָּה fit כָּה *tuus* ; *tui* plur. cum reliqui casibus.

אַתֶּם כֶּם *vester* ; *vos* cum reliq. cas.

אַתְּ כִי.., כִי_ *tuus* ; pl. כִי_ *tui, tua, tua*

אַתֶּן כֶּן *vester* ; *vos,* acc.

2. Nomina ætatum ſunt pluralia tantum.

3. Pauca quædam, dualia tantum: ut, מַיִם *Aqua* שָׁמַיִם *cœlum*, & ſimilia.

4. Quædam maſculina flectuntur more fœmininorum: ut, אָב *Pater*, אָבוֹת *patres*. Et contrà: ut, אֵלָה *quercus*, אֵלִים *quercus*: עִיר *urbs*, עָרִים.

5. Quædam utroque modo: ut, הֵיכָל *palatium*, הֵיכָלוֹת הֵיכָלִים *palatia*.

CAP. XI.

De Pronomine.

PRonomina ſunt ſecundaria quædam Nomina, & occulta quaſi ipſorum cognomina, unde כִּנּוּיִים, id eſt, Cognomina Hebræis appellantur. Sunt autem duplicia, *Separata* vel *Conjuncta*, ſive Separabilia vel Inſeparabilia.

Separata ſunt, quæ per ſe dictionem ſepartaam conſtituunt: ſuntque vel *Integra*, vel *Defectiva*.

Integra, quæ genere & numero diſtinguuntur: ſuntque tria, tres perſonas indicantia: ut,

Plural.		*Singul.*		
Nos	אֲנַחְנוּ vel נַחְנוּ	*Ego* c.	אָנֹכִי vel אֲנִי	1. perſ.
Vos m.	אַתֶּם	*Tu* m.	אַתָּה	2. perſ.
Vos f.	אַתֶּן	*Tu* f.	אַתְּ	
Ipſi m.	הֵם	*Ipſe* m.	הוּא	3. perſ.
Ipſæ f.	הֵן	*Ipſa* f.	הִיא vel הוּא	

In ן finita, item הֵם ſæpè accipiunt ה paragogicum: ut, הֵמָּה, הֵנָּה, אַתֶּנָּה.

Defectiva ſunt, quæ vel genere vel numero deficiunt.

Singularia

ת penacutum, duplici Sægol aut Pathach antecedente, definit: ut פָּקְדָה vel פָּקְדָת *Visitans illa.*

Futurum duplex est: *Primum & Secundum.*

Primum, quod ab imperando, tanquam communiori ejus usu, צִוּוּי *Tziffui*, *Imperativum* vocant: ut, פְּקוֹד *Visita, visitato. Secundum* in specie *Futurum* appellatur: ut, אֶפְקוֹד *visitabo.*

Infinitum tempus, vulgo dicitur *Infinitivus modus*, Hebræis *Makor* quasi *Fons*, quòd indè significatio in reliqua distincta tempora ceu rivulos certos derivetur: ut, פָּקוֹד פָּקוֹד vel פָּקֹד *visitare.* Exprimuntur etiam eo gerundia, maximè præfixis literis בכלם quas *Bachlam* vocant.

PERSONA est specialis terminatio Verbi: éstque triplex; *Prima*, *Secunda*, *Tertia*, quæ certo genere ferè distinguuntur.

Præteriti, tertia pluralis, & prima quælibet, sunt generis communis.

Tertia masculina in Præterito præcedit, quia ejus forma est simplicissima, purum thema continens: ut, פָּקַד *visitavit ille.* Hinc tertia fœminina in ה, ut, פָּקְדָה *visitavit illa*, ubi ה repræsentat Pronomen הִיא *illa*; & tertia pluralis in ו, ut פָּקְדוּ *visitarunt.*

Secunda masc. sing. in תָּ quasi ex אַתָּה *Tu*: ut, פָּקַדְתָּ *visitasti tu vir*: fœm. in תְּ ex אַתְּ, ut פָּקַדְתְּ *visitasti tu fœmina.* Secunda pluralis masc. in תֶּם ex אַתֶּם *Vos*: ut, פְּקַדְתֶּם *visitastis vos viri*: fœm. in תֶּן ex אַתֶּן *vos fœminæ*: ut, פְּקַדְתֶּן *visitastis vos fœminæ.*

Prima singular. in תִּי ex אֲנִי *Ego*, litera ת per epenthesin adscita, aut usurpata loco נ, nè fieret confu-

Ex { הוּא / הֵם / הִיא } fit { נוֹ הוֹ וֹ *Ejus, ei, eum, eo.* / ם ֶהֶם מוֹ *Eorum, eis, eos.* / נָהּ ה הָ *Ejus, ei, eam, eâ.* / ן הֶן *Earum, eas, eis.*

Hinc Dativi ex ל ab initio : לִי *mihi*, לָנוּ *nobis* : לְךָ *tibi*, לָכֶם *vobis* : לוֹ *ei*, לָהֶם *illis*. Accusativi ex אֹתִי sive אוֹת, ut אוֹתִי *me*, אוֹתָנוּ *nos*, &c. Ablativi מִמֶּנִּי, מִמֶּךָּ *A me*, מִמֶּךָּ *A te*, &c.

Affixa כֶּם, הֶם, הֶן, הּ, נוּ.., כֶּן, ךָ, quando usurpantur pluraliter, semper habent ante se י : ut, דְּבָרֵינוּ *verba nostra*.

CAP. XII.

De Verbo.

Sic fuit Nomen & Pronomen : sequitur Verbum cum Participio.

Verbum est vox flexilis cum *tempore* & *persona*.

Numeri hîc tantum sunt singularis & pluralis.

Genera eadem, quæ in Nominibus, quorum distinctio in personis patebit.

TEMPUS est *finitum* aut *infinitum*.

Finitum est aut *Præteritum* vel *Futurum* : nam *Præsens* proprium Hebræi nullum habent.

Præteritum unicum pro omnibus : ut, פָּקַד *Visitabat, visitavit, visitaverat, visitavisset.*

Hinc oritur participium duplex, *Præsens*, quod *Benoni* vocant : ut, פֹּקֵד *Visitans : Præteritum*, quod *Pahul* dicunt : ut, פָּקוּד *Visitatus*, *Qui visitatur*. Hæc, ut in aliis linguis, flexionem Nominum imitantur; & Præsentis Indicativi usum etiam præbent. Fœmininum singulare indifferenter ferè in ָה acutum vel

ת

sum formationis principium : nam syllaba formativa נָה hîc potest esse ex הִנֵּה *Ista*, vel ex אַתְּנָה *Vos*.

ו Vau cum Sheva Præterito præfixum, illud sæpe in Futurum; & cum Pathach sequente Dagesh, Futurum in Præteritum convertit.

Præteriti & Futuri voces in ו & י finitæ, crebro accipiunt ן paragogicum: ut, יָדְעוּן *cognoverunt*, &c.

Secunda sing. masc. præteriti & Imperativi, ac prima persona Futuri utriusque numeri, item Infinitivus amant ה paragogicum præcedente Kametz: ût, פָּקַדְתָּה *Visitasti*, &c.

Hæc generalis Personarum & Temporum formatio ad singulas Verborum species & conjugationes deinceps applicanda.

CAP. XIII.

De Conjugationibus Verborum & earum prima Kal & Niphal.

FLexio Verbi secundum tempora & personas dicitur *Conjugatio*: éstque quadruplex, quarum tres priores duplicem habent formam, Activam & Passivam. Quarta, simplex & uniformis est. Intransitiva autem verba formam passivam non admittunt.

Prima conjugatio in forma activa dicitur vulgò קַל *Kal*, in forma passiva נִפְעַל *Niphal*.

Præter. Niphal. Sing.			Præter. Kal. Sing.		
fœm.	*masc.*		*fœm.*	*masc.*	
נִפְקְדָה	נִפְקַד	3	פָּקְדָה	פָּקַד	3
נִפְקַדְתְּ	נִפְקַדְתָּ	2	פָּקַדְתְּ	פָּקַדְתָּ	2
com.	נִפְקַדְתִּי	1	*com.*	פָּקַדְתִּי	1

lo hujus ſyllabæ formativæ cum Pronomine inſeparabili נִי ut, פָּקַדְתִּי *viſitavi* : Pluralis in נוּ ex אֲנַחְנוּ *Nos* : t, פָּקַדְנוּ *viſitavimus nos.*

Imperativus ſolâ ſecundâ conſtat, genere & numero diſtinctâ : ut, פְּקֹד vel פְּקֹד *viſita tu vir.* Indè luralis maſculina in Shurek, פִּקְדוּ *viſitate vos viri.* Fœminina ſingularis in י quaſi ex forma Pronominis אַתְּ: ut, פִּקְדִי *Viſita tu fœmina.* Pluralis fœm. in נָה uaſi ex אַתֶּנָה *vos fœmin.* ut, פְּקֹדְנָה *viſitate vos em.*

Futurum formatur à vocibus Imperativi, quibus præponit literas quatuor אתין (vulgò אֵיתָן *Ethan* as vocant, memoriæ cauſa) generum ac perſonarum ormativas.

Prima ſingul. אֶפְקֹד *viſitabo*, ex א quod ex אֲנִי *Ego* : Pluralis, נִפְקֹד *viſitabimus*, ex נ quod ex אֲנַחְנוּ *Nos.*

Secunda ſing. maſc. תִּפְקֹד *viſitabis*, ex ת quod ex אַתָּה *Tu* : ſic plural. תִּפְקְדוּ *viſitabitis.* Secunda ſing. fœm. תִּפְקְדִי *viſitabis tu fœm.* ex ת quod ex אַתְּ : aut י eſt utriuſque ſecundæ index, & genus per י indicatur, ut in Imperativo. Secunda plural. fœm. תִּפְקֹדְנָה *viſitabitis vos*, ut in Imp.

Tertia ſing. maſc. יִפְקֹד *Viſitabit*, ex י vicario ה ex הוּא Ille : plur. יִפְקְדוּ *Viſitabunt illi* : tertia fœm. ſingul. תִּפְקֹד *Viſitabit illa*, ex ת vicario ה ex הִיא *Illa.* Forma cum ſecunda ſingulari maſc. eadem, ſed formatio diverſa, ac appoſitum Nomen maſcul. vel fœm. ſemper perſonas diſtinguit. Tertia fœm. plur. תִּפְקֹדְנָה *Viſitabunt illa.* Sic ſecunda & tertia plurasel fœmininæ eadem voce exprimuntur, ob diverſum

Notæ ad Kal.

Præteritum. פָּקַד) *Desinunt etiam in Tzere & in Cholem. Illa imitantur formam communem* פָּקַד: *ut,* חָפֵץ חָפְצָה voluit, חָפַצְתָּ voluisti. *Cholem manet, præterquam in tertiis personis: ut,* יָכוֹל יָכְלָה, potuit. יָכוֹלְתְּ potuisti. פָּגַרְתְּ) *Cum* ה *paragogico,* בָּגַדְתָּה prævaricatus es, *Mal.*2.14. *Quæ in* ת *desinunt, illud ante aliud* ת *semper abjiciunt, substituto dagesh: ut* כָּרַתְּ succidit, כָּרַתְּ succidisti. *Sic & verbum* נָתַן *ante* ת, *ultimum* נ *abjicit: ut,* נָתַתְּ dedisti, נָתַתֶּם dedistis: פָּקַדְתְּ) *Sub tertia gutturali* ח *vel* ע, *pro priori Sheva est Pathach: ut,* לָקַחְתְּ Accepisti, 1 *Reg.* 14. 3. פָּקָדְנוּ) *Tertia radicalis* נ *ante aliud* נ *abjicitur, & per Dagesh compensatur: ut,* נָתַנּוּ dedimus *pro* נָתַנְנוּ.

Participium. פָּקֵד) *Sæpiusculè reperitur cum* י *paragogico: ut.* אֹסְרִי Ligans, *Gen* 49.11. פּוֹקְדָה) *Fœmininum in* ת *usitatius est: ut,* נִפְלֶאת Cadens, *Gen.* 15.12. בֹּרַחַת Fugiens, *Genes.* 16. 8. *Est & alia forma Participii usitata:* אֲבֵל אֲבֵלִים Lugens, *&c.*

Infinitum. פְּקוֹד) *Cum* ה *paragogico, ex terminatione Cholem,* לְמַשְׁחָה Ad ungendum, *Exod.*29.29. *Ex terminatione Pathach:* לְרִבְעָה Ad ineundum, *Lev.*20.16.

Imperat. פְּקוֹד) *Cum* ה *paragogico, ut in Infinitivo:* שִׁמְרָה Custodi, *Psalm.*25.20. שִׁכְבָה Concumbe, *Genes.* 39.12. פִּקְדִי פְּקֹדוּ) *Cholem ex singulari masc. corripitur in Sheva, quod literæ* ק *subjicitur, indè prius Sheva transit in Chirek.*

Futurum אֶשְׁמוֹר) *Literæ formativa propriè cum*

Plural.

3.	נִפְקְדוּ	*com.*
2.	נִפְקַדְתֶּם	נִפְקַדְתֶּן
1.	נִפְקַדְנוּ	*com.*

Partic. præsens.

	plur.	*sing.*
m.	נִפְקָדִים	נִפְקָד
f.	נִפְקָדוֹת *vel* נִפְקָדִות	נִפְקָדָה

Infinitivus.

חִפָּקֵד

Imperativus.

	plur.	*sing.*
m.	הִפָּקְדוּ	הִפָּקֵד
f.	הִפָּקֵדְנָה	הִפָּקְדִי

Futurum.

Sing.		*fœm.*	*masc.*
	1.	אֶפָּקֵד	*com.*
	2.	תִּפָּקְדִי	תִּפָּקֵד
	3.	תִּפָּקֵד	יִפָּקֵד

Plural.

1.	נִפָּקֵד	
2.	תִּפָּקְדוּ	תִּפָּקֵדְנָה
3.	יִפָּקְדוּ	

Plural.

3.	פָּקְדוּ	*com.*
2.	פְּקַדְתֶּם	פְּקַדְתֶּן
1.	פָּקַדְנוּ	*com.*

Partic. præſ. Benoni.

	plur.	*sing.*
m.	פְּקֻדִים	פָּקוּד
f.	פְּקֻדוֹת *vel* פְּקֻדִות	פְּקוּדָה

Partic. præter. Pahul.

	plur.	*sing.*
m.	פְּקוּדִים	פָּקוּד
f.	פְּקוּדוֹת	פְּקוּדָה

Infinitivus.

פָּקוֹד *vel* פְּקֹד פָּקֹד

Imperativus.

	plur.	*sing.*
m.	פִּקְדוּ	פְּקֹד *vel* פְּקֹד
f.	פְּקֹדְנָה	פִּקְדִי

Futurum.

Sing.		*fœm.*	*masc.*
	1.	אֶפְקֹד	*com.* אֶפְקֹד *vel*
	2.	תִּפְקְדִי	תִּפְקֹד
	3.	תִּפְקֹד	יִפְקֹד

Plural.

1.	נִפְקֹד	*com.*
2.	תִּפְקְדוּ	תִּפְקֹדְנָה
3.	יִפְקְדוּ	

Nota

CAP. XIV.

De Conjugatione secunda Pihel, & ejus passiva Pyhal.

COnjugatio secunda est, cujus Character est Dagesh forte in secunda radicali, & in activa forma dicitur *Pihel*, in passiva *Pyhal*, quam vocalis Kibbutz potissimùm ab activa discernit. Dagesh tamen ex littera Shevata non rarò excidit: aliàs per vocalem longam ferè compensatur, quandoque non.

Præter. Pyhal. Sing.

fæm.	*masc.*	
פֻּקְדָה	פֻּקַּד	3.
פֻּקַּדְתְּ	פֻּקַּדְתָּ	2.
com.	פֻּקַּדְתִּי	1.

Plur.

com.		
פֻּקְדוּ		3.
פֻּקַּדְתֶּם	פֻּקַּדְתֶּן	2.
com.	פֻּקַּדְנוּ	1.

Partic. præsens Ben.

plur.	*sing.*	
מְפֻקָּדִים	מְפֻקָּד	*m.*
מְפֻקָּדוֹת	מְפֻקָּדָה	*f.*

Partic. præt. Pahul.

מְפֻקָּד	*m.*
מְפֻקָּדָה *vel* מְפֻקָּדוֹת	*f.*

Infinit.

פֻּקוֹד

Imper. caret.

Præter. Pihel. Sing.

fæm.	*masc.*	
פִּקְּדָה	פִּקֵּד	3
פִּקַּדְתְּ	פִּקַּדְתָּ	2
com.	פִּקַּדְתִּי	1

Plur.

com.		
פִּקְּדוּ		3
פִּקַּדְתֶּם	פִּקַּדְתֶּן	2
com.	פִּקַּדְנוּ	1

Partic. præsens Ben.

plur.	*sing.*	
מְפַקְּדִים	מְפַקֵּד	*m*
מְפַקְּדוֹת *vel* מְפַקְּדָה		*f*

Infinitum.

פַּקֵּד

Imperat.

plur.	*sing.*	
פַּקְּדוּ	פַּקֵּד	*m*
פַּקְּדִי	פַּקְּדָה	*f*

Futurum

Sheva notantur, id autem propter sequens Sheva, convertitur in Chirek, & sub gutturali א *in Sagol, juxta communem doctrinam cap. 4. propositam. Cum* ה *paragogico* אִשְׁמְרָה Custodiam *Psalm. 39. 2. Sic in prima plurali. Syncope est in* תִּשְׁכְּנוּ Habitabunt, *Ezechiel. 17. 23. ut in Praterito plurali.*

Ex incipientibus ab א *quadam habent illud quiescens in Cholem, expresse vel occultè, ac sæpe præterea in Tzere desinunt: ut,* אֹכַל תֹּאכַל Comedam, comedes: תִּקַּח recipies, *Psal.* 104. 29. *Hoc Tzere corripitur in Sægol, si accentus ad penultimam sit retractus, ut supra cap. 5. dictum: ut,* וַיֹּאמֶר & dixit, *Gen.* 1. 6. *Hæc verba vulgò* Quiescentia Pe Aleph, *id est, prima radicali* א *appellantur. Sed specialem, non generalem habent anomaliam.*

Ad Niphal.

Infinitivus הִפָּקֵד) *Propria hic & in Imperativo est formativa litera* ה, *cujus causa characteristica conjugationis abjicitur, ne duæ formativæ concurrant. Idem fit in Futuro. Et omnino* Characteristica Temporis excludit characteristicam conjugationis. *Pauca quædam Characteristicum Nun servant, ac desinunt in cholem ex forma Kal: ut* נִכְלַף Desiderando, *Gen.* 31. 20.

Imperat.) *Prima gutturali, sub* ה *est Tzere ad compensationem ejecti Dageshi: ut,* הַאֲסֵף Aggregare, *Deut.* 32. 50. *Sic in futuro.*

Futurum תִּפָּקְדֵנָּה) *Pro Tzere sæpius est Pathach: ut,* תֹּאכַלְנָה Comedentur, *Jerem.* 24. 4.

CAP.

Partic. præter.) *ejecto Dageſh,* מְבֹרָךְ Benedictum, *Pſal.* 113. 2. *Sic in Futuro.*

CAP. XV.

De Conjugatione Hiphil & ejus Paſſiva Hophal.

TErtia Conjugatio eſt, cujus Character eſt litera ה themati in utraque forma præfixa, in activa forma cum Chirek, & dicitur *Hiphil*: ut, הִפְקִיד *viſitare fecit*, id eſt, *præfecit, præpoſuit ad viſitandum alios*; ut in paſſiva forma cum Kametzchatuph, & dicitur *Hophal*: ut, הָפְקַד *viſitatus fuit*. Significatio in forma activa eſt vel intenſior, ex activis ſuperiorum conjugationum nata, vel ſimplex, à Verbis neutris deducta. Chirek longum hîc ſæpe defectivè ſcribitur, ' abjecto.

Præter. Hophal.

fœm. Sing.	*maſc.*	
הָפְקְדָה	הָפְקַד	3.
הָפְקַדְתְּ	הָפְקַדְתָּ	2.
הָפְקַדְתִּי		1.
Plur.		
הָפְקְדוּ		3.
הָפְקַדְתֶּן	הָפְקַדְתֶּם	2.
הָפְקַדְנוּ		1.

Præter. Hiphil.

fœm. Sing.	*maſc.*	
הִפְקִידָה	הִפְקִיד	3.
הִפְקַדְתְּ	הִפְקַדְתָּ	2.
הִפְקַדְתִּי		1.
Plur.		
הִפְקִידוּ		3.
הִפְקַדְתֶּן	הִפְקַדְתֶּם	2.
הִפְקַדְנוּ		1.

Partic. præſens.

plur.	*ſing.*	
מַפְקִידִים	מַפְקִיד	*m.*
מַפְקִידוֹת *vel* מַפְקִידָה		*f.*

Part.

Futurum.			Futurum.		
Sing.			Sing.		
fœm.	*masc.*		*fœm.*	*masc.*	
com.	אֶפְקֹד	1.	*com.*	אֶפְקֹד	1.
תִּפְקְדִי	תִּפְקֹד	2.	תִּפְקְדִי	תִּפְקֹד	2.
תִּפְקֹד	יִפְקֹד	3.	תִּפְקֹד	יִפְקֹד	3.
Plur.			Plur.		
com.	נִפְקֹד	1.	*com.*	נִפְקֹד	1.
תִּפְקֹדְנָה	תִּפְקְדוּ	2.	תִּפְקֹדְנָה	תִּפְקְדוּ	2.
	יִפְקְדוּ	3.		יִפְקְדוּ	3.

Notæ ad Pihel.

Præter. פִּקֵּד) *Et in Pathach,* אִבַּד perdidit, 2 *Reg.* 21.3. *Dageſh excidens per Tzere ferè compenſatur: ut,* בֵּרַךְ benedixit. *Ad hanc conjugationem etiam pertinent Verba quædam quatuor literarum: ut,* קִלְקֵל terſit, *Ezech.* 21.21. קִלְקְלָתָ. *Tria ſapius in Sagol deſinunt,* כִּפֵּר, כִּבֵּם, דִּבֵּר.

Partic. מְפַקֵּד) *excidente Dageſh,* מְבָרֵךְ benedicens, *Prov.* 27.14.

Infinit. פַּקֵּד) *ablato accentu corripitur Tzere in Sagol: ut,* וְדַבֵּר אָוֶן & loqui vanitatem, *Jeſa.* 58.9. *Cum* ה *paragogico, mutatur Tzere in Sheva: ut,* זַמְּרָה pſallere, *Pſal.* 147. 1. *Ejecto Dageſh,* דָּרֹס deſtruendo, *Exod.* 24.23. *Sic in Imperativo & Futuro.*

Ad Pyhal.

Præter. פֻּקַּד) *ejecto Dageſh,* הֻרַג occiſus fuit, *Jeſa.* 27.7. *Verbum quatuor literarum,* אֻמְלַל elanguit, *Hoſ.* 4.3.

Partic. præſens.) *Rariſſimè uſurpatur.*

Partic.

Futurum אֶפְקֹד) *Et in Tzere, ut in Inf. & Imp. Ex incipientibus ab* א, *pauca quædam illud amittunt: ut.* אֶאְזֹן *pro* אַאְזִין Auſcultabo, אֶסְוֹף Colligam, *pro* אֲאַסְוֹף *ſic* יֶהֱל Tentorium figet, *Jeſ.* 13.20. *pro* וְאָהֵל.

Ad Hophal.

Præter. הָפְקַד) *Forma paſſiva per Kametzchatuph potiſſimùm ab activa diſcernitur. Euphoniæ tamen cauſa ſæpè pro eo eſt Kibbutz: ut,* הֻשְׁלַךְ Projectus fuit. *Prima gutturalis habet Chatephkametz loco Scheva: ut,* הֻחְרְבָה Vaſtata eſt, *Ezech.* 26. 2. *& ſic in aliis temporibus.*

CAP. XVI.

De Conjugatione Hithpahel.

COnjugatio quarta eſt, cujus character eſt ſyllaba הִתְ themati præfixa. Thema autem ipſum effertur cum Pathach & Tzere, & habet Dageſh in media radicali, quaſi ex Infinito Pihel deductum: ut, הִתְפַּקֵּד *Seipſum præfecit ad viſitandum vel recenſendum, Recenſitus fuit.* Dageſh hîc ſe habet ut in Pihel. Significatio communiter eſt reciproca: quandoque frequentativa: ut הִתְהַלֵּךְ *Itavit.* Quædam in Kal inuſitata, hîc ſimplicem τὸ Kal ſignificationem obtinent: ut, הִתְחַנֵּן *Supplicavit.*

Syllabæ characteriſticæ accidit *Syncopa* vel *Metatheſis.*

Syncopa, cùm vel litera ה, vel litera ת excidit. ה in Participio & Futuro, propter accedentes formativas iſtorum Temporum: ut, מִתְפַּקֵּד pro מִתְהַפְקֵד. Litera ת, quando ea euphoniæ cauſâ in primam radicalem

Part. præt. sive Pahul.

Plur.	*Sing.*	
מְפֻקָּדִים	מְפֻקָּד	*m.*
מְפֻקָּדוֹת *vel* מְפֻקָּדֹת	מְפֻקָּדָה *vel* מְפֻקָּדֹת	*f.*

Infinit.

הָפֻקֵּד

Imper. caret.

Futurum.

Sing.

אֶפָּקֵד	
תְּפֻקַּד	*com.*
תְּפֻקְּדִי	
יְפֻקַּד	

Plur.

נְפֻקַּד	
תְּפֻקְּדוּ	
תְּפֻקֵּדְנָה / יְפֻקְּדוּ	

Infinit.

הַפְקֵד *vel* הַפְקֵד

Imperat.

Plur.	*Sing.*	
הַפְקֵדוּ	הַפְקֵד	*m.*
הַפְקֵדְנָה	הַפְקִידִי	*f.*

Futurum:

Sing.

אַפְקִיד	*com.*	1.
תַּפְקִיד	תַּפְקִידִי	2.
יַפְקִיד	תַּפְקִיד	3.

Plur.

נַפְקִיד	1.
תַּפְקִידוּ	2.
תַּפְקֵדְנָה / יַפְקִידוּ	3.

Notæ ad Hiphil.

Præteritum הִפְקִיד) *Primâ gutturali,* ה *est cum Sægol: ut,* הֶאֱמִין Credidit, הֶעֱלִים Abscondit. הִפְקַדְתָּ) *Tertia radicalis* ת *syncopen patitur; ut,* הִשְׁבַּתָּ Celsare fecisti, *pro* הִשְׁבַּרְתָּ *Vide suprà ad præt. Kal.*

Participium מַפְקִיד) ה *characteristicum conjugationis eliditur per characteristicam temporis, ut suprà ad Infinitivum Niphal; ut* מַפְקִיד *pro* מַהַפְקִיד. *Item in Futuro.*

Infinit. הַפְקִיד) ה *cum Pathash ad differentiam præteriti. Terminatio Chirek varior; frequens in Tzere. At cum servilibus* בכלם, *semper est in Chirek.*

Imperat. הַפְקֵד) *Cum He paragogico semper est Chirek in penultima; ut,* הַפְקִידָה. Fu-

Plural.

1. נִתְפַּקֵּד	
2. תִּתְפַּקְּדוּ	
3. יִתְפַּקְּדוּ	תִּתְפַּקֵּדְנָה

Notæ.

Præterit. הִתְפַּקֵּד) *Ejecto Dageſh,* הִתְבָּרֵךְ Benedicat ſibi. *Deut.* 29. 19. *Sæpe & in Pathach deſinunt: ut,* הִתְחַזֵּק Roboravit ſe, 2 *Par.* 13. 7. הִתְפַּקְּדוּ) *Hinc ſunt ex Verbis quatuor literarum,* הִתְחַמְּהוּ Cunctantur, הִתְחַגָּלוּ Devolvunt ſe.

Participium מִתְפַּקֵּד) *Cum ſyncopa literæ* ת, מִטַּהֵר Mundans ſe, *Levit.* 14. 7. *pro* מִתְטַהֵר. *Ex verbis quatuor literarum,* מִתְחַמְּהַ Cunctans 2 *Sam.* 15. 28.

Infinitum הִתְפַּקֵּד) *Dageſh excidente,* לְהִתְפָּאֵר Ad gloriandum, *Jeſa.* 60. 21.

Imperat. הִתְפַּקֵּד) *Et in Pathach ut in Præterito,* הִתְחַזֵּק Robora te, 1 *Reg.* 20. 22.

Futurum אֶתְפַּקֵּד) *Et in Pathach aliquando, ut in Imp. Cum* ה *paragogico.* אֶתְהַלְּכָה Ambulabo, *Pſal.* 119. 45. *ut in Infinito Pihel.*

CAP. XVII.

De Defectivis prima radicali נ, *& prima ipſorum Conjugatione* Kal *&* Niphal.

EXplicata eſt Conjugationum analogia: anomalia ſequitur, cujus genera duo ſunt: unum literæ deficientis, unde Verba *Defectiva*; alterum literæ quieſcentis; unde *Quieſcentia* appellantur.

Defectiva ſunt, quæ literam deficientem per Dageſh forte, quando id forma vocis patitur, compenſant:

lem contrahitur per Dageſh: ut, הִשְׁתַּחֲוָה pro הִתְשַׁחֲוָה.

Metatheſis fit literæ ת, quando prima radicalis eſt ז ס שׁ צ: tum enim illis poſtponitur, ac præterea poſt ז mutatur in ד, & poſt צ in שׁ: ut, הִשְׁתַּבַּח *Laudavit ſe*: הִצְטַדֵּק *Juſtificavit ſe*, הִזְדַּמֵּן *præparavit ſe*.

Præteritum.

fœm.	*maſc.*	
הִתְפַּקְּדָה	הִתְפַּקֵּד	3.
הִתְפַּקַּדְתְּ	הִתְפַּקַּדְתָּ	2.
	הִתְפַּקַּדְתִּי	1.

Plural.

הִתְפַּקְּדוּ	3.
הִתְפַּקַּדְתֶּם	2.
הִתְפַּקַּדְנוּ	1.

Particiꝑium.

plur.	*ſing.*	
מִתְפַּקְּדִים	מִתְפַּקֵּד	*m.*
מִתְפַּקְּדוֹת *vel* מִתְפַּקְּדוֹת	מִתְפַּקְּדָה	*m.*
	מִתְפַּקְּדָת	*f.*

Infinitum.

הִתְפַּקֵּד

Imperat.

plur.	*ſing.*	
הִתְפַּקְּדוּ	הִתְפַּקֵּד	*m.*
הִתְפַּקַּדְנָה	הִתְפַּקְּדִי	*f.*

Futurum.

fœm.	*maſc.*	
	אֶתְפַּקֵּד	1.
תִּתְפַּקְּדִי	תִּתְפַּקֵּד	2.
תִּתְפַּקֵּד	יִתְפַּקֵּד	1.

Plural.

Imperat.

plur.	*sing.*	
הִנָּגְשׁוּ	הִנָּגֶשׁ	*m.*
הִנָּגַשְׁנָה	הִנָּגְשִׁי	*f.*

Futurum.

com. *Sing.*		
אֶנָּגְשׁ	אֶנָּגֵשׁ	1.
תִּנָּגְשִׁי	תִּנָּגֵשׁ	2.
יִנָּגְשׁ	יִנָּגֵשׁ	3.
Plural.		
נִנָּגְשׁ	נִנָּגֵשׁ	1.
תִּנָּגַשְׁנָה	תִּנָּגְשׁוּ	2.
יִנָּגַשְׁנָה	יִנָּגְשׁוּ	3.

Imperat.

Plur.	*Sing.*	
גְּשׁוּ	גֵּשׁ	*m.*
גֶּשְׁנָה	גְּשִׁי	*f.*

Futurum.

fœm. *Sing.*	*masc.*	
אֶגַּשׁ	אֶגַּשׁ	1.
תִּגְּשִׁי	תִּגַּשׁ	2.
תִּגַּשׁ	יִגַּשׁ	3.
Plural.	נִגַּשׁ	1.
תִּגַּשְׁנָה	תִּגְּשׁוּ	2.
יִגַּשְׁנָה	יִגְּשׁוּ	3.

Notæ ad Kal.

Infinit. גְּשֶׁת) *Prima radic. hic & in Imperat. a*
jicitur, sine compensatione per Dageſh forte, cùm vox
initio non crescat, ut Dageſh audiri possit. ת *in fi*
quasi formativum est, ut & in aliis verbis, sicut in ſ
quentibus videbitur. Propter gutturalem est Pathach
ut לָפַחַת ad sufflandum, *Ezech.* 22.20. *à* נָפַח. *Sic*
לָקַח *dicitur* קַחַת accipere. *At à* נָתַן *contractè & ſp*
cìali anomalia dicitur תֵּת dare, *pro* תְּנַת. *Pleraq*
tamen Verba hic analoga ſunt.

Imperat. גַּשׁ) *Cum* ה *paragogico,* גְּשָׁה acced
Gen. 27.21. *A* לָקַח *est* קַח, *& perfectè* לָקַח accip
à נָתַן *est* תֵּן *&* תְּנָה da, *Gen.* 30.26. *cum* ה *parag*

Futurum אֶגַּשׁ) *Terminatio Cholem hic etiam u*
tata est: ut, יִבּוֹל marcescet, *Pſal.* 1.3. *Cum* ה *parag*
gico אֶצְּרָה custodiam, *Pſal.* 119.115. *A* לָקַח *e*
אֶקַּח accipiam. *A* נָתַן *dicitur* אֶתֵּן dabo.

ſant: ſúntque duorum generum. *Primum*, Verborum à litera נ incipientium, quæ literam נ deficientem, cum vox ab initio creſcit, per Dageſh forte compenſant. Hinc *Defectiva Pe Nun*, vulgo appellantur, & paradigma habent נָגַשׁ *Accessit*. Unicum verbum לָקַח *accepit*, horum anomaliam imitatur. Vulgo etiam ponitur genus Verborum *Defectorum Pe Jodh*, quæ vide infra cap. 23. Porro præteritum & utrumque Partic. in *Kal*. item Infin. Imp. & Futurum *Niphal* regulariter flectuntur.

Præter. Niphal.

	fœm.	*maſc.*	
	נִגַּשׁ	נִגַּשׁ	3.
	נִגְּשָׁה	נִגַּשְׁתָּ	2.
com.	נִגַּשְׁתִּי		1.

Plur.

com.	נִגְּשׁוּ	3.
נִגַּשְׁתֶּן	נִגַּשְׁתֶּם	2.
com.	נִגַּשְׁנוּ	1.

Partic. præſ. Benoni.

Plur.	*Sing.*	
נִגָּשִׁים	נִגָּשׁ	*m.*
נִגָּשׁוֹת	נִגָּשָׁה *vel* נִגָּשֶׁת	*f.*

Infinit.

הִנָּגֵשׁ

Præter. Kal.

	fœm.	*maſc.*	
	נָגַשׁ	נָגְשָׁה	3.
	נָגַשְׁתָּ	נָגְשָׁתְּ	2.
com.	נָגַשְׁתִּי		1.

Plur.

com.	נָגְשׁוּ	3.
נָגַשְׁתֶּן	נָגַשְׁתֶּם	2.
com.	נָגַשְׁנוּ	1.

Partic. præſ.

Plur.	*Sing.*	
נוֹגְשִׁים	נוֹגֵשׁ	*m.*
נוֹגְשׁוֹת	נוֹגֶשֶׁת *vel* נוֹגְשָׁה	*f.*

Partic. præter. Pahul.

Plur.	*Sing.*	
נְגוּשִׁים	נָגוּשׁ	*m.*
נְגוּשׁוֹת	נְגוּשָׁה	*f.*

Infinitum.

נָגְשָׁה

Imperat.

Partic. præter.

plur.	sing.	
מְנֻשִׁים	מְנֻשׁ	m.
מְנֻשׁוֹת	מְנֻשָׂה	f.

Infinitum.

הָנֻשׁ

Imperat. caret.

Futurum.

fœm.	masc.	
com.	אֲנֻשׁ	1.
תְּנֻשִׁי	תְּנֻשׁ	2.
תְּנֻשׁ	יְנֻשׁ	3.
Plural.		
com.	נְנֻשׁ	1.
תְּנֻשְׁנָה / תְּנֻשׁוּ	תְּנֻשׁוּ	2.
יְנֻשׁוּ		3.

Partic. præsens.

plur.	sing.	
מַנְשִׁים	מַנְשׁ	m.
מַנְשׁוֹת / מְנַשְּׁאוֹת *vel*	מְנַשְּׁאָה	f.

Infinitivus.

הַנְשׁ *vel* הַנָּשֵׂא

Imperativus.

plur.	sing.	
הַנְשׁוּ	הַנְשׁ	m.
הַנְשֻׁנָה	הַנְשִׁי	f.

Futurum.

fœm.	masc.	
com.	אֲנַשׁ	1.
תְּנַשִּׁי	תְּנַשׁ	2.
תְּנַשׁ	יְנַשׁ	3.
Plural.		
com.	נְנַשׁ	1.
תְּנַשְׁנָה / תְּנַשׁוּ	תְּנַשׁוּ	2.
יְנַשׁוּ		3.

Notæ ad Hiphil.

Particip. מַנְשָׂה) *In* ח, מַנְשִׂיחַ assequuta, *Levit.* 14. 21.

Imperat. הַנְשׁ) *Accedente* ה *paragogico pro Tzere semper est Chirek: ut,* הַנְשָׂה admove, *Gen.* 27. 25.

Futurum יְאַנְשׁ) *Et in Tzere: ut,* תַּפֵּל cadere finito, *Esth.* 6. 10. *Si tertia sit gutturalis* ח *vel* ע, *tum crasis fit: ut,* יַסַּע proficisci facit, *Psal.* 78. 6. *pro* יַסְּיַע.

Ad Niphal.

Præterit. נִגַּשׁ) *Dageſh ex gutturali ferè ſine compenſatione excidit : ut,* נִחַם Conſolationem cepit, 2 *Sam.*13.39. *A* נִלְכַּד *hîc regulariter dicitur* נִלְכְּדָה capta eſt, 1 *Sam.*4.22. *Prima radicalis etiam quandoque manet.*

Particip. נִגָּשָׁה) *In* ת, נִתֶּכֶת effuſa eſt, *Jer.*7.20. נִדַּחַת depulſa, *Ezech.*34.4.

Infinit. הִנָּגֵשׁ) *Unum ab analogia excipitur,* נָגוֹף cædendo, *Jud.*20.39. *cui ſimile, quod ſuprà cap.*13. *ad Infinitum Niphal notatum eſt.*

Porrò formæ Pihel, Pyhal, *&* Hithpahel *analogæ ſunt, unde ſpecialem doctrinam hîc non requirunt. Nam in* Pihel *eſt* נִגַּשׁ, *in* Pyhal נֻגַּשׁ, *in* Hithpahel הִתְנַגֵּשׁ, *quæ juxta paradigma* פָּקַד *regulariter flectuntur.*

CAP. XVIII.

De Conjugatione Hiphil *& ejus forma paſſiva* Hophal.

ANomalia utriuſque formæ eſt in prima radicali deficiente, & per Dageſh compenſatâ.

Præter. Hophal.			Præter. Hiphil.		
fœm.	Sing.	*maſc.*	*fœm.*	Sing.	*maſc.*
הָגְּשָׁה		הָגַּשׁ	הִגִּישָׁה		הִגִּישׁ 3.
הָגַּשְׁתְּ		הָגַּשְׁתָּ 2.	הִגַּשְׁתְּ		הִגַּשְׁתָּ 2.
com.		הָגַּשְׁתִּי 1.	*com.*		הִגַּשְׁתִּי 1.
	Plural.			Plur.	
com.		הָגְּשׁוּ 3.	*com.*		הִגִּישׁוּ 3.
הָגַּשְׁתֶּן		הָגַּשְׁתֶּם 2.	הִגַּשְׁתֶּן		הִגַּשְׁתֶּם 2.
com.		הָגַּשְׁנוּ 1.	*com.*		הִגַּשְׁנוּ 1.

Partic.

Infinitum.		Infinitum.	
הִסֹּוב		סֹוב	
Imperativus.		Imperativus.	
plur.	*sing.*	*plur.*	*sing.*
הִסַּבּוּ	הִסַּב *m.*	סֹבּוּ	סֹוב *m.*
הִסַּבֶּינָה	הִסַּבִּי *f.*	סֹבֶּינָה	סֹובִּי *f.*
Futurum.		Futurum.	
fœm.	*masc.*	*fœm.*	*masc.*
com.		*com.*	
אֶסַּב	1.	אָסֹוב	1.
תִּסַּבִּי	2.	תָּסֹבִּי	2.
תִּסַּב	3.	יָסֹוב	3.
Plural.		Plural.	
נִסַּב	1.	נָסֹוב	1.
תִּסַּבּוּ	2.	תָּסֹבּוּ	2.
תִּסַּבֶּינָה		תָּסֹבֶּינָה	
יִסַּבּוּ	3.	יָסֹבּוּ	3.

Nota ad Kal.

Præter. סַבָּה) *Accentus est in penultima ob factam contractionem, & sic in plurali* סַבּוּ. *Sæpiùs perfecta sunt.*

Infinit. סֹוב) *Integrè* סְבֹוב, *quod legitur* Num. 21. 4. *Accentu ablato, sive sequente Makkaph, Cholem corripitur in Kametz-chatuph, ut dictum cap.* 5. *ut,* בָּרֵךְ in cantando, *Job.* 38. 8.

Imperat. סַבּוּ *Sine Dageſh propter* אֹרוּ, ר maledicite, *Judic.* 5. 23. *ab* אָרַר. *Quandoque accentus ad ultimam deſcendit, & tunc Cholem corripitur in Kametz-chatuph: ut,* רָנּוּ cantate, *Jeſa.* 44. 23. *Et ſic in fœminino,* רָנִּי cane, *Zach.* 2. 10.

Futurum, אָסֹוב) *Kametz ſub formativis non raro in vocalem brevem & Dageſh reſolvitur: ut,* אֶקֹּב

Ad Hophal.

Pro Kametz chatuph hic fere ſemper uſurpatur Kibbutz.

Participium præſens inuſitatum eſt.

CAP. XIX.

De Defectivis ſecunda radicali, & prima ipſorum conjugatione Kal *&* Niphal.

ALterum genus Defectivorum, eſt Verborum ſecundam radicalem geminantium, quæ per defectum ſecundæ radicalis in monoſyllaba contracta, deficientem per Dageſh forte, cùm vox à fine creſcit, compenſant. Hæc à forma integra vocantur vulgò *Geminantia* ſive *Duplicantia Ajin*, id eſt, ſecundam radicalem: at à forma defecta, quæ hîc conſideratur, *Defectiva* dici debent. Paradigma habeat סָבַב *Circuivit*, quod contractè ſive defectè dicitur סַב.

Præter. Niphal.

fœm. Sing.	*maſc.*	
נָסַבָּה	נָסַב	3.
נָסַבּוֹת	נָסַבּוֹתָ	2.
com.	נָסַבּוֹתִי	1.
Plural.		
com.	נָסַבּוּ	3.
נְסַבּוֹתֶם	נְסַבּוֹתֶן	2.
com.	נָסַבּוֹנוּ	1.

Partic. præſens.

plur.	*ſing.*	
נְסַבִּים	נָסָב	*m.*
נְסַבּוֹת	נְסַבָּה	*f.*

Præter. Kal.

fœm. Sing.	*maſc.*	
סַבָּה	סָב	3.
סַבּוֹת	סַבּוֹתָ	2.
com.	סַבּוֹתִי	1.
Plural.		
com.	סַבּוּ	3.
סַבּוֹתֶם	סַבּוֹתֶן	2.
com.	סַבּוֹנוּ	1.

Participium utrumque analogum eſt: ut, סֹבֵב, סָבוּב.

Infini-

CAP. XX.

De Conjugatione Pyhel *&* Pyhal *Defectivorum secunda.*

HIc Verba plerunque analoga ſunt. At ſæpiſſimè Cholem habent ab initio, loco Chirek & Dageſh: ut, סִבֵּב pro סִבֵּב.

Præter. Pyhal.

fœm. Sing.	*maſc.*	
סֻבְּבָה	סֻבַּב	3.
סֻבַּבְתְּ	סֻבַּבְתָּ	2.
&c.	סֻבַּבְתִּי	1.

Part. præt. ſive Pahul.

מְסֻבָּב

Infinitivus.

סֻבַּב

Imperat. caret.

Futurum.

אֲסֻבַּב

Præter. Pihel.

fœm. Sing.	*maſc.*	
סִבְּבָה	סִבֵּב	3.
סִבַּבְתְּ	סִבַּבְתָּ	2.
&c.	סִבַּבְתִּי	1.

Partic. præſens.

מְסֻבֶּבֶת	מְסֻבֵּב
מְסֻבָּבוֹת	מְסֻבָּבִים

Infinitum.

סַבֵּב

Imperativus.

&c. סַבֵּב

Futurum.

&c. אֲסַבֵּב

Nota.

Quadam primam radicalem geminant, & ſecundæ ac tertiæ interponunt, גָּלַל *à* גָּלַל, *quorum conjugandi ratio analoga eſt, ut ſuprà cap.* 14. *ad Præteritum* Pihel *dictum eſt.*

CAP. XXI.

De Hiphil *&* Hophal *defectivorum ſecunda.*

ANomalia in principio capitis 19. explicata eſt.

Maledicam, *Num.*23.8. *Si accentus ad penultimam recedat, tum Cholem ultimæ ſyllabæ corripitur in Kametz-chatuph* : *ut,* וַיִּסַּף & circumivit, *Judic.*11. 18. *Rarò Shurek habent, quia ea terminatio Quieſcentium ſecundâ propria eſt* : *ut,* יָשׁוֹר vaſtabit, *Pſal.*91.6.

Ad Niphal.

Præter. נִסַּב) *Characteriſtica* נ *neceſſariò cum vocali longa notatur, Chirek enim ſequente Sheva, ut in* נִפְקַד, *habere nequit, quia præponitur voci monoſyllabæ; neque poſt Chirek eſſe poteſt Dageſh, quia fieret confuſio cum Verbis defectivis prima* נ. *Kametz autem ſub* נ *manet, quando accentus ſuo loco manet, ut in tertiis perſonis; ejus autem ſede mutata tranſit in Sheva, ut in reliquis perſonis. Porrò inter* ח *ſervat communem vocalem Chirek* : *ut,* נֶחַר Exſiccatur, *Pſal.*69.8. *Quandoque etiam in Cholem vel Tzere deſinunt, ſed rarius* : *inde* וְנִגְּלוּ & convolventur, *Jeſa.*34.4.

Participium נָסָּב) *Et in Tzere,* וְנֶמֶס & liqueſcens, 1 *Sam.*15.9.

Infinit. הִסּוֹב) *Et in Tzere,* הִמֵּס liqueſcendo, 2 *Sam.*17.10. *Prima gutturali,* הֵחֵל profanari, *Ezech.*20.9.

Futurum אֵסַּב) *Dageſh ex prima gutturali excidit*: וְאֶחֱנַף & profanor, *Ezech.*22.26. *Sic cum* ה *paragogico* אֶחֱתָּה terrear, *Jer.*17.18. *Terminatio Cholem & Tzere hic etiam locum habent.*

CAP.

ma passiva, notatur cum vocali longa, eâdem ratione, ut ֵ *in Conjugatione* Niphal: *Tzere autem ejus manet vel mutatur, ut Kametz ibidem in* Niphal. *Pro ultimo Tzere non rarò est Pathach.*

הָסַבּוּ) *Ex terminatione Pathach,* הָסַבּוּ circunduxerunt, 1 *Sam.*5.10.

Particip. מֻצָּל) *Ex terminatione Pathach,* מֻצָּל umbram faciens, *Ezech.*31.3.

Infinit. הָסֵב) ה *cum Kametz ad differentiam Præteriti.*

Futurum אֶסֵּב) *Characteristicæ sunt cum vocali longa, eadem ratione, ut suprà ad Præteritum* Niphal *notatum est. Resolvitur tamen quandoque in vocalem brevem, quod & suprà ad Futurum Kal observatum: at,* וַיָּסֵב & circumduxit, *Exod.*13.18. *Accentu ad penultimam retracto, Tzere corripitur in Segol, ut & in superioribus aliquoties explicatum: ut,* וַיִּגַּל & devolvit, *Gen.*29.10.

Ad Hophal.

Præter. הוּסַב) *Pro Shurek sæpe est Kibbutz, & id per totam conjugationem.*

Partic. præter.) *Præsens omissum est, quia inusitatum. Esset autem* הוּסָב.

CAP. XXII.

De Conjugatione Hithpahel *Defectivorum secundâ.*

HÆc ad formam *Pihel* simpliciter assumit syllabam הִתְ. Fit autem in hoc paradigmate metathesis literæ primæ radicalis & literæ characteristicæ ת, de qua figura initio capitis 16. dictum. Præ-

Præter. Hiphil.

fœm. Sing.	*masc.*	
הִסְבָּה	הִסֵּב	3.
הִסְבּוֹת	הִסֵּבְתָּ	2.
com. הִסַּבְתִּי		1.

Plur.

com.		
הִסְבּוּ		3.
הִסְבּוֹתֶם	הִסְבּוֹתֶן	2.
הִסַּבְנוּ		1.

Partic. præsens.

plur.	*sing.*	
מְסֻבִּים	מְסֻבָּ	*m.*
מְסֻבּוֹת	מְסֻבָּה	*f.*

Infinitum.

הָסֵב

Imperat.

plur.	*sing.*	
הָסֵבּוּ	הָסֵבּ	*m.*
הִסְבֶּינָה	הִסְבִּי	*f.*

Futurum.

fœm.	*masc.*	
	אֶסֵּב	1. *com.*
תִּסְבִּי	תְּסֵבּ	2. *com.*
	יְסֵבּ	3. *com.*

Plural.

com.		
	נְסֵבּ	1.
תְּסֻבּוּ		2.
תִּסְבֶּינָה	יְסֻבּוּ	3.

Præter. Hophal.

fœm. Sing.	*masc.*	
הוּסְבָּה	הוּסַב	3.
הוּסַבּוֹת	הוּסַבְתָּ	2.
com. הוּסַבּוֹתִי		1.

Plur.

com.		
הוּסַבּוּ		3.
הוּסַבּוֹתֶם	הוּסַבּוֹתֶן	2.
הוּסַבְנוּ		1.

Partic. præter.

plur.	*sing.*	
מוּסָבִּים	מוּסָבּ	*m.*
מוּסַבּוֹת	מוּסַבָּה	*f.*

Infinitum.

הוּסַב

Imper. caret.

Futurum.

fœm.	*masc.*	
	אוּסַב	1. *com.*
תּוּסַבִּי	תּוּסַב	2.
	יוּסַב	3.

Plur.

com.		
	נוּסַב	1.
תּוּסַבּוּ		2.
תּוּסַבֶּינָה	יוּסַבּוּ	3.

Notæ ad Hiphil.

Præter. הִסֵּב) *Characteristica* ה *hic, ut & in for-*

ma

Octo excipiuntur, יָצַב, יָצַג, יָנַח, יָצַע, יָקַץ, יָצַק, יָצַר, יָצָת, quæ certis temporibus & conjugationibus literam י abjectam, per Dageſh compenſant, more Defectivorum primâ י. Hinc vulgò ex illis genus conſtitutum, quod vocant *Defectiva Pe Jodh.* At genus conſtituere non poſſunt, cùm reliqua omnia à י incipientia, ad Quieſcentium claſſem & anomaliam pertineant, ex quibus hæc paucula, ceu ſpecialiter anomala excipiuntur.

Præter. Niphal.

fæm. Sing.	*maſc.*	
נוֹשְׁבָה	נוֹשַׁב	3.
נוֹשַׁבְתְּ	נוֹשַׁבְתָּ	2.
נוֹשַׁבְתִּי		1.
Plur.		
נוֹשְׁבוּ		3.
נוֹשַׁבְתֶּן	נוֹשַׁבְתֶּם	2.
נוֹשַׁבְנוּ		1.

Partic. præſens.

plur.	*ſing.*	
נוֹשָׁבִים	נוֹשָׁב	*m.*
נוֹשָׁבוֹת	*vel* נוֹשֶׁבֶת *f.*	

Infinitivus.

הִוָּשֵׁב

Imperativus.

הִוָּשֵׁב	
הִוָּשְׁבוּ	
הִוָּשְׁבִי	הִוָּשְׁבְנָה

Præter. Kal.

Præteritum & utrumq; Participium analoga ſunt.

יָשַׁב	3.
יָשְׁבָה	2.
יָשַׁבְתִּי	1.
&c.	

Partic. præſens.

&c. יוֹשֵׁב

Partic. præter.

&c. יָשׁוּב

Infinit.

שָׁבֹר

Imperativus.

plur.	*ſing.*	
שְׁבוּ	שֵׁב	*m.*
שֵׁבְנָה	שְׁבִי	*f.*

Futurum.

Præteritum.

הִסְתּוֹבֵב הִסְתּוֹבְבָה

&c. הִסְתּוֹבַבְתָּ

Participium.

&c. מִסְתּוֹבֵב

Infinitivus.

הִסְתּוֹבֵב

Imperativus.

&c. הִסְתּוֹבֵב הִסְתּוֹבְבוּ

Futurum.

אֶסְתּוֹבֵב

&c. תִּסְתּוֹבֵב

Notæ.

Participium) מְתַרְנֵן cantillans, *Pſal.*78.65.

Infinitum) לְהִתְנוֹלֵל ad volutandum ſe, *Gen.*43. 18. *quæ analoga ſunt, id eſt, ſine metatheſi iſta.*

CAP. XXIII.

De Verbis Quieſcentibus prima radicali ', *& prima ipſorum conjugatione* Kal *&* Niphal.

EXpoſitum *eſt primum genus anomaliæ in* Defectivis ; *alterum ſequitur in* Quieſcentibus.

Quieſcentia Verba ſunt, quæ ex una vel altera litera quieſcente conſtant, unde diverſa in conjugando anomalia exſiſtit : ſúntque *quatuor generum*, pro numero quatuor Quieſcentium literarum.

Primum eſt Verborum à ' incipientium, quæ *Quieſcentia Pe Jodh* vulgò appellantur, & paradigma habent יָשַׁב *Sedit.* Hæc ubi anomala ſunt, ' vel abjiciunt vel in ' commutant, aut exprimunt, ſed quieſcens.

Octo

Ex Defectivis *sunt*, אֶצּוֹק Effundam, *Jesa.*44.3. תִּצֵּת Exardescens, *Jesa.*9.18.

Ad Niphal.

Præteritum נוּשַׁב) *Anomalia totius conjugationis est in prima radicali* ו *commutata in* י, *quod in Præterito & Participio quiescens est in Cholem, & in reliquis temporibus mobile, propter inserendum ipsi Dagesh : tamen quiescens non semper exprimitur : ut,* נֵעָרְתִּי Conveniam, *Exod.*29.45. *Ex* Defectivis, נִצַּבְתְּ sistas te, *Exod.*7.15.

Porro conjugationes Pihel & Pyhal analogæ sunt: ut, יְשִׁב sedere fecit, collocavit. Partic. מְיַשֵּׁב collocans, *&c.*

CAP. XXIV.

De Conjugatione Hiphil & Hophal *Quiescentium prima* ו.

ANomalia est in prima radicali ו commutata in י, quod in *Hiphil* quiescit in Cholem, in *Hophal* in Shurek. Attamen & hîc, ut in *Niphal*, ו quiescens post Cholem non semper exprimitur. Quædam in *Hiphil*, immutatum retinent, sed quiescens in Tzere : ut, הֵיטִיב *benefecit*. Chirek longum hîc etiam sæpe ו abjicit, quod & cap.15. observatum.

Præter. Hophal.			Præter. Hiphil.		
fœm.	Sing.	*masc.*	*fœm.*	Sing.	*masc.*
הוּשְׁבָה		הוּשַׁב 3.	הוֹשִׁיבָה		הוֹשִׁיב 3.
הוּשַׁבְתְּ		הוּשַׁבְתָּ 2.	הוֹשַׁבְתְּ		הוֹשַׁבְתָּ 2.
com.		הוּשַׁבְתִּי 1.	*com.*		הוֹשַׁבְתִּי 1.
		Plural.			

Futurum.		Futurum.	
fœm. Sing.	*maſc.*	*fœm.* Sing.	*maſc.*
	אֶשְׁבֹּ 1.		אֶשְׁבֹּ 1.
תִּשְׁבִּי	תִּשְׁבֹּ 2.	תִּשְׁבִּי	תִּשְׁבֹּ 2.
	יִשְׁבֹּ 3.		יִשְׁבֹּ 3.
Plural.		Plural.	
	נִשְׁבֹּ 1.	*com.*	נִשְׁבֹּ 1.
תִּשְׁבְנָה	תִּשְׁבוּ 2.	תִּשְׁבְנָה	תִּשְׁבוּ 2.
	יִשְׁבוּ 3.		יִשְׁבוּ 3.

Notæ ad Kal.

Infinit. שָׁבֹת) *Propter mediam gutturalem duplex Pathach eſt: ut,* יָדַע cognoſcere, *Jer.9.6. à* יָדַע *Eadem forma & in Defectivis fuit ſuprà cap.17. Radices ergo horum adhibito Lexico cognoſcendæ ſunt.*

Imperat. שֵׁב) *Rarò & impropriè in Pathach definit, quod propriè ad Defectiva primâ pertinet: ut,* תַּב dato, *Prov.30.15. Cum* ה *paragogico,* רְדָה deſcende, *Gen.45.9. &* רְדָה 2 *Reg.1.11. ſi ſcilicet accentus ſuo loco maneat. Sic in plurali,* לְכוּ *&* לְכוּ *in fœminino* לְכִי.

Futurum אֶשְׁבֹּ) *Cum* ה *paragogico,* אֶשְׁבָּה *Eſr. 9.3. Semel* ' *expreſſum in Tzere legitur: ut,* אֵילְכָה incedam, *Mich.1.8. Aliàs quando* ' *exprimitur, tum quieſcit in Chirek, & terminatio eſt in Pathach: ut,* אִישַׁן obdormiſcam, *Pſal.13.4. Sed & ex hac forma* ' *interdum tollitur: ut,* יְהֵם incaleſcebat, 1 *Reg.1.1. Excipitur* יָכֹל, *unde hìc dicitur* אוּכַל potero, *& ſic deinceps. Accentu ablato, aut ad penultimam retracto, ultimum Tzere corripitur in Segol, ut dictum cap.5. ut,* וַיֵּצֶר & anguſtia fuit, *Gen,32.7.*

Ex

Futurum אוֹשִׁיב) *Plene cum* ה *characteristico, quod Chaldaïs frequens,* יְהוֹשִׁיעַ servabit, *Psal.*116.6. *Promiscuè hîc etiam in Tzere desinunt : ut,* תּוֹרֵד descendere fines, 1 *Reg.*2.6. *Hinc ultima pro more corripitur in Segol, si vox fiat Milhel, id est, penacuta : ut,* וַיֹּשֶׁב & collocâsti, 2 *Reg.*17.26. *Cum* י *expresso.* תֵּיטִיב *vel* תֵּטִיב benefacies, *Psal.*49.19.

Ad Hophal.

Præter. הוּשְׁבָה) *Unum hîc defectivum est & præterea ex forma activa & passiva compositũ* וְהֻנִּיחָה & collocetur, *Zach.*11.5.

Partic. מוּשָׁבָה) *Et in* ת, מוּדַעַת notum fiat, *Jesa.* 12.5. *cum duplici Pathach propter gutturalem.*

CAP. XXV.

De Conjugatione Hithpahel.

VErba hîc ἀναλόγως flectuntur : *ut,* הִתְיַשֵּׁב. *Tria excipiuntur, quæ* י *commutant in* נ *consonam : ut,* יָכַח, יָדַע, יָסַר, הִתְוַכֵּחַ, הִתְוַדַּע, הִתְוַסֵּר, *à* הִתְיַדַּע notum faciam me, *Num.*12.6. יִתְוַכַּח disceptabit, *Mich.*6.2.

CAP. XXVI.

De Verbis Quiescentibus secunda radicali ו *vel* י *& prima Conjug.* Kal *&* Niphal.

SEcundum genus Quiescentium Verborum est ex media radicali ו vel י, quæ *Quiescentia Ajin,* id est, secunda radicali, vulgò nominantur, & paradigma habent קוּם *surgere.* Ratio conjugandi utramque formam eadem est, unde & unum genus flexionis tantùm

Plural.

com.	הוֹשַׁבְנוּ	3.
	הוֹשַׁבְתֶּם הוֹשַׁבְתֶּן	2.
	הוֹשַׁבְנוּ	1.

Partic. præter.

plur.		*sing.*	
מוֹשְׁבִים	מוֹשָׁבִים	מוֹשָׁב	*m.*
מוֹשָׁבוֹת		מוֹשָׁבָה	*f.*

Infinit.

הוֹשֵׁב

Imper. caret.

Futurum.

fœm. Sing.		*masc.*	
	com.	אוֹשֵׁב	1.
		תּוֹשֵׁב	2.
		יוֹשֵׁב	3.
Plur.			
	com.	נוֹשֵׁב	1.
תּוֹשַׁבְנָה		תּוֹשְׁבוּ	2.
תּוֹשַׁבְנָה		יוֹשְׁבוּ	3.

Plural.

com.	הוֹשִׁיבוּ	3.
	הוֹשַׁבְתֶּם הוֹשַׁבְתֶּן	2.
	הוֹשַׁבְנוּ	1.

Partic. præsens.

plur.		*sing.*	
מוֹשִׁיבִים	מוֹשִׁבִים	מוֹשִׁיב	*m.*
מוֹשִׁיבוֹת		מוֹשִׁיבָה	*f.*

Infinit.

הוֹשִׁיב *vel* הוֹשֵׁב

Imperat.

plur.		*sing.*	
הוֹשִׁיבוּ		הוֹשֵׁב	*m.*
הוֹשֵׁבְנָה		הוֹשִׁיבִי	*f.*

Futurum.

fœm. Sing.		*masc.*	
	com.	אוֹשִׁיב	1.
		תּוֹשִׁיב	2.
		יוֹשִׁיב	3.
Plural.			
	com.	נוֹשִׁיב	1.
תּוֹשֵׁבְנָה		תּוֹשִׁיבוּ	2.
תּוֹשֵׁבְנָה		יוֹשִׁיבוּ	3.

Nota ad Hiphil.

Præter. הוֹשִׁיב) *Forma defecta.* הֵנִיחַ manere fecit, *Judic.* 3. 1. *& sic in aliis Temporibus. Quandoq;* ' *exprimitur quiescens in Tzere* : *ut*, הֵישִׁיב benefecit, *Gen.* 12. 16.

Imper. הוֹשֵׁב) *Ante* ה *paragogicum semper est Chirek longum* : *ut*, הוֹשִׁיעָה ferva, *Psal.* 12. 2. *Cum* ' *expresso* הֵילִיכִי abduc, *Exod.* 2. 9.

Futu-

Futurum.			Futurum.		
fœm.	Sing.	*masc.*	*fœm.*	Sing.	*masc.*
com.		אָקוֹם 1	*com.*		אָקוֹם 1
	תְּקוֹמִי	תָּקוֹם 2		תְּקוֹמִי	תָּקוֹם 2
		יָקוֹם 3			יָקוֹם 3
	Plural.			Plural.	
com.		נָקוֹם 1	*com.*		נָקוֹם 1
	תְּקוֹמוּ	תְּקוֹמְנָה 2		תְּקוֹמוּ	תְּקוֹמְנָה 2
	יְקוֹמוּ	3		יְקוֹמוּ	3

Nota ad Kal.

Præter. קָם) *Eſt quoque hîc terminatio Tzere & Cholem, ut in Verbis analogis. Tzere in tertiis perſonis manet, ut* קָמָה, מֵתָה) *Quæ in* ת *deſinunt, illud hîc in utroque numero & in prima ſingulari amittunt, ut & notatum eſt ſuprà cap.* 13. *ad Præteritum: ut,* מֵת, מַתִּי, מֵתוּ. *Cholem ſemper manet:* בּוֹשׁ בּוֹשְׁתִּי.

Partic. קָם) *Ex forma Tzere,* עֵר Vigilans, *Cant.* 5. 2. לָנִים Commorantes, *Neh.* 13. 21. *Cholem:* וְאוֹד Et lucens, *Prov.* 4. 18. קָמָה) *Accentus in ultima diſtinguit hanc vocem à tertia fœminina præteriti.*

Infinit. קוּם) *Et cum Cholem,* קוֹם Surgendo, *Jer.* 44. 29.

Imperat. קוּם) *Cum* ה *paragogico.* שׁוּבָה Revertere, *Jer.* 3. 12. *Cum Cholem,* מוֹל Circumcide, *Joſ.* 5. 2.

Futurum. אָקוּם) *Cum* ם *paragogico* אָקוּמָה Surgam, 2. *Samuel.* 17. 1. *Et in Cholem* וְיָרֹם Et exaltabitur, *Num.* 24. 7. *Hinc Cholem accentu privatum*

conſtituunt, cujus anomalia perpetua eſt, in media radicali vel quieſcenti vel abjectâ. Excipiuntur quæ in ה deſinunt: ea enim mediam radicalem efferunt: ut, קָוָה *Expectavit*, הָיָה *Fuit*, & paucula alia: ut, נָוַע *Exſpiravit*, אָיַב *Inimicatus eſt*.

Præter. Niphal.

fœm. Sing.	*maſc.*	
נָקוֹמָה	נָקוֹם	3.
נָקוֹמוֹתְ	נָקוֹמוֹתָ	2.
com.	נָקוֹמוֹתִי	1.
Plural.		
com.	נָקוֹמוּ	3.
נְקוֹמוֹתֶן	נְקוֹמוֹתֶם	2.
com.	נְקוֹמוֹנוּ	1.

Partic. præſens.

plur.	*ſing.*	
נְקוֹמִים	נָקוֹם	*m.*
נְקוֹמוֹת	נְקוֹמָה	*f.*

Infinitum.

הִקּוֹם

Imperat.

plur.	*ſing.*	
הִקּוֹמוּ	הִקּוֹם	*m.*
הִקּוֹמֶינָה	הִקּוֹמִי	*f.*

Præter. Kal.

fœm. Sing.	*maſc.*	
קָמָה	קָם	3.
קָמַתְּ	קָמְתָּ	2.
com.	קָמְתִּי	1.
Plural.		
com.	קָמוּ	3.
קַמְתֶּן	קַמְתֶּם	2.
com.	קָמְנוּ	1.

Partic. præſens.

plur.	*ſing.*	
קָמִים	קָם	*m.*
קָמוֹת	קָמָה	*f.*

Partic. præter. Pahul.

plur.	*ſing.*	
קוֹמִים	קוֹם	*m.*
קוֹמוֹת	קוֹמָה	*f.*

Infinit.

קוֹם

Imperat.

plur.	*ſing.*	
קוּמוּ	קוּם	*m.*
קוּמֶינָה	קוּמִי	*f.*

Futurum.

Præter. Pyhal.

fœm. Sing.	*masc.*	
קוּמָה	קוּם	3
קוּמַתְּ	קוּמָתָ	2
com. קוּמָתִי		1
Plural.		
com. קוּמָנוּ		3
קוּמַתֶּנָּה	קוּמַתֶּם	2
com. קוּמְנוּ		1

Partic. præt. sive Pahul.

Plur.	*Sing.*	
מְקוּמִים	מְקוּם	*m.*
מְקוּמוֹת	מְקוּמָה	*f.*

Infinitivus.

קוּם

Imperat. *caret.*

Futurum.

fœm. Sing.	*masc.*	
com. אָקוּם		1
תְּקוּמִי	תָּקוּם	2
תָּקוּם	יָקוּם	3
Plural.		
com. נָקוּם		1
תְּקוּמְנָה	תְּקוּמוּ	2
יְקוּמְנָה	יְקוּמוּ	3

Præter. Pihel.

fœm. Sing.	*masc.*	
קוֹמֵמָה	קוֹמֵם	3
קוֹמַמְתְּ	קוֹמַמְתָּ	2
com. קוֹמַמְתִּי		1
Plural.		
com. קוֹמַמְנוּ		3
קוֹמַמְתֶּנָּה	קוֹמַמְתֶּם	2
com. קוֹמַמְנוּ		1

Partic. præsens. Ben.

Plur.	*Sing.*	
מְקוֹמְמִים	מְקוֹמֵם	*m.*
מְקוֹמְמוֹת *vel* מְקוֹמְמֹת	מְקוֹמֶמֶת	*f.*

Infinitivus.

קוֹמֵם

Imperativus.

Plur.	*Sing.*	
קוֹמְמוּ	קוֹמֵם	*m.*
קוֹמְמְנָה	קוֹמְמִי	*f.*

Futurum.

fœm. Sing.	*masc.*	
com. אֲקוֹמֵם		1
תְּקוֹמְמִי	תְּקוֹמֵם	2
תְּקוֹמֵם	יְקוֹמֵם	3
Plural.		
com. נְקוֹמֵם		1
תְּקוֹמֵמְנָה	תְּקוֹמְמוּ	2
יְקוֹמֵמְנָה	יְקוֹמְמוּ	3

vatum, sive accentu ad penultimam retracto, corripitur in Kametzchatuph: ut, וַתָּשָׁב Et reversus es, 1 *Reg.* 13.22. *at si ultima fuerit gutturalis vel* ר *tunc in fine est Pathach: ut,* וַתִּגְבַּהּ Et prodis, *Ezech.* 32.2. *A* בּוּשׁ Erubescere, *hîc dicitur* אֲבוּשׁ, *& sic deinceps.*

Ad Niphal.

Præter. נָקוֹם) *Characteristica* נ *est cum vocali longa, quæ manet, vel mutatur ut suprà cap.* 19. *in Niphal: vide illic.* נְקוֹמוֹתִי) *Cholem ex præcedenti personâ hic transit in Shurek, nè duo Cholem se consequantur, quæ tamen interdum concurrunt: unde in plurali* נְפֻצוֹתֵם Dispersi estis, *Ezech.* 11.7.

Particip. נָקוֹם) *Et cum Shurek,* נָצוּר Obsessus, *Ezech.* 6.12. נְקוּמָה) *Et in* ת נְפוּצַת Sparsum, 2, *Sam.* 18.8.

CAP. XXVII.

De Conjugatione Pihel *&* Pyhal *Quiescentium secundâ* ו *vel* י.

ANomalia est in mediâ radicali in Cholem quiescente, unde loco illius per Dagesh characteristicum geminandæ geminatur ultima: ut, קוֹמֵם, *Surgere fecit,* id est, *Erexit, Statuit.* Forma cum defectivis secundâ eadem est, sed formationis ratio diversa. Illic enim litera geminata utraque ad Radicem, hîc geminatæ altera ad Radicem, altera ad formam conjugationis pertinet. Fiunt quoque hîc Verba quatuor literarum, prima & tertia geminata, media autem ejecta: ut, à כּוֹל. fit כִּלְכֵּל. Hæc præterea *ἀναλόγως* flectuntur, ut, cap. 14. ad præteritum Pihel dictum est.

Præter.

Part. præt. sive Pahul.

Plur.	Sing.	
מוּקָמִים	מוּקָם	m.
מוּקָמוֹת	מוּקָמָה	f.

Infinitum.

הוּקֵם

Imper. *caret.*

Futurum.

fœm.	Sing.	*masc.*	
com.	אוּקַם		1
	תּוּקַם	תּוּקְמִי	2
	יוּקַם	תּוּקַם	3
Plural.			
com.	נוּקַם		1
	תּוּקְמוּ		2
	יוּקְמוּ	תּוּקַמְנָה	3

Partic. præſ. Benoni.

Plur.	Sing.	
מֻקָּמִים	מֻקָּם	m.
מֻקָּמוֹת	מֻקָּמָה	f.

Infinitivus.

הָקֵם *vel* הָקֵם

Imperativus.

Plur.	Sing.	
הָקִימוּ	הָקֵם	m.
הָקֵמְנָה	הָקִימִי	f.

Futurum.

fœm.	Sing.	*masc.*	
com.	אָקִים		1
	תָּקִימִי	תָּקִים	2
	תָּקִים	יָקִים	3
Plural.			
com.	נָקִים		1
	תָּקִימוּ		2
	יָקִימוּ	תָּקֵמְנָה	3

Nota ad Hiphil.

Præter. הֵקִים) *Characteriſtica in utraque forma habet vocalem longam, ob eandem cauſam, quâ in Niphal cap. 19. Tzere etiam manet vel mutatur, ut Kametz ibidem. Eſt & alia forma Præteriti.*

fœm.	Sing.	*masc.*	
הֵקַמְתְּ		הֵקִים	3
הֵקַמְתִּ		הֵקַמְתָּ	2
com.		הֵקַמְתִּי	1

Notæ ad Pihel.

Præter. קוֹמֵם) *Analoga ſunt* קִים Stabilivit, *Eſth.* 9. 31. קִימוּ Stabiliverunt, *ibid.* וְתִיבַתֶּם Et tenum peragitis, *Dan.* 1. 10. *ex media radicali* י. *Hæc forma Rabbinis & Chaldæis frequens eſt.*

Imperat. קוֹמֵם) *Cum* ה *paragogico,* קוֹמֵמָה Dirige. *Pſal.* 90. 17. *Senſu à tertia fœminini præteriti diſtinguenda eſt.*

Ad Pyhal.

Prima vox in unoquoque Tempore à forma activâ differt, reliqua conveniunt, qua cautè juxta ſenſum diſtinguenda ſunt.

CAP. XXVIII.

De Conjugatione Hiphil & Hophal *Quieſcentium ſecunda* י.

ANomalia in utraque forma eſt in media radicali ejecta. Characteriſtica ה utrobique notatur cum vocali longa, ob cauſam cap. 19. ad Niphal expoſitam. Pro Chirek in Hiphil etiam Tzere eſt.

Præter. Hophal.

fœm.	Sing.	*maſc.*	
הוּקַמְתְּ	הוּקַם		3
הוּקַמְתְּ	הוּקַמְתָּ		2
com.	הוּקַמְתִּי		1
Plural.			
com.	הוּקְמוּ		3
הוּקַמְתֶּן	הוּקַמְתֶּם		2
com.	הוּקַמְנוּ		1

Præter. Hiphil.

fœm.	Sing.	*maſc.*	
הֵקִימָה	הֵקִים		3
הֵקִימוֹת	הֵקִימוֹתָ		2
com.	הֵקִימוֹתִי		1
Plural.			
com.	הֵקִימוּ		3
הֵקִימוֹתֶן	הֵקִימוֹתֶם		2
com.	הֵקִימוֹנוּ		1

Part.

Participium præsens.
מִתְקוֹמֵם
&c.
Infinitivus.
הִתְקוֹמֵם
Imperat.
הִתְקוֹמֵם
&c.
Futurum.
אֶתְקוֹמֵם
תִּתְקוֹמֵם
&c.

Notæ.

Præterit. הִתְקוֹמֵם) *Est & altera forma hic usitata, quæ in Pihel posita, qua ex media radicali dicitur ad formam analogam* הִתְקִים, *unde est illud* חִצְטַוִּיתִּי In viaticum accepimus, *Jos. 9. 12. in quo præterea* ת *characteristicum mutatum in* ט, *& primæ radicali postpositum est, cujus ratio tradita cap. 16.*

CAP. XXX.

De Verbis quiescentibus tertia radicali א, *& ipsarum Conjugat.* Kal *&* Niphal.

TErtium genus Quiescentium est, quorum tertia radicalis est א, & *Quiescentia Lamed Aleph* vulgò appellantur, habéntque commune paradigma מָצָא *Invenit.* Referuntur verò etiam huc Verba quædam primæ vel secundæ radicalis anomaliam habentia, ut ex deficiente primâ Nun, נָשָׂא *Tulit*, Quiescente prima י, יָצָא *Egressus est*, יָרֵא *Timuit*: ex Quiescente media ו, בּוֹא *Venit* קוֹא *Vomuit.* Hæc singula sui generis anomalias sequuntur. Quiescentium tertia א anomalia est, in א, ut plurimum in vo-

Plural.

3	הֵקִימוּ	
2	הֲקִמְתֶּם	הֲקִמְתֶּן
1	הֲקִמְנוּ	

Ad Hiphil.

Partic. מֵקִים) *Discrepat* מַסִּית Incitans *Jer.43.3. pro* מֵסִית: *sic* מַלִּינִים Murmurantes, *Exod.16.8. quæ forma etiam supra ad Futur. Kal, cap. 19. & Futur. Hiphil, cap.21. notata est.*

Imperat. הָקֵם) *Aphæresis characteristicæ hîc frequens est: ut,* שִׂים Pone, *Gen. 24. 2. Sic* דִּינוּ Judicate, *Jer. 21. 12.*

Futurum אָקִים) *Sepè in Tzere: ut,* תָּשֵׁב Reducito, *Gen. 24. 8. Hinc accentu ablato aut ad penultimam retracto, Tzere pro more corripitur in Segol:* וַתָּקֶם Et præstitisti, *Nehem. 9. 8. aut in Pathach propter gutturalem: ut,* וַתָּעַד Et contestatus es, *Neh. 9.29.* יַסִּית Incitabit, *Jes. 36.18. ut antea in Participio.*

Ad Hophal.

Præter. הוּקַם) *Discrepat* הֻקַּם Constitutus est, *2 Sam.23. 1. ut antea in Participio activo.*

CAP. XXIX.

De Conjugatione Hithpahel Quiescentium secunda ו.

HÆc conjugatio sola syllaba Characteristica הִתְ à Pihel differt.

Præterit. Hithpahel.

הִתְקוֹמַמְתָּ	הִתְקוֹמַמְתִּי
&c.	

Parti-

Plural.			Plural.		
com.	נָמְצָא	1	com.	נָמְצָא	1
	תִּמְצְאוּ	2		תִּמְצְאוּ	2
תִּמְצֶאנָה	יִמְצְאוּ	3	תִּמְצֶאנָה	יִמְצְאוּ	3

Notæ ad Kal.

Præterit. מָצָא) *Pauca in Tzere desinunt, quæ illud in secundis & primis personis retinent: ut,* מָלֵאתָ מָלֵאתְ &c. *Verbum* בוא *& similia, hîc sic flectuntur:*

בָּאתָ	בָּאתְ
בָּאתֶם	בָּאתֶן
&c.	

Partic. מוֹצֵאָה) *Fœmininum in* ת *hîc specialem formam habet,* מוֹצֵאת Inveniens, *Cant.* 8. 10. *&* מוֹצֵאת 2. *Sam.* 18. 22. *pro* מוֹצֵאת. *A* בוא בָּא *est* בָּאִים *&c.*

Particip. præterit. מָצוּא) *Huc pertinet* נָשׂוּי Levatus, *Psal.* 32. 1. *ex forma quarti generis, pro* נָשׂוּא.

Infinit. *Ex dupliciter imperfectis hîc tria sunt,* שְׂאֵת *&* שְׂאֵת *à* נָשָׂא, *pro* שְׂאֵת. *item* צֵאת Egredi, *à* יָצָא; *denique* בוא Venire.

Imperat. מְצָא) *Ex duplici anomalia,* שָׂא שְׂאוּ *à* נָשָׂא: בֹּא בֹּאוּ *à* בוא: צֵא צְאוּ *à* יָצָא:

Futurum אֶמְצָא) *Ex duplici anomalia,* אֶשָּׂא תִּשָּׂא *à* נָשָׂא: אָבוֹא תָּבוֹא *à* בוא: אֵצֵא תֵּצֵא *à* יָצָא: אִירָא תִּירָא *à* יָרֵא:

Ad Niphal.

Præterit. נִמְצָא) *Ex prima* נ *deficiente.* וְנִשָּׂא Et portabitur. *Exod.* 25. 28. נִמְצֹאתִי) *Ast* מִפְלֵאתִי In admirationem traducor, *Psal.* 139. 14. *à* פָּלֵא, *ex forma quarti generis,* א *in* י *commutato.*

Par-

cali longa, quiescente. Sæpè verò etiam cum quarto genere Quiescentium, formam commutant.

Præter. Niphal.

fœm. Sing.	*masc.*	
נִמְצְאָה		3
נִמְצֵאתְ	נִמְצָאתָ	2
com.	נִמְצֵאתִי	1

Plural.

com.		
נִמְצְאוּ		3
נִמְצֵאתֶם	נִמְצֵאתֶן	2
com.	נִמְצֵאנוּ	1

Partic. præsens.

Plur.	*Sing.*	
נִמְצָאִים	נִמְצָא	*m.*
נִמְצָאוֹת	נִמְצְאָה	*f.*

Infinitivus

הִמָּצֵא

Imperat.

Plural.	*Sing.*	
הִמָּצְאוּ	הִמָּצֵא	*m.*
הִמָּצֶאנָה	הִמָּצְאִי	*f.*

Futurum.

fœm. Sing.	*masc.*	
com.	אֶמָּצֵא	1
תִּמָּצֵא	תִּמָּצֵא	2
תִּמָּצֵא	יִמָּצֵא	3

Præter. Kal.

fœm. Sing.	*masc.*	
מָצְאָה	מָצָא	3
מָצְאתְ	מָצָאתָ	2
com.	מָצָאתִי	1

Plural.

com.		
מָצְאוּ		3
מְצָאתֶם	מְצָאתֶן	2
com.	מָצָאנוּ	1

Partic. præsens.

Plur.	*Sing.*	
מוֹצְאִים	מוֹצֵא	*m.*
מוֹצְאוֹת	מוֹצְאָה	*f.*

מוֹצְאִים

Part. præter. Pahul.

Plur.	*Sing.*	
מְצוּאִים	מְצוּא	*m.*
מְצוּאוֹת	מְצוּאָה	*f.*

Infinitivus.

מָצוֹא, מְצוֹא, מְצֹאת

Imperat.

Plur.	*Sing.*	
מְצְאוּ	מְצָא	*m.*
מְצֶאנָה	מְצְאִי	*f.*

Futurum.

fœm. Sing.	*masc.*	
com.	אֶמְצָא	1
תִּמְצְאִי	תִּמְצָא	2
תִּמְצָא	יִמְצָא	3

Plural.

Plural.			Plural.		
com.	נִמְצָא	1	*com.*	נִמְצָא	1
	תִּמְצְאוּ	2		תִּמְצְאוּ	2
	וְתִמְצֶאנָה / וְתִמְצָאנָה	3		וְתִמְצֶאנָה / וְתִמְצָאנָה	3

Notæ ad Pihel.

Prætcrit. מִלֵּא) *Quadam habent in fine Kametz, ex forma quarti generis quiescentium tertia* ה. *ut,* דִּבָּא contrivit, מִלָּא Implevit.

Ad Pyhal.

Pauciſſima hîc uſitata reperiuntur. Ejecto Dageſh, קֻרָא Vocatum eſt, *Ezech.* 10.13. *Inde etiam participium.* מְקֹרָאי Vocatus meus *ſive* à me, *Jeſ.*48.12. מְמֻלָּאִים Impleti, *Cant.*5.14.

CAP. XXXII.

De Conjugatione Hiphil & Hophal *Quieſcentium tertia* א.

Præter. Hophal.			Præter. Hiphil.		
fœm.	Sing.	*maſc.*	*fœm.*	Sing.	*maſc.*
הָמְצְאָה	הָמְצָא	3	הִמְצִיאָה	הִמְצִיא	3
הָמְצָאת	הָמְצָאתָ	2	הִמְצָאת	הִמְצָאתָ	2
	הָמְצָאתִי	1		הִמְצָאתִי	1
Plural.			*Plural.*		
	הָמְצְאוּ	3		הִמְצִיאוּ	3
הָמְצָאתֶן	הָמְצָאתֶם	2	הִמְצָאתֶן	הִמְצָאתֶם	2
	הָמְצָאנוּ	1		הִמְצָאנוּ	1
Partic. præter. Pahul.			Partic, præſ. Benoni.		
plur.	*ſing.*		*plur.*	*ſing.*	
מָמְצָאִים	מָמְצָא	*m.*	מַמְצִיאִים	מַמְצִיא	*m.*
מָמְצָאוֹת	מָמְצְאָה	*f.*	מַמְצִיאוֹת	מַמְצִיאָה	*f.*

Infi-

Particip. נִמְצָא) *A* יָרֵא *hîc eſt* נוֹרָא Reverendus. Futurum אֶמָּצֵא) *A* יָרֵא *hîc eſt* אוּרָא, *unde* תְּוֹרֵא Reverenter colaris, *Pſal.* 130.4.

CAP. XXXI.

De Conjug. Pihel & Pyhal *Quieſcentium tertia* א.

Præter. Pyhal.

fœm. Sing.	*maſc.*	
מָצְאָה	מָצָא	3
מָצָאת	מָצָאתָ	2
com. מָצָאתִי		1
Plural.		
com. מָצְאוּ		3
מְצָאתֶן	מְצָאתֶם	2
com מָצָאנוּ		1

Part. præt. Pahul.

plur.	*ſing.*	
מְמֻצָּאִים	מְמֻצָּא	*m.*
מְמֻצָּאוֹת	מְמֻצָּאָה	*f.*

Infinitivus.

מָצוֹא *vel* מְצֹא

Imper. *caret.*

Futurum.

fœm. Sing.	*maſc.*	
com. אֶמְצָא		1
תִּמְצָא	תִּמְצָא	2
תִּמְצָא	יִמְצָא	3

Præter. Pihel.

fœm. Sing.	*maſc.*	
מִצְּאָה	מִצָּא	3
מִצָּאת	מִצָּאתָ	2
com. מִצָּאתִי		1
Plural.		
com. מִצְּאוּ		3
מִצְּאתֶן	מִצְּאתֶם	2
com. מִצָּאנוּ		1

Partic. præſens.

plur.	*ſing.*	
מְמַצְּאִים	מְמַצֵּא	*m.*
מְמַצְּאוֹת	מְמַצְּאָה	*f.*

Infinitivus.

מַצֹּא *vel* מַצְּאָה

Imperativus.

plur.	*ſing.*	
מַצְּאוּ	מַצֵּא	*m.*
מַצֶּאנָה	מַצְּאִי	*f.*

Futurum.

fœm. Sing.	*maſc.*	
com. אֲמַצֵּא		1
תְּמַצְּאִי	תְּמַצֵּא	2
תְּמַצֵּא	יְמַצֵּא	3

Plu-

CAP. XXXIII.

De Conjugatione Hithpahel Quiescentium tertia א.

Præterit.

fœm.	Sing.	masc.	
הִתְמַצָּאָה	הִתְמַצָּא		3
הִתְמַצֵּאת	הִתְמַצֵּאתָ		2
com.	הִתְמַצֵּאתִי		1

Plural.

com.	הִתְמַצְּאוּ	3
הִתְמַצֵּאתֶן	הִתְמַצֵּאתֶם	2
com.	הִתְמַצֵּאנוּ	1

Participium præsens.

Plur.	Sing.	
מִתְמַצְּאִים	מִתְמַצֵּא	m.
מִתְמַצְּאוֹת	מִתְמַצְּאָה	f.

Infinitivus.

הִתְמַצֵּא

Imperativus.

Plur.	Sing.	
הִתְמַצְּאוּ	הִתְמַצֵּא	m.
הִתְמַצֵּאנָה	הִתְמַצְּאִי	f.

Futurum.

fœm.	Sing.	masc.	
com.	אֶתְמַצֵּא		1
תִּתְמַצְּאִי	תִּתְמַצֵּא		2
תִּתְמַצֵּא	יִתְמַצֵּא		3

Plural.

	נִתְמַצֵּא	1
תִּתְמַצֵּאנָה	תִּתְמַצְּאוּ	2
	יִתְמַצְּאוּ	3

Note

Infinit.
הַמְצֵא *vel* הַמְצָאַת

Imperat. *caret.*

Futurum.

fœm.	Sing.	*maſc.*	
com.	אַמְצֵא		1
תַּמְצְאִי	תַּמְצֵא		2
תַּמְצֵא	יַמְצֵא		3
Plural.			
	נַמְצֵא		1
תַּמְצֶאנָה	תַּמְצְאוּ		2
	יַמְצְאוּ		3

Infinit.
הַמְצִיא *vel* הַמְצָא

Imperativus.

Plur.	*Sing.*	
הַמְצִיאוּ	הַמְצֵא	*m.*
הַמְצֶאנָה	הַמְצִיאִי	*f.*

Futurum.

fœm.	Sing.	*maſc.*	
com.	אַמְצִיא		1
תַּמְצִיאִי	תַּמְצִיא		2
תַּמְצִיא	יַמְצִיא		3
Plural.			
com.	נַמְצִיא		1
תַּמְצֶאנָה	תַּמְצִיאוּ		2
	יַמְצִיאוּ		3

Notæ ad Hiphil.

Præter. הִמְצִיא) *Ex deficiente prima* נ, הִשִּׁיא Decepit. *Jer.* 49. 16. *Ex quieſcente prima* י, הוֹצִיא Eduxit. *Ex quieſcente media* ה, הֵבִיא Adduxit.

Partic. מַמְצִיא) *Ex anomalia primæ quieſcentis,* מוֹצִיא Educens, *Pſal.* 68. 7. *Ex ſecunda,* מֵבִיא Adducens, *Levit.* 18. 3. *& ſic deinceps per reliqua tempora.*

Ad Hophal.

Pauciſſima hîc uſitata leguntur. A בוא *eſt* הוּבָא Adductus, *& ſic deinceps. A* יצא *eſt* הוּצָא Eductus: *inde Participium plurale* מוּצָאִים Educti, *Ezech.* 14. 22.

CAP.

fuit. Postremò occurrunt hîc etiam Verba duplicis Anomaliæ, nempe quorum prima radicalis est ו vel י, quæ suorum generum formam hîc quoque imitantur, ut suis locis videbitur.

Præter. Niphal.

fœm. Sing.	*masc.*	
נִגְלְתָה	נִגְלָה	3
נִגְלֵית	נִגְלֵיתָ	2
com.	נִגְלֵיתִי	1
Plur.		
com.	נִגְלוּ	3
נִגְלִיתֶן	נִגְלִיתֶם	2
com.	נִגְלִינוּ	1

Partic. præsens.

Plur.	*Sing.*	
נִגְלִים	נִגְלֶה	*m.*
נִגְלוֹת	נִגְלָה	*f.*

Infinitivus.

הִגָּלֵה *vel* הִגָּלוֹת

Imperativus.

Plur.	*Sing.*	
הִגָּלוּ	הִגָּלֵה	
הִגְלֶינָה	הִגָּלִי	

Præter. Kal.

fœm. Sing.	*masc.*	
גָּלְתָה	גָּלָה	3
גָּלִית	גָּלִיתָ	2
com.	גָּלִיתִי	1
Plural.		
com.	גָּלוּ	3
גְּלִיתֶן	גְּלִיתֶם	2
com.	גָּלִינוּ	1

Partic. præsens. Ben.

Plur.	*Sing.*	
גּוֹלִים	גּוֹלֶה	*m.*
גּוֹלוֹת	גּוֹלָה	*f.*

Partic. præter. Pahul.

Plur.	*Sing.*	
גְּלוּיִם	גָּלוּי	*m.*
גְּלוּיוֹת	גְּלוּיָה	*f.*

Infinitivus.

גָּלֹה גְּלוֹת גְּלוֹת גְּלוֹת

Imperativus.

Plur.	*Sing.*	
גְּלוּ	גְּלֵה	*m.*
גְּלֶינָה	גְּלִי	*f.*

Futurum.

Notæ.

Præterit. הִתְמַצְּאוּ) *Hinc per ſyncopam literæ characteriſticæ* ת הִנִּבְּאוּ Prophetarunt, *Jerem.* 23. 13. *pro* הִתְנַבְּאוּ.

Futurum יִתְמַצֵּא) *Syncopa ut antè,* וַיִּנָּשֵׂא Et elatus eſt, 2. *Paralip.* 32. 23. *Sic,* תִּטַּמְּאוּ Polluetis vos, *Levit.* 11. 43. *pro* תִּתְטַמְּאוּ.

CAP. XXXIV.

De Quieſcentibus tertiâ radicali ה, *& primâ ipſarum Conjug.* Kal & Niphal.

QUartum genus Verborum Quieſcentium eſt, quorum tertia radicalis eſt ה, & *Quieſcentia Lamed He* vulgò vocantur, habéntque commune paradigma, גָּלָה *Revelavit.* Horum anomalia communis per omnes conjugationes triplex eſt: primò ה quieſcit: ſecundò abjicitur: tertiò in aliam literam commutatur. Deinde ſingula ferè Tempora habent terminationem propriam, ab analogiâ diſcrepantem. Præteriti prima vox per omnes conjugationes definit in Kametz: Participium utrumque (excepto Pahul in Kal) ſemper in Sægol: Infinitivus in Cholem vel וֹת: Imperativus in Tzere: Futurum in Sægol. Præterea Imperativo ſingulari (præterquam in Kal & Niphal) & Futuro omnium Conjugationum ſæpiſſimè accidit Apocopa. Denique non rarò præcedentis generis, Quieſcentium tertiâ א formam aſſumunt. Quatuor Verba analogiam imitantur, quæ ob id cum Mappik in ה notantur: nempe, גָּבְהָּ *Excelluit,* כָּמְהָּ *Concupivit,* נָעֲהָּ *Splenduit,* תָּמְהָּ *Admiratus fuit.*

bis הָיָה & הָוָה, *quæ peculiari forma dicuntur* אֶהְיֶה *pro* אֶהְוֶה: *sic in aliis personis,* תִּהְיֶה, יִהְיֶה. Quinta, תֵּשׁ *pro* יֵשׁ: תֵּשְׁבָה *pro* יֵשְׁבָה. *Hæc est propria Verborum à* נ *hic incipientium, quæ unicam tantum radicalem servant.*

Ad Niphal.

Præter. נִנְגְּלָה, *Deficiente primâ* נ, נִקָּה Innocentem asseruit se. *Zach.* 5. 3. *& sic in reliquis personis* נִגְלֵיתָ) *Hîc & in prima persona utriusque numeri promiscuè etiam est Chirek in penultima.*

Apocope, תִּנָּל *pro* תִּנָּלֶה Retegetur, *Jes.* 47. 3.

CAP. XXXV.

De Conjugatione Pihel *&* Pyhal *Quiescentium tertiâ* ה.

Præter. Pyhal.			Præter. Pihel.		
fœm.	Sing.	*masc.*	*fœm.*	Sing.	*masc.*
גֻּלְּתָה		גֻּלָּה	גִּלְּתָה		גִּלָּה 3.
גֻּלִּית		גֻּלִּיתָ	גִּלִּית		גִּלִּיתָ 2.
com.		גֻּלִּיתִי	*com.*		גִּלִּיתִי 1.
	Plural.			Plural.	
com.		גֻּלּוּ 3.	*com.*		גִּלּוּ 3.
גֻּלִּיתֶן		גֻּלִּיתֶם 2.	גִּלִּיתֶן		גִּלִּיתֶם 2.
com.		גֻּלִּינוּ 1.	*com.*		גִּלִּינוּ 1.

Partic. præt. sive Pahul.			Partic. præs. Ben.		
plur.	*sing.*		*plur.*	*sing.*	
מְגֻלִּים	מְגֻלָּה	*m.*	מְגַלִּים	מְגַלָּה	*m.*
מְגֻלּוֹת	מְגֻלָּה	*f.*	מְגַלּוֹת	מְגַלָּה	*f.*

Infinitum.		
גֻּלָּה *vel* גֻּלּוֹת		

Infinitum.		
גַּלֵּה	גַּלָּה	גַּלּוֹת

Futurum.			Futurum.		
fœm.	Sing.	*masc.*	*fœm.*	Sing.	*masc.*
com.		אֶגְלֶה 1	*com.*		אֶגְלֶה 1
תִּגְלִי		תִּגְלֶה 2	תִּגְלִי		תִּגְלֶה 2
תִּגְלֶה		יִגְלֶה 3	תִּגְלֶה		יִגְלֶה 3
	Plural.			Plural.	
com.		נִגְלֶה 1	*com.*		נִגְלֶה 1
		תִּגְלוּ 2			תִּגְלוּ 2
תִּגְלֶינָה		יִגְלוּ 3	תִּגְלֶינָה		יִגְלוּ 3

Notæ ad Kal.

Præterit. גָּלְחָה) *Pro* ח *quandoque est* י : *ut*, חָסְיָה Confidit, *Psal.* 57. 2. *Sic in tertia plur.* נָטְיוּ Declinarunt, *Psal.* 73. 2. *Kametz in penult. in his duobus exemplis est propter pausam accentus.*

Imperativ. גְּלוּ) *At* בְּעָיוּ Quærite, *Jes.* 21. 12. אֶתְיוּ Venite, *ibidem: ubi pro tertia radicali* ה *est* י, *ut ante in Præterito.*

Futurum אֶגְלֶה) *Si prima radicalis hic sit* נ, *dicitur defectè* אֶטֶּה תִּטֶּה *&c.* יִגְלוּ) *At*, יִשְׁלוּ Tranquilli sunt, *Psal.* 122. 6. *ut paulò antè, in Imp. & Prat.*

Apocopæ *forma hìc diligenter est notanda, quæ varia*: prima יִגַּל *pro* יִגְלֶה. *Propter gutturalem vel* ר *in fine est Pathach*: *ut* וַיִּחַן Et castrametatus est, *Genes.* 26. 17. *aut duplex Pathach*, וַיַּעַן Et respondi, *Zach.* 4. 11. *pro* וַאֲעַנֶה. Secunda, יִרָא *pro* יִרְאֶה. *Est & hic in fine Pathach propter gutturalem: ut*, וַיִּתַּע Et errabat. *Genes.* 21. 14. *pro* תִּתְעֶה. Tertia, וְרַד *Dominabitur, pro* וְרִדָה, *idque quando secunda radicalis fuerit una ex* בגד כפת, Quarta, *ex Verbis*

CAP. XXXVI.

De Conjugatione Hiphil & Hophal *Quiescentium tertiâ* ה.

Præter. Hophal.

fœm. Sing.	*masc.*	
הָגְלְתָה	הָגְלָה	3.
הָגְלִית	הָגְלִיתָ	2.
com. הָגְלִיתִי		1.

Plur.

com.		
הָגְלוּ		3.
הָגְלִיתֶם	הָגְלִיתֶן	2.
com. הָגְלִינוּ		1.

Partic. præter. Pahul.

plur.	*sing.*	
מָגְלִים	מָגְלָה	*m.*
מָגְלוֹת	מָגְלָה	*f.*

Infinitum.

הָגְלָה

Imper. caret.

Futurum.

fœm. Sing.	*masc.*	
com. אֶגְלֶה		1.
תִּגְלִי	תִּגְלֶה	2.
תִּגְלֶה	יִגְלֶה	3.

Plur.

com.		
נִגְלֶה		1.
תִּגְלוּ		2.
תִּגְלִינָה	יִגְלוּ	3.

Præter. Hiphil.

fœm. Sing.	*masc.*	
הִגְלְתָה	הִגְלָה	3.
הִגְלִית	הִגְלִיתָ	2.
com. הִגְלִיתִי		1.

Plur.

com.		
הִגְלוּ		3.
הִגְלִיתֶם	הִגְלִיתֶן	2.
com. הִגְלִינוּ		1.

Partic. præsens. Ben.

plur.	*sing.*	
מַגְלִים	מַגְלָה	*m.*
מַגְלוֹת	מַגְלָה	*f.*

Infinit.

הַגְלָה *vel* הַגְלוֹת

Imperat.

plur.	*sing.*	
הַגְלוּ	הַגְלֵה	*m.*
הַגְלִינָה	הַגְלִי	*f.*

Futurum.

fœm. Sing.	*masc.*	
com. אַגְלֶה		1.
תַּגְלִי	תַּגְלֶה	2.
תַּגְלֶה	יַגְלֶה	3.

Plural.

com.		
נַגְלֶה		1.
תַּגְלוּ		2.
תַּגְלִינָה	יַגְלוּ	3.

Imperat. caret.

Futurum.

fœm. Sing.	*masc.*	
com.	אֶגְלֶה	1.
תִּגְלִי	תִּגְלֶה	2.
תִּגְלֶה	יִגְלֶה	3.
Plur.		
com.	נִגְלֶה	1.
תִּגְלוּ	תִּגְלוּ	2.
תִּגְלֶינָה	יִגְלוּ	3.

Imperativus.

Plur.	Sing.	
גְּלוּ	גְּלֵה	*m.*
גְּלֶינָה	גְּלִי	*f.*

Futurum.

fœm. Sing.	*masc.*	
com.	אֶגְלֶה	1.
תִּגְלִי	תִּגְלֶה	2.
תִּגְלֶה	יִגְלֶה	3.
Plural.		
com.	נִגְלֶה	1.
תִּגְלוּ	תִּגְלוּ	2.
תִּגְלֶינָה	יִגְלוּ	3.

Notæ ad Pihel.

Præteritum גִּלִּיתָ) *In medio promiſcuè Chirek eſt: ut,* גִּלִּיתָ retexiſti, *Jeſ.* 57.8.

Imperativus גַּלֵּה) *Prater normam eſt* רַבֵּה multiplica, *Jud.*9.29. *Per Apocopam,* גַּל retege, *Pſal.* 119.8.

Futurum אֲגַלֶּה) Apocope תְּכַס obtegas, *pro* תְּכַסֶּה, *Nehem.*4.5. וַתְּגַל & diſcooperuit, *Ezech.*23.18. יְקַו exſpectet, *Job.*3.9. *pro* יְקַוֶּה.

Ad Pyhal.

Præterit. גֻּלּוֹ) *Et cum Kametz chatuph,* כֻּלּוֹ finiuntur, *Pſal.*72.20. כֻּסּוֹ operti ſunt, *Pſal.*80.11. *Compenſato Dageſh,* דֻּחּוּ impelluntur, *Pſal.*36.13.

Participium) *Quidam etiam hic Participium præſens formant,* גֻּלֶּה, *ex duobus exemplis, de quibus vide Theſaurum noſtrum.*

CAP.

CAP. XXXVII.

De Conjugatione Hithpael *Quiescentium tertia* ה.

Præteritum.

fœm.	*sing.*	*masc.*	
הִתְנַלְּתָה		הִתְנַלָּה	3.
הִתְנַלִּית		הִתְנַלִּיתָ	2.
		הִתְנַלִּיתִי	1.

Plural.

		הִתְנַלּוּ	3.
הִתְנַלִּיתֶן		הִתְנַלִּיתֶם	2.
		הִתְנַלִּינוּ	1.

Partic. præsens.

plur.	*sing.*	
מִתְנַלִּים	מִתְנַלֶּה	*m.*
מִתְנַלּוֹת	מִתְנַלָּה	*f.*

Infinitivus.

הִתְנַלּוֹת

Imperativus.

plur.	*sing.*	
הִתְנַלּוּ	הִתְנַלֵּה	*m.*
הִתְנַלֶּינָה	הִתְנַלִּי	*f.*

Futurum.

fœm. Sing.	*masc.*	
	אֶתְנַלֶּה	1.
תִּתְנַלִּי	תִּתְנַלֶּה	2.
תִּתְנַלֶּה	יִתְנַלֶּה	3.

Plural.

	נִתְנַלֶּה	1.
	תִּתְנַלּוּ	2.
תִּתְנַלֶּינָה	יִתְנַלּוּ	3.

Notæ ad Hiphil.

Præter. הִגְלָה) *Alibi eſt* הֵגְלָה deportavit, *Eſt.2.6. Deficiente prima* נ, הִזָּה aſperſit, הִכָּה percuſſit: *ex anomalia primæ quieſcentis* (י) הוֹגָה mœrore affecit, הוֹרָה oppreſſit, הוֹרָה docuit, *quæ ſic quoque deinceps flectuntur.*

הִגְלִיתִי) *Et per Chirek in medio*, הִגְלִיתָ deportaſti, *2 Reg.17.26. & ità in aliis perſonis.*

Imper. הַגְלֵה) *Per Apocopam* הָרֶף deſiſte, *Deut. 9.14. pro* הַרְפֵּה. *propter gutturalem duplex Pathach eſt*, הַעַל aſcendere fac, *Exod.33.12. Deficiente prima* נ, הַכֵּה percute, *unde per Apocopam* הַךְ *2 Reg.6. 18. à* נָכָה.

Futurum אַגְלֶה) *Ex deficiente prima* נ, אַצֶּה extendam, *Jer.6.12. Ex Quieſcente prima* (י) אוֹרֶה celebrabo, *Pſal.9.2. & ſic deinceps. Hinc cum expreſſo* ה *characteriſtico, quod Chaldæis familiare*, יְהוֹרֶה celebrabit, *Neh.11.17.* Apocopa, יָפֵר fœtificare fecit, *Pſal.105.24. pro* יַפְרֶה *propter gutturalem*: וַיַּעַל & obtulit, *Num.23.2. Et in duplex Sheva, ut in Kal* יָרַד dominari fecit, *Jeſ.41.2. Ex defectivis prima* נ, וְאַצֵּם & admovi,, *Hoſ.11.4. pro* וְאַצֶּה: *Sic* יַךְ *pro* יַכֶּה.

Ad Hophal.

Præter. הָגְלָה) *Deficiente prima* נ, הוּכָה percuſſum eſt, *Pſal.102.5.* הֻכֵּיתִי percuſſus ſum, *Zach.13.6.*

Partic.) *Participium præſens inuſitatum eſt: ſi quis formare velit, deſinet à Præterito in Sægol: ut*, מָגְלֶה. *Deficiente prima* נ, מֻכֶּה percuſſus.

CAP.

jungitur, ad explicandam circumſtantiam vel qualitatem aliquam : ut,

Loci, אֵי, אַיֵּה Ubi ? אֵיפֹה, אֵיפוֹא Ubinam ? אָן, אָנָה Quò ? Ubi ? מֵאַיִן undenam ? פֹּה hîc, huc: מִפֹּה hinc, indè. illinc : הֵנָּה huc : הֵלְאָה huc, hîc : שָׁם ibi, illic, illuc, eò, מִשָּׁם indè : פְּנִימָה, מִבַּיִת intrinſecus, intus, intrò : חוּץ foris, foras : מַעְלָה ſuprà, מִלְמַעְלָה ſupernè : מָטָּה infrà, infimè : אָחוֹר retrò, retrorſum.

Temporis, מָתַי Quando ? עַד־מָה Uſquequò ? עַד־אָן quouſque ? עַתָּה nunc : מָחָר cras : יוֹמָם interdiu : אֶתְמוֹל, אִתְמוֹל heri : שִׁלְשֹׁם nudius tertius : מִלְפָנִים antè, antea, antehac : תָּמִיד jugiter : עַד־כִּי, עָד־אֲשֶׁר donec, uſquedum : טֶרֶם antequam : מְהֵרָה, מַהֵר citò : אָז tunc.

Interrogationis, הַאִם, אִם An, הֲלֹא An verò ? nonne, annon ? אֵיךְ quomodo ? מַדּוּעַ quare ? לָמָּה ut quid ?

Affirmationis, כֵּן Sic, ità, *quod & ſimilitudinis* : אָכֵן verè, profectò, certè : אַךְ omninò : אוּלָם, אֲמְנָם verè, reverà.

Negationis, *Prohibitionis*, לֹא non : בַּל non, nequaquam : אַל nè + : פֶּן nè fortè, ut nè, ut non : אַיִן, אֵין non.

Dubitationis, אוּלַי fortaſſis.

Qualitatis, רֵיקָם inaniter, fruſtra : שָׁוְא vanè : חִנָּם gratis, immeritò : יְהוּדִית Judaicè.

Congregationis, יַחְדָּיו, יָחַד unà, ſimul, pariter.

Separationis, *Excluſionis*, לְבַד ſeorſim, ſeparatim ; רַק, אַךְ tantùm, tantummodo, duntaxat : בִּלְעֲדֵי præterquam.

Intenſionis, יוֹתֵר nimiùm, ampliùs, magìs, potiùs : מְאֹד valdè, vehementer : רַב multùm, ſatis : אַף־כִּי

+ אַל־נָא, *nè obſecro*

Notæ.

Præteritum הִתְנַגְּלָה) *Unicum à* ו *incipiens, illud in* נ *commutat, quæ forma etiam ſuprà cap.25. notata eſt, ut* הִתְוַדָּה confeſſus fuit, *Levit.5.5. A* שָׁחָה *ſpeciali anomaliâ hic dicitur* הִשְׁתַּחֲוָה incurvavit ſe honoris causâ : *ubi* ו *vel per epentheſin inſertum, aut tertia radicalis* ה *mutata eſt in* ו, *quæ commutatio & in Nominibus fit; ut quando à* גָּאָה ſuperbivit, *fit* גַּאֲוָה ſuperbia. *Deinde perdit Dageſh, ac literæ* ה *& primæ radicalis fit tranſpoſitio : ut,* הִשְׁתַּחֲוָה incurvavit ſe, *& ſic deinceps flectitur.*

Imperativus הִתְנַגְּלָה) *per Apocopam* הִתְחַל ægrotum age, *2 Sam.13.5.*

Futurum אֶתְנַגְּלָה) *Cum ſyncopa literæ formativæ* ת, אֶדַּמֶּה æquabo me, *Jeſa.14.14. pro* אֶתְדַּמֶּה.

וַיִּשְׁתַּחוּ) *Huc pertinet defectè ſcriptum* וַיִּשְׁתַּחוֹן & procumbent, *Gen.27.29. pro* יִשְׁתַּחֲוֶיךָ *Apocopa, ut in Imperativo :* וַיִּתְנַגֵּל & retexit ſe. *pro* יִתְנַגֶּלֶה *Gen.9.21. Speciali anomalia dicitur* יִשְׁתַּחוּ procumbat, *Gen.48. 12. pro* יִשְׁתַּחֲוֶה, *ubi Apocopæ ratio poſtulabat* יִשְׁתַּחוּ, *ſed euphoniæ cauſa ſumptum in fine eſt Shurek.*

CAP. XXXVIII.

De voce indeclinabili, & primùm de Adverbio.

Expoſita eſt vox declinabilis.

VOx indeclinabilis eſt, quæ genere & numero flecti non poteſt : éſtque vel *Adverbium* aut *Præpoſitio :* vel *Conjunctio* aut *Interjectio,* quæ in univerſum vulgò *Particulæ* nominantur.

Adverbium eſt vox indeclinabilis, quæ alii voci adjun-

Quædam terminum loci significantia, aliquando temporis sunt: ut עַד *usque ad*, מִן *ab*, לִפְנֵי *ante*, אַחַר *post*, בֵּין *inter*. Item quatuor inseparabiles, ב, כ, ל, מ.

Quædam comitatum, causam comitantem seu adjuvantem denotant: ut, עִמָּד אֶת עִם *cum*.

Quædam privationem causæ adjuvantis: ut, בְּלִי בְּלִתִּי, מִבְּלִי, בְּלְעָדַי, בְּלֹא *absque, præter, sine*, זוּלָת, מִלְּבַד, לְבַד *præter*.

Inseparabiles quatuor sunt, quæ vulgò literæ בְּכָלָם vocantur: בְּ *in, propter*; כְּ *secundum, juxta*; לְ *ad*, éstque ex אֶל decisum: מִ *a, ab, abs, de, è, ex*, éstque desumptum ex מִן, unde & cum Chirek sequente Dagesh vocibus præfigitur.

CAP. XL.

De Conjunctione.

Conjunctio est quæ multiplices orationis partes conjungit.

Copulativa, גַּם, אַף etiam.

Inseparabiles duæ sunt, quæ vocibus præfiguntur, וְ & שֶׁ *quod*. Illud copulativum est, & ante literas בּוֹמָף ac shevatam quamlibet notatur cum Shurek. Hoc post se habet Dagesh, & est loco אֲשֶׁר *quod*.

Connexiva, sive *Conditionalis*, אִם *si, sin, siquidem, cùm, quandoquidem*: כִּי אִם *quod si*, לֹא אִם *si non*, אִם לוּלֵי, לוּ *ni, nisi*: לוּלֵא *nisi*.

Disjunctiva, sive *Adversativa*, אַךְ *verùm, verumtamen*: אֲבָל *at, ast, sed, verùm, verumtamen*: גַּם כִּי *etiamsi*: כִּי אִם *sed*: אוּלָם *verumtamen*. Sæpe etiam inseparabile וְ adversativè sumitur, ut dictum.

+ עַד *usque ad. Gen. 8. v. 23*

Disjunctiva

quantò magis, quantò minús, *illud in oratione affirmativa significat, hoc in negativa.*

Remissionis, Dimissionis, אַט ſenſim, lentè, leniter; מְעַט מְעַט paulùm, paulatim; כִּמְעַט parùm; כִּמְעַט penè; כְּאַיִן ferè.

Similitudinis, כֹּה, כֵּן ſic, ità; כְּמוֹ כֵן ſimiliter, כְּמוֹ ſicut; כָּכָה taliter, eo modo, hoc modo.

Numeri, אַחַת ſemel; שֵׁנִית ſecundò; שְׁלִישִׁית tertiò; רְבִיעִית quartò. Hæc ex Nominibus adverbiaſcunt.

Inſeparabilia Adverbia duo ſunt, quæ aliis vocibus ab initio ſemper adjunguntur, הַ, num, an? כְּ ut, ſic, ſicut, ſicuti.

CAP. XXXIX.

De Præpoſitione.

PRæpoſitio eſt vox indeclinabilis, Verbo Nomen, tanquam terminum vel cauſam motus aut quietis adjungens.

Terminum, אֶלֵי אֶל ad, ſecus, juxta, erga; אֵצֶל apud, juxta, penes, prope; עַדֵי עַד ad, uſque ad; נֶגֶד coram, contra, ante. נֹכַח, לִנכַח è regione, ex adverſo, contra; מְמוּל, לְעֻמַּת idem; בֵּין inter, intra; מִבֵּין, מִבֶּנוּ, מִן a, ab, abs, de, è, ex; propter; præ; comparativè; לִפְנֵי ante, coram, præ; עֲלֵי, עַל ſuper, ſupra, contra, adverſùs; חוּץ extra; סָבִיב circum, circa; עֵבֶר cis; מֵעֵבֶר trans, ultra; הֶלְאָה ultra; אַחֲרֵי אַחַר poſt; תַּחַת ſubter, ſub, infra.

Cauſam, בַּעֲבוּר, לְמַעַן, בִּגְלַל, מִפְּנֵי, עַל propter, תַּחַת, חֶלֶף, בַּעַד pro; לְפִי כְּפִי ſecundum, juxta.

Quæ-

+ antequam. Gen. 13. 10.

Appendix brevis de mutatione vocum & Punctorum vocalium.

MUtatio punctorum vocalium in lingua Hebræa, res est solicita & operosa, in qua juventus cum multo sudore se torquet, sed cum exiguo sæpe fructu, ita ut se expedire nesciens, nauseam concipiat, ac studium tandem abjiciat. Ergo laborem & hic ipsi minuamus, & quæ intricata tantopere videntur, sensim extricemus, nè cœptum studii iter hisce salebris impediatur.

Causæ mutationis, quædam sunt *generales*, quædam *speciales*. Generales, quæ omnibus omnino vocibus communes sunt, ut Pronomina affixa & Accentus: Speciales, quæ Nominibus vel Verbis in specie conveniunt. Nos singulas voces seorsim & universè hîc considerabimus.

I. *De Nominibus.*

ELias Grammaticus in libro *Habbachur Orat.* 3. *cap.* 2. quatuor ponit causas, ob quas Nomina mutentur: 1. est *Motio* è masculino in fœmininum: 2. *Flexio* è singulari in pluralem: 3. *Regimen*: 4. *Affixa*. Hîc nos adjungemus quintam, *Accentus*.

De prima vide suprà cap. 8. de secunda, cap. 9, 10. de reliquis duabus hic breviter agemus.

Variatio ob Regimen.

Regimen est Syntaxis sive structura Nominum, qua unum regit alterum casu genitivo. Hoc fit plerumque primi Nominis mutatione, cujus formam vocant *Regimen*,

Disjunctiva, אוֹ Aut, vel, ſive, ſeu : לֹא כֵן Non ſic, ſecus. Sed & inſeparabile ו disjunctivè ſumitur ; ut, Exod.21.15. & alibi.

Cauſalis, כִּי Nam, quia, quòd, quoniam, enim, etenim : אֲשֶׁר Quod,quia,quum : יַעַן כִּי ,יַעַן אֲשֶׁר ,עֵקֶב אֲשֶׁר Quia, eò quod : quandoquidem : לְמַעַן בַּעֲבוּר Ut, propterea ut, לְבִלְתִּי Ut non.

Rationalis, עַל כֵּן לָכֵן Quare, quamobrem, quapropter, ergo, ideo, igitur, idcirco, quocirca, itaque.

CAP. XLI.

De Interjectione.

INterjectio eſt, quæ per ſe in oratione poſita, animi affectum cum ſingulari commotione indicat.

Blandientis, נָא ,אָנָּא Quæſò, obſecrò, amabó.

Comminantis, אוֹי ,הוֹי Væ : ſic אִי *Eccleſ.*4.10.

Demonſtrantis, הֵא ,הִנֵּה ,הֵן He, En, ecce.

Dolentis, אוֹיָה ,הוֹי ,אוֹי ô, hei, heu, eheu, הֲהּ Ah: אֲהָהּ Aha, ah : אָח Ah, Ezech.6.11.

Ejulantis, אַיָּלַי Hei, væ, Job.10.15.

Exclamantis, הוֹי הוֹי ôô, Zach.2.6. Inſeparabile ה ſequente dageſh, ante Nomina ſic quoque ſæpè uſurpatur, & Vocativum denotat.

Faſtidientis, abominantis, חָלִילָה Abſit, 2 Sam. 20.ver.20.

Gaudentis, exſultantis ironico gemitu, הֵאָח הֵאָח, Euge euge, Ha ha he, Pſal.35.v.21.

Hortantis, הָבָה Eja, agè : הָבוּ Agité.

Optantis, לוּ Utinam, ô utinam, Gen.17.v.18. לוּא idem, Jeſ.64.v.1. אַחְלַי idem : אָמֵן Amen.

Vocantis, הוֹי Heus.

vel sequitur Kametz, tunc penultimæ syllabæ mutatur in Sheva, ultimæ in Pathach : ut, שְׁנָה à שֵׁנָה *Somnus* : עֲצַת ab עֵצָה *Consilium*. Excipe, si post Tzere sit litera quiescens.

In pluralibus Tzere penultimæ syllabæ transit in Sheva, propter quod antecedens Sheva convertitur in Chirek, sicut & ante in forma Kametz : ut. זְקֵנִי à זְקֵנִים *Senes* : חֲצֵרִי à חֲצֵרִים *Atria* : גְּדֵרוֹת à גְּדֵרוֹת *Caulæ*.

Excipiuntur אֵיבָה *Inimicitia*, הֵיכָל *Templum*, & pluralia, חֲפָצִים *Desiderantes*, זֵיתִים *Oleæ*, & alia, quæ vide in Thesauro nostro Grammatico. A קֵן reperitur קַן, & à בֵּן cum Chirek speciali anomaliâ בֶּן, *Deut.* 25. *v.* 2. *Jonæ* 4. *v.* 20.

Segol ultimæ syllabæ ante ה mutatur in Tzere : ut, מִקְנֵה צֹאן *possessio Ovium*, *Gen.* 26. *v.* 14. Excipe פֶּה, unde פִּי חֲכָם *Os sapientis*, *Eccles.* 10. *v.* 12. Aliâs immutatum manet.

Pathach & *Chirek* (non intercedente Dagesh) contrahuntur in Tzere : ut, בַּיִת à בֵּיִת, *Domus*.

Variatio ob Affixa.

Affixa dicuntur Pronomina inseparabilia à fine Nominibus adjuncta. Hic in genere observetur, Affixa quatuor כֶם כֶן הֶם הֶן formæ Nominis constructæ in utroque genere & numero semper adjungi, ac propterea *Affixa constructa* mihi vocari. Deinde affixum הוּ tantùm Nominibus in ה finitis adjungi, item Nomini אָב. Reliqua mutatio talis.

Kametz penultimæ syllabæ in singulari numero in utroque genere mutatur in Sheva : ultimæ manet,

gimen, Statum regiminis, Statum constructum: formam autem integram appellant *Statum absolutum.*

In genere notandum, ab initio vocis duo Sheva consistere non posse, unde cum aliqua ratio duo postulat, tum prius mutatur in Chirek, aut in Pathach vel Sægol propter gutturalem vel ר, ut dictum cap. 4. & in sequentibus ampliùs patebit.

Mutatio vocalium ob regimen fit vel in *penultima*, vel in *ultima* syllaba, vel *utrobique* simul.

Kametz penultimæ syllabæ, in utroque genere & numero, mutatur in Sheva, aut Sheva compositum sub gutturali: ultimæ verò (non sequente א) transit in Pathach: ut, דְּבַר הַמֶּלֶךְ *Verbum Regis*, à דָּבָר:

Plur. masculina etiam יִם commutant in י.., ut דִּבְרֵי ex דְּבָרִים, scilicet, Kametz in Sheva mutato, propter quod antecedens Sheva transit in Chirek, ut dictum. Sub prima gutturali est Pathach vel Sægol: ut, עַבְדֵי ex עֲבָדִים. Sic & alia quædam: ut, מַלְכֵי *reges.*

Fœminina singularia in ה, commutant illud præterea in ת: ut צַדְקָה, à צַדְקָת, nempe prius Kametz mutatur in Sheva, propter quod antecedens Sheva convertitur in Chirek: ultimum verò in Pathach, & ה in ת. Fœmininum plurale, צַדְקוֹת à צַדְקָת.

Tria monosyllaba אָב, אָח, חָם, mutant Kametz in Catephpathach, & assumunt præterea ad finem literam י: ut, אֲבִי, אֲחִי.

Excipiuntur alia multa ex Quiescentibus & Defectivis secunda radicali nata, quæ prius Kametz retinent, qualia sunt צָרַר, קָמַר, מָעַן, מָגַן & his similia.

Tzere invariatum manet, nisi quando antecedit vel

Tzere penultimæ syllabæ mutatur in Sheva : ultimæ partim manet, partim mutatur : ut, לִבִּי *Cor meum*, à לֵב *Cor* : עֲצָתָם ab עֵצָה *Consilium*.

Formam סֵפֶר vide in Sægol.

Manet in his & similibus אֵיתָן, הֵיכָל, נְבָלָה, תֹּאנָה, שְׁוֹבָה, שְׁאֵלָה, רֵאשִׁית, צֵאָה, עֵדוּת, אֵימָה. In בְּהֶמָה semper mutatur in Sægol, בְּהֶמְתְּךָ *jumentum tuum*.

Ultimæ syllabæ in Nominibus formæ פְּאֵר & זְקֵן manet.

In forma שֹׁמְרֵנִי mutatur in Sheva : שֹׁמְרֵנִי *Custodiens me*.

Ante ךָ transit in Sægol vel Chirek, aut Pathach propter gutturalem : ut, אֹהֲבֶךָ, שֹׁמְרֶךָ. In pausâ autem dicitur שֹׁמְרֲךָ.

Monosyllaba variant : in his manet, אֵיךְ, אֵל, גַּד, רֵעַ, שַׁח רֵאשׁ, רֵשׁ, רֵעַ, עֵץ, נֵר, זֵר.

בֵּן שֵׁם mutant in Sheva ; ut, שְׁמִי *nomen meum*. Sequente alio Sheva, prius pro more transit in Chirek ; ut, שִׁמְךָ *nomen tuum*, quod in pausâ dicitur שִׁמֲךָ.

Quædam commutant illud in Chirek sequente Dageſh ; ut, עִתִּי ab עֵת *tempus*. Sic, קִץ עֵת, נֵם לֵב חֵץ, חֵן אֵשׁ אֵב חֵל, שֵׁן קֵן. At à גַּו eſt גַּוֵּךָ *tergum tuum*.

Sægol tam *penultimæ* quàm *ultimæ* syllabæ, mutatur in Sheva, unde prius vertitur in Chirek ; ut, בֶּגֶד *Veſtis*, בִּגְדוֹ *Veſtis ejus*, בִּגְדִי *Veſtis mea* : ſic סֵפֶר à סִפְרִי.

Quædam pro Chirek habent Pathach, maximè quando prima aut ſecunda eſt gutturalis aut ר ; ut, אֶבֶן *lapis*, אַבְנָן *lapis ejus*. Eam formam etiam ſequuntur,

net, præterquam antè Affixa conſtructa בָּם, הֶם, הֵן, בָּן.

Maſculina, דְּבָר *Verbum*, דְּבָרִי *Verbum meum*, דְּבָרְךָ *tuum*, דְּבָרוֹ *ejus*, דְּבָרָם *eorum*, דְּבָרֵנוּ *noſtrum*, דְּבַרְכֶם *veſtrum*.

Fœminina in ה præter mutationem primi Kametz, commutant etiam ה in ת: ut, צְדָקָתִי *Juſtitia mea*, צִדְקָתְךָ *tua*, צִדְקָתוֹ *ejus*, צִדְקָתָם *eorum*, צִדְקַתְכֶם *veſtra*, à צְדָקָה. Cum litera Hecmantica ab initio, immutata manent, Recipiunt autem Affixa ad formam in ת: ut, תִּפְאַרְתִּי, תִּפְאַרְתּוֹ *Gloria ejus*.

In plurali maſculino Kametz hocce manet: ut, דְּבָרַי *Verba mea*, דְּבָרֶיךָ *tua*, דְּבָרָיו *ejus*, דְּבָרֶיהָ *ejus*, fœm. דְּבָרֵינוּ *noſtra*, דִּבְרֵיכֶם *veſtra*, à דְּבָרִים.

Fœminina pluralia aſſumunt Affixa ad formam conſtructam: ut, צִדְקוֹתַי *Juſtitiæ meæ*, צִדְקוֹתֶיךָ *Juſtitiæ tuæ*, &c.

Excipe multa ex Quieſcentibus & Defectivis ſecundâ orta, quæ prius Kametz retinent, qualia ſunt, קְצֵה *Extremitas*, רָעָה *Malum*, מָעוֹז *robur*, מָגֵן *clypeus*, רָמוּת *altitudo*: ut, קְצֵהוּ, *Finis ejus*, &c. Hinc quoque בָּנִים & פָּנִים Kametz retinent, quaſi ex forma פָּנֶה & בָּנֶה.

תָּוֶךְ, מוֹרָת, אָוֶן contrahuntur in Cholem: תּוֹכוֹ *medium ejus*, à תָּוֶךְ.

חֹם אָח אָב Kametz in ſingulari retinent: אָבִי *pater meus*. Sic, דָּם *ſanguis*, יָד *manus*, עָב *nubes*, צָר *hoſtis*, שַׂר *princeps*, & ſi quæ alia ſimilia.

קֹן, גַּן, גֵּג mutant Kametz in Pathach & Dageſh: ut, גַּנִּי *tectum meum*. Sic à מִשְׁנֵבִי eſt מִשְׁנַבִּי *Locus editus meus*.

Tzere

II. De Verbis.

Quomodo Verba mutentur propter flexionem, id ipsa conjugandi norma indicat, quæ idcirco cuique nota esse debet.

At Pronominum inseparabilium sive Affixorum cum ipsis structura & conjunctio, longè maximam mutationem efficit, quam hîc breviter delineatam accipe.

In genere observetur;

נִי Præterito jungitur; נִי.. reliquis Temporibus.

נָה נֶּה non junguntur Præterito; reliquis rectè.

ם.. Imperativo & Futuro; aliis ם.

ו.. Præterito; הוּ.. reliquis.

Vocibus in vocalem immediatè finitis, nudum Affixum adjungitur.

Præteritum Kal.

פָּקַד *Ille visitavit.*

eos	פְּקָדָם	*eum*	פְּקָדוֹ	Affixa 3. perf.
	פְּקָדֵמוֹ		פְּקָדֵהוּ	
eas	פְּקָדָן	*eam*	פְּקָדָהּ	
vos m.	פְּקָדְתֶּם	*te* m.	פְּקָדְךָ	2. perf.
vos f.	פְּקַדְתֶּן	*te* f.	פְּקָדֵךְ	
nos c.	פְּקָדָנוּ	*me* c.	פְּקָדַנִי	1. perf.

Terminatio altera *Tzere*, manet: אֹהֲבֵךְ אֹהֲבוֹ &c.

Cholem tertia terminatio manere potest; at sequente Sheva corripitur in Kametzcha tuph.

In *Pihel* mutatur Tzere in Sheva; ut פִּקְּדוֹ. Sequente alio Sheva, transit in Sægol vel Pathach.

Defectiva secundâ in *Hiphil* mutant Tzere prius in Sheva, alterum in Chirek: ut, הִרְדָּמֵנוּ *Silere fecit nos*, Jer. 8. 14.

quuntur, דֶּרֶךְ, נֶפֶן, קֶשֶׁת, צֶמֶר, צֶלַע, צֶלֶם, פֶּלֶג, חֶלְעָ֫ דֶּלֶת, נֶפֶשׁ, מֶלֶךְ, כֶּסֶף, כֶּלֶב, שֶׁמֶן, שׁוֹעַ, טֶנֶא. Sic à חֵלֶק eſt חֶלְקוֹ *pars ejus*; à תִּפְאֶרֶת eſt תִּפְאַרְתּוֹ *Gloria ejus*.

Sægol primùm poſt ſe Sheva habens, manet; ut, אֶצְבַּע *Digitus*, אֶצְבָּעוֹ *Digitum ſuum*. Lev. 4. 6.

Terminatio ה abjicitur; ut, מְקֻנֶה *poſſeſſio*, מְקֻנֵהוּ *poſſeſſio ejus*, Job. 1. 3. Attamen ante הָ Sægol manet; ut, מִקְרֶה *Accidens ejus*, à מִקְרֶה, Ruth. 2. v. 3.

פֶּה & שֵׁה ſpecialem anomaliam habent, in mutatione ה in י; ut, שֵׂיוֹ *pecudem ejus*, Deut. 22. 1. שִׂיהוּ *pecus ſuum*, 1 Sam. 14. 24. A פֶּה eſt פִּי *Os meum*, פִּיךָ *Os tuum*, פִּיוֹ & פִּיהוּ *Os ejus*.

Cholem penultimæ ſyllabæ mutatur in Kametz-chatuph aut Kibbutz: ut, קֹדֶשׁ *Sanctitas*, קָדְשׁוֹ *Sanctitas ejus*. Excipe גֻּלְגֹּלֶת, unde גֻּלְגַּלְתּוֹ *Cranium ejus*, Jud. 9 53.

At ſequente Kametz vel Tzere, invariatum manet; ut, אוֹצָרוֹ *theſaurus ejus*, Deut. 28. 12. ab אוֹצָר.

Cholem *ultimæ ſyllabæ* manet, exceptis quibuſdam ex defectivis ſecundâ radicali derivatis, in quibus corripitur in Kibbutz; ut, מְעוֹז *robur*, מָעֻזּוֹ *robur ejus*.

Pathach ultimæ ſyllabæ in quibuſdam defectivis mutatur in Chirek ſequente Dageſh; ut, פִּרְיָ֫ *Buccella*, מִפִּתּוֹ *de buccella ejus*, 2 Sam. 12. 3. Sed à דְּבַשׁ eſt דִּבְשִׁי *Mel meum*, Cant. 5. 1.

Pathach & Chirek in forma זֵירֶת contrahuntur in Tzere; ut, זֵירֵת *Oliva*, זֵיתֶךָ *Olivæ tuæ*, Deut. 24. 20. Huc pertinent בַּיִת, חַיִל, יַיִן & ſimilia.

Sheva & Chirek in forma פְּרִי quaſi tranſponuntur, aſſumpto ab initio Chirek vel Sægol, unde deinceps י fit mobile; ut, פְּרִי *fructus*, פִּרְיוֹ & פִּרְיָ֫ו. Quo-

Quieſcentia tertiâ ה, גָּלִיתִי.

פָּקַדְתְּ *Tu fœm. viſitaſti.*

		eum	פָּקַדְתִּיו
eos	פָּקַדְתִּים	*eum*	פָּקַדְתִּיהוּ } Aff. 3. perſ.
eas	פָּקַדְתִּין	*eam*	פָּקַדְתִּיהָ
nos	פָּקַדְתִּינוּ	*me*	פָּקַדְתִּינִי 1. perſ.

Accedit י ante Affixa tanquam nota fœminina, ex forma אַתְּ, unde & perſonæ ſeparatæ quandoque additum legitur: vide Ezech. 16. 18. Jer. 4. 19. י tamen illud quandoque excidit: ut רִמִּיתָנִי *Decepiſti me*, 1 Sam. 19. 17. Cholem mutatur in Kametz-chatuph.

פָּקַדְתִּי *Viſitavi.*

Forma eadem hîc eſt, quæ in præcedenti voce, niſi quòd pro Affixis primæ perſonæ, hîc adhibentur Affixa ſecundæ perſonæ. Cholem in Kametzchatuph; ut, יָכֹלְתִּי *Prævalui ipſi*, Pſal. 13. 5.

פָּקְדוּ *Viſitarunt illi* vel *illæ.*

		eum	פָּקְדוּהוּ } Affixa 3. per.
eos	פָּקְדוּם	*eam*	פָּקְדוּהָ
eas	פָּקְדוּן	*te* m.	פָּקְדוּךְ } 2. perſ.
vos m.	פָּקְדוּכֶם	*te* f.	פָּקְדוּךְ
vos f.	פָּקְדוּכֶן	*me* c.	פָּקְדוּנִי 1. perſ.
nos c.	פָּקְדוּנוּ		

Terminatio Tzere manet: ut, יִרְאוּהוּ *Reverentur ipſum*, Job. 37. 24.

Quieſc. ſecundâ, שָׂמְכוּךָ *Poſuerunt te*, Pſal. 86. 14. Hiphil, הֵשִׁיבוּם *Referebant ea*, 1 Reg. 14. 28.

Quieſcentia tertiâ ה, עָשׂוּנִי *Fecerunt me*, Pſal. 119. 73.

Quiescentia secundâ semper retinent Kametz: ut, שָׁמַר, שָׁמְרוּ, שָׁמְרִי, &c.

Quiescentia tertiâ א, ultimum Kametz retinent: ut, קָרָא, &c.

Quiescentia tertiâ ה, illud ante Affixa semper abjiciunt, unde Kametz ultimum in *Kal* succedit sub primam radicalem; ut, עָשָׂהוּ *Fecit illud*, Psal. 95. 5. pro עָשָׂהָהוּ; aut (si mavis) ה cum præcedente suo Kametz abjiciunt, unde propter contractionem Kametz primum manet, qualis ratio & in Nominibus observata.

פָּקְרָה *Illa visitavit.*

eos	פָּקְדָתָם	*eum*	פָּקְדָתּוֹ	Affixa 3. pers.
	פָּקְדָתֵם		פָּקְרָתָהּ	
eas	פָּקְדָתָן	*eam*	פָּקְדָתָהּ	
	פָּקְדָתֵן			
vos m.	פָּקְדָתְכֶם	*te* m.	פָּקְדָתְךָ	2. pers.
vos f.	פָּקְדָתְכֶן	*te* f.	פָּקְדָתֵךְ	
nos c.	פָּקְדָתְנוּ	*me* c.	פָּקְדָתְנִי	1. pers.

Terminatio Tzere & hîc manet; ut, אָהֲבָתְהוּ *Amavit illum*, 1 Sam. 8. 28.

Quiescentia secundâ & hîc Kametz prius retinent; ut, שָׁמָרְתּוֹ &c. & sic reliqua juxta præcedentis personæ formam.

פָּקַדְתְּ *Tu vir visitasti.*

eos	פָּקַדְתָּם	*eum*	פָּקַדְתּוֹ	Affixa 3. pers.
	פָּקַדְתֵּמוֹ		פָּקַדְתָּהוּ	
eas	פָּקַדְתָּן	*eam*	פָּקַדְתָּהּ	
nos	פָּקַדְתָּנוּ	*me*	פָּקַדְתַּנִי	1. pers.

Terminatio Cholem mutatur in Kametzchatuph.

Quiescentia tertiâ א, מְצָאתִי *Inveni eam*, Deut. 22. 3.

Qui-

Quieſcentia tertiâ ה, גָּלִיתָן.

פָּקַדְתִּי *Tu fœm. viſitaſti.*

		eum	פָּקַדְתִּיו / פָּקַדְתִּיהוּ } Aff. 3. perſ.
eos	פָּקַדְתִּים		
eas	פָּקַדְתִּין	*eam*	פָּקַדְתִּיהָ
nos	פָּקַדְתִּינוּ	*me*	פָּקַדְתִּינִי 1. perſ.

Accedit ' ante Affixa tanquam nota fœminina, ex forma צַדְתִּי, unde & perſonæ ſeparatæ quandoque additum legitur: vide Ezech. 16. 18. Jer. 4. 19. ' tamen illud quandoque excidit: ut רִמִּיתָנִי *Decepiſti me*, 1 Sam. 19. 17. Cholem mutatur in Kametz-chatuph.

פָּקַדְתִּי *Viſitavi.*

Forma eadem hîc eſt, quæ in præcedenti voce, niſi quòd pro Affixis primæ perſonæ, hîc adhibentur Affixa ſecundæ perſonæ. Cholem in Kametzchatuph; ut, יָכָלְתִּי *Prævalui ipſi*, Pſal. 13. 5.

פָּקְדוּ *Viſitarunt illi* vel *illa*.

eos	פְּקָדוּם	*eum*	פְּקָדוּהוּ / פְּקָדוּהּ } Affixa 3. per.
eas	פְּקָדוּן	*eam*	
vos m.	פְּקַדְתֶּם	*te* m.	פְּקָדוּךְ / פְּקָדוּךְ } 2. perſ.
vos f.	פְּקַדְתֶּן	*te* f.	
nos c.	פְּקָדוּנוּ	*me* c.	פְּקָדוּנִי 1. perſ.

Terminatio Tzere manet: ut, יְרֵאוּהוּ *Reverentur ipſum*, Job. 37. 24.

Quieſc. ſecundâ, שָׁמְרוּךְ *Poſuerunt te*, Pſal. 86. 14. Hiphil, הֵשִׁיבוּם *Referebant ea*, 1 Reg. 14. 28.

Quieſcentia tertiâ ה, עָשׂוּנִי *Fecerunt me*, Pſal. 119. 73.

Quiescentia secundâ semper retinent Kametz: ut, שָׁמָךְ, שָׁמַנִי, שָׁמוֹ, &c.

Quiescentia tertiâ א, ultimum Kametz retinent: ut, קָרָאנִי, &c.

Quiescentia tertiâ ה, illud ante Affixa semper abjiciunt, unde Kametz ultimum in *Kal* succedit sub primam radicalem; ut, עָשָׂהוּ *Fecit illud*, Psal. 95. 5. pro עָשָׂהוּהוּ; aut (si mavis) ה cum præcedente suo Kametz abjiciunt, unde propter contractionem Kametz primum manet, qualis ratio & in Nominibus observata.

פָּקְרָה *Illa visitavit.*

eos	פָּקְרָתָם / פָּקְרָתָם	*eum*	פָּקְרָתוֹ / פָּקְרָתוֹ	Affixa 3. pers.
eas	פָּקְרָתָן / פָּקְרָתָן	*eam*	פָּקְרָתָהּ / פָּקְרָתָהּ	
vos m.	פָּקְרָתְכֶם	*te* m.	פָּקְרָתְךָ	2. pers.
vos f.	פָּקְרָתְכֶן	*te* f.	פָּקְרָתֵךְ	
nos c.	פָּקְרָתְנוּ	*me* c.	פָּקְרָתְנִי	1. pers.

Terminatio Tzere & hîc manet; ut, אֲהַבְתָּהוּ *Amavit illum*, 1 Sam. 8. 28.

Quiescentia secundâ & hîc Kametz prius retinent; ut, שָׂמְתָּהוּ &c. & sic reliqua juxta præcedentis personæ formam.

פָּקַדְתָּ *Tu vir visitasti.*

eos	פְּקַדְתָּם / פְּקַדְתֵּמוֹ	*eum*	פְּקַדְתּוֹ / פְּקַדְתָּהוּ	Affixa 3. pers.
eas	פְּקַדְתָּן	*eam*	פְּקַדְתָּהּ	
nos	פְּקַדְתָּנוּ	*me*	פְּקַדְתָּנִי	1. pers.

Terminatio Cholem mutatur in Kametzchatuph.

Quiescentia tertiâ א, מְצָאתָךְ *Invenisti eam*, Deut. 22. 3.

Qui-

פֹּקְדִים, פֹּקֵד *Viſitantes.*

eos	פֹּקְדֵיהֶם	*eum*	פֹּקְדָיו
eas	פֹּקְדֵיהֶן	*eam*	פֹּקְדָיהָ
vos m.	פֹּקְדֵיכֶם	*te* m.	פֹּקְדֶיךָ
vos f.	פֹּקְדֵיכֶן	*te* f.	פֹּקְדָיִךְ
nos	פֹּקְדֵינוּ	*me*	פֹּקְדָי

Formæ fœmininæ eadem Affixa junguntur: ut, פְּקֻדֹתָיו &c.

Particip. Præter. ſive Pahul.

פָּקוּד *Viſitatus.*

פְּקוּדָיו *Viſitatus ejus*, & ſic deinceps, cum Affixis præcedentis Temporis.

Infinitivus.

פָּקוֹד *Viſitare.*

eos	פָּקְדָם	*eum*	פָּקְדוֹ, פָּקְדֵהוּ, פָּקְדֵנוּ — 3. perſ.
eas	פָּקְדָן	*eam*	פָּקְדָהּ, פָּקְדֵנָהּ — 3. perſ.
vos m.	פָּקְדְכֶם	*te* m.	פָּקְדְךָ — 2. perſ.
vos f.	פָּקְדְכֶן	*te* f.	פָּקְדֵךְ — 2. perſ.
nos	פָּקְדֵנוּ	*me*	פָּקְדִי, פָּקְדֵנִי — 1. perſ.

Si ſecunda ſit gutturalis, tum pro Sheva ponitur Chatephkametz: ut, בְּחֳרִי *Eligere me*, Ezech. 20. 5. כְּאַהֲבָם *Secundum amare ipſorum*, Hoſ. 9. 10. Forma פָּקְדָם, פָּקְדְכֶם eſt à פָּקוֹד, Cholem in Kametz-chatuph

פָּקַדְתֶּם *Visitastis vos.*

eos	פְּקַדְתִּים	*eum*	פְּקַדְתִּיהוּ
eas	פְּקַדְתִּין	*eam*	פְּקַדְתִּיהָ 3. perf.
nos	פְּקַדְתִּינוּ	*me*	פְּקַדְתִּנִי 1. perf.

פָּקַדְנוּ *Visitavimus.*

eos	פְּקַדְנוּם	*eum*	פְּקַדְנוּהוּ
eas	פְּקַדְנוּן	*eam*	פְּקַדְנוּהָ
vos m.	פְּקַדְנוּכֶם	*te* m.	פְּקַדְנוּךָ
vos f.	פְּקַדְנוּכֶן	*te* f.	פְּקַדְנוּךְ

Cholem in his mutatur in Kametzchatuph.

Particip. Præsens sive Benoni.

פּוֹקֵד *Visitans ille.*

eos	פּוֹקְדָם	*eum*	פּוֹקְדוֹ / פּוֹקְדֵהוּ
eas	פּוֹקְדָן	*eam*	פּוֹקְדָהּ
vos m.	פּוֹקְדָכֶם	*te* m.	פּוֹקֵדְךָ
vos f.	פּוֹקְדָכֶן	*te* f.	פּוֹקֵדֵךְ
nos c.	פּוֹקְדָנוּ	*me* c.	פּוֹקְדֵנִי

Ante ך in Kal reperitur etiam Chirek vel Pathach ut, אֹסְפֵךְ *Colligens te*, 2 Reg. 22.20. אֹהֲבֵךְ *Diligentis te*, 2 Par. 20. 7. *Pihel*, מְפַקְּדֵךְ &c.

Quiescen. secundâ retinent Kametz, ut in tertiis Præteriti. Ex *Hiphil*, מֵעִירָם *Suscito eos*, Joel. 3.7.

Quiesc. tertiâ ה, abjiciunt illud cum præcedente Sægol; ut, בּוֹזֵהוּ *Spernens eum*, Prov. 14.2.

פּוֹקְדָה *Visitans illa.*

Formæ פְּקֻדָה nulla Affixa adjunguntur. Duplex autem Sægol se habet, ut in Nominibus; ut, יוֹעֲצָתוֹ *Consulens ipsi*, 2 Par. 22. 3.

Visi-

cipiunt, non ad alteram: ut, בְּבִנּוֹתֵכֶם *In exſtruendo vos*, Jeſ. 22. v. 16.

Imperativus.

פְּקֹד *Viſita tu vir.*

Servatur forma Infiniti. Affixum ם hîc habet ante ſe Tzere: ut, כְּתָבֵם *Scribe ea*, Prov. 3. 3.

Altera forma פְּקֹד, mutat Pathach in Kametz: ut, שְׁמָעֵנִי *Audi me*, Gen. 23. 11.

In *Pihel*, שַׂמְּחֵנוּ *Lætifica nos*, Pſal. 90. 15. ex שִׂמְּחַ Defectiva primâ תְּנֵם *Da eos*, Neh. 4. 4. ex תֵּן.

Defectiva ſecundâ, חָנֵּנִי *Gratiam fac mihi*, ex חֵן: vel חֻקָּהּ *Exara ipſam*, Jeſ. 30. 8. à חָקַק.

Quieſc. primâ י ex terminatione Pathach, דָּעֵהוּ *Cognoſce eum*, Prov. 3. 6. Pathach in Kametz productò, ut antè.

Quieſcentia ſecundâ ex *Hiphil*. הָקִימֵנִי *Suſcita me*, Pſalm. 41. 11.

Quieſc. tertiâ ה, נְחֵנִי *Deduc me*, Pſal. 5. 9.

פָּקְדִי פָּקְדוּ

Nihil hîc mutatur.

פָּקוּדָתֶיהָ *Viſitate vos*, fœm.

Exempla non occurrunt. Si Affixa jungenda ſint, jungentur ad formam פָּקְדִי. Sic etiam fit in hac voce Futuri. Futurum.

אֶפְקֹד תִּפְקֹד יִפְקֹד נִפְקֹד

Eodem modo hiſce omnibus Affixa junguntur; omiſſis Affixis ſimilium perſonarum, Exemplum ſit tertia perſona יִפְקֹד.

eos	יִפְקְדֵם	*eum*	יִפְקְדֵהוּ / יִפְקְדֶנּוּ — 3. perſ.

chatuph correpto, & ad primam tranſlato. Sic differt forma hæc Infiniti à Nominibus formæ קְבוֹר quæ Cholem retinent: ut, קְבוּרָךְ &c.

Junguntur etiam Affixa formæ paragogicæ Infinitivi, & tunc ה mutatur in ת, ut in Nominibus fœminis: ut, בְּקָרְבָתָם *Accedentibus ipſis*, Exod. 40. 32. ex forma קָרְבָה.

In altera forma Infiniti, פָּקֹד, Pathach tranſit in Sheva, propter quod convertitur antecedens Sheva in Chirek: ut, עַל־בְּקָעָם *Propter diſſindere ipſos*, Amos 1. v. 13. Si adſit gutturalis, tum pro Chirek eſt Pathach vel Sægol: ut, לְפָעֳמוֹ *Agitare ipſum*, Jud. 13. v. 25.

In *Niphal* mutatur Tzere in Sheva: ut, בְּהִנָּבְאוֹ *In prophetando ipſum*, Zach. 13. 3.

In *Pihel* tranſit Tzere in Sheva: ut, עַל־צַדְּקוֹ *Propter juſtificare ipſum*, Job. 32. 2.

In *Hiphil* ſemper junguntur Affixa formæ cum Chirek: ut, הַקְרִיבוֹ.

Defectiva primâ Nun, mutant duplex Sægol, ut Nomina iſtius formæ: ut, עַד־נִשְׁתּוֹ *Ad accedere ipſum*, Gen. 33. 3. A תִּתִּי eſt תִּתְּ.

Defectiva ſecundâ, עַד־תֻּמִּי *Uſque ad conſumere me*, &c. Ex *Hiphil*, וְזֶה הַחֵלָּם *Et hoc eſt incipere eorum*, Gen. 11. 6. ex forma הָחֵל. Pathach autem ſub ה eſt loco Chatephpathach, propter ſequentem gutturalem.

Quieſc. primâ ' ſe habent ut Defectiva primâ.

Quieſc. tertiâ א, בְּקָרְאִי *In clamando me*, Pſal. 4. 2. ex forma קָרוֹא.

Quieſc. tertiâ ה, ad terminationem וֹת Affixa recipiunt

quasdam Verborum mutet, id suis locis passim ostendimus in conjugationibus Verborum.

III. De Particulis sive voce indeclinabili.

Adverbia pauca assumunt *Affixa*, unde ipsorum quoque forma absoluta mutatur.

כָּמוֹ. Huic formæ junguntur Affixa constructa: ut כְּמוֹכֶם *Sicut vos*, כְּמוֹהֶם *Sicut illi*. At cum aliis Affixis כ habet Kametz: ut, כָּמֹונוּ *Sicut nos*.

אַיֵּה, הִנֵּה literam ה cum præcedente vocali abjiciunt: ut, אַיֵּךְ *Ubi est ille?* אַיֵּכִי *Ubi es tu?* אַיָּם *Ubi sunt illi?* הִנֵּנִי vel הִנֵּהוּ *Ecce eum*, הִנֶּךָּ *Ecce te*.

עוֹד & אֵין non mutantur.

Præpositiones. Harum quædam assumunt י ante Affixa, sub formâ nominum pluralium: אֵל *Ad*, אֵלַי *Ad me*, אֵלֶיךָ *At te*, אֵלָיו *Ad eum*: at cum Affixis constructis, habet quasi formam constructam, אֲלֵיהֶם *Ad eos*, &c.

אַחֲרַי אַחַר, unde אַחֲרֶיךָ *Post me*, אַחֲרֶיךָ *Post te*, &c.

לִפְנֵי Præpositio est orta ex Nomine פָּנִים. quod constructè dicitur פְּנֵי, & inde præposito Lamed, לִפְנֵי, *Ad conspectum*, id est, *Coram*, *Ante*. Forma constructa cum Affixis constructis tantùm usurpatur: ut, לִפְנֵיכֶם, לִפְנֵיהֶם &c. Aliâs semper juxta formam Nominis, לְפָנַי *Coram me*, לְפָנֶיךָ *Coram te*, לְפָנֵינוּ *Coram nobis*, &c.

עַל, עַד eandem formam sequuntur: עָדַי *Usque ad me*, עָלַי *Adversus me*: עָלֶיךָ, עָדֶיךָ & sic deinceps. At cum Affixis constructis, עֲלֵיכֶם עֲדֵיכֶם, &c.

תַּחְתַּי, תַּחַת *Sub me*, תַּחְתֶּיךָ *Sub* vel *pro te*, תַּחְתָּיו

eas	יִפְקְדֵן	*eam*	יִפְקְדֶהָ / יִפְקְדָהּ / יִפְקְדֶנָּה — 3. pers.
vos m.	יִפְקְדֵכֶם	*te* m.	יִפְקָדֵךְ — 2. pers.
vos f.	יִפְקְדֵכֶן	*te* f.	יִפְקָדֵךְ — 2. pers.
nos	יִפְקְדֵנוּ	*me*	יִפְקָדֵנִי. 1. pers.

Cholem ante ךָ, כֶם, כֶן mutatur in Kametzchatuph, aliàs in Sheva.

Terminatio Pathach ſe habet ut in Imperativo.

In *Pihel* Tzere corripitur in Sheva & ante כֶם, כֶן, ךָ, in Sægol: ut, תְּחַבְּקֵנִי *Amplexabitur me*, Cant. 2. 6. יְמַרֶּךָ *Pſallet tibi*, Pſal. 30. v. 13.

Raro eſt, נִי pro נִי.

Quandoque נ per epentheſin Affixo הוּ præmittitur: יְבָרְכֵנְהוּ *Benedicet ei*, Pſal. 72. v. 15.

Defectiva ſecundà יְסֹבְבֵנוּ *Circumdabat eam*, Jer. 52. 21. à יָסוֹב. *Pihel*, יְסֹבְבֵנִי *Circumdabis me*, Pſal. 32. 7. *Hiphil*, יְסֹבְבֵנִי *Circumduxit me*, Ezech. 47. 2. à יָסַב.

Quieſc. ſecunda, תְּצוֹדֵנִי *Venaris me*, Job. 10. v. 16.

Quieſc. tertia יִמְצָאֶהָ, אִ *Inveniet eam*, Gen. 16. v. 7.

Quieſc. tertia תִּרְאֶדּוּ, ה *Vidit illum*, Exod. 2. 6. abjicitur ſcil. ה cum præcedenti vocali, ut aliâs.

תִּפְקְדִי, תִּפְקְדוּ יִפְקְדוּ

Nihil hîc mutatur, ut in Imperativo.

תִּפְקוֹדְנָה *viſitabunt illa.*

Cum Affixis pro hac uſurpatur יִחְשְׁבֵנִי: ut, תַּחְשְׁבֵנִי *Reputant me*, Job. 19. v. 15. quod ibi eſt fœmininum: יִזְכְּחֵךְ *Corripiant te*, Jerem. 2. 19. quod ſimiliter fœmininum.

Denique quomodo *Paragoge* & *Apocope* voces quaſdam

Sægol non quodvis, ſed penultimum in vocibus cum geminо Sægol: ut, חֶסֶד pro חֶסֶּד *Benignitas*: תִּפְאֶרֶת pro תִּפְאֶּרֶת *Decus*. Excipiuntur tamen utrinque non pauca, quæ à Maſorethis obſervata ſunt.

Sakephkaton quandoque etiam hoc facit: ut, אֶחֱזֶה *Corripiet*, Exod. 15. 14. pro אֶחֱזֶּה. Rariſſimè pauſæ minores id agunt.

Pauſa ex ultimâ ad penultimam rejecta, convertit ibi Sheva ante affixum ךָ in Sægol: ut, דְּבָרְךָ pro דְּבָרֶךָ *Verbum tuum*. Sic etiam Sheva in Nominibus formæ פִּי: ut, עַל־לֶחֱיֵי *Super maxillam*, 1 Reg. 22. 24. quod aliàs ſcribitur לֶחְיֵי.

Dicitur etiam לָךְ pro לָךְ: Sic, אוֹתָךְ, מִמֵּךְ quando pauſa à litera ךָ ad præcedentem rejicitur.

In verbis pluralibus in ו, item in fœmininis ſingularibus in ת vel ו finitis, ſi pauſa ad penultimam rejicitur, tunc pro Sheva redit illic ea vocalis, quam vox maſculina aut ſingularis in eo Tempore habuit, quæ ſi fuerit Pathach, tum producitur illud in Kametz. Hinc ex פָּקְדוּ fit פָּקָדוּ à פָּקַד. Sic גָּבְרוּ à גָּבַר: item יָכְלוּ à יָכוֹל: In Imperativo, שִׁמְעוּ à שְׁמַע: עָמְדוּ ab עָמוֹד. In Futuro, תִּפְקְדוּ à תִּפְקוֹד, & ità deinceps per omnes conjugationes.

Pauſa etiam facit, ut ו copula ante monoſyllaba & penacuta, notetur cum Kametz, cùm aliàs poſceret Sheva: ut, וָמֵת, וָקוּם &c.

FINIS.

תַּחְתָּיו *Pro eo*, תַּחְתֵּיהֶם *Pro eis*, &c.

אֶצְלוֹ, אֶצְלָן *Apud eum*, &c.

אִתִּי *Mecum*, אִתְּךָ *Tecum*, אִתּוֹ *Cum eo*, אִתָּן, &c.

בִּלְתִּי abjicit י posterius, unde tantùm reperiuntur בִּלְתִּי *Præter me*, בִּלְתֶּךָ *Præter te*.

בַּעֲדִי *Circum me*, בַּעֲדְךָ, בַּעֲדֵךְ *Pro te, Circa te*, בַּעֲדוֹ *Pro eo*, בַּעֲדָם *Pro vobis*, בַּעֲדֵיהֶם *Pro eis*.

לְמַעֲנִי *Propter me*, לְמַעַנְךָ, לְמַעֲנֵךְ *Propter te*, &c.

מִמֶּנִּי, מִמֶּנִּי, מִמֶּךָּ *A me*, מִמֶּךָּ *A te*, מִמֶּנּוּ *Ab eo*, pro quo etiam legitur מִמֶּנְהוּ & מִמֶּנָּהוּ *Ab illo*: מֵהֶם, מֵהֶם *Ab eis*: מִמֶּכֶם, מִמֶּכֶם *A vobis*, מִמֶּנּוּ *A nobis*.

נֶגְדִּי *Coram me*, נֶגְדְּךָ *Coram te*.

עִמִּי *Mecum*, עִמְּךָ *Tecum*, &c.

Inseparabiles tres בכל ante Nomina, sæpissimè articulum ה extrudunt, ac suscipiunt ejus vocalem: ut, כַּהַמּוֹן *Sicut gluma*, pro כְּהַמּוֹן.

Variatio Punctorum vocalium propter Accentus.

Tripliciter id potissimùm fit: 1. Quando legitimus accentus à voce aufertur: 2. Quando à proprio loco transponitur: 3. Quando pausa syllabam occupat.

De primo & secundo, vide cap. 5.

3. Pausæ majores *Athnach* & *Silluk* communiter producunt Pathach & Sægol in Kametz.

Pathach in qualibet voce: ut, שָׁמַיִם *Cœlum*, Genes. 1. 8. אָמַר *Dixit*, Genes. 21. 1. & sic cum Silluk, pro אָמַר, שָׁמַיִם.

Sægol

Jacobi patriarchæ, *De* SHILO, id est, *Christo ex tribu Jehuda oriturο*, Gen. 49. 8, 9, 10.

8 יְהוּדָה אַתָּה יוֹדוּךָ אַחֶיךָ יָדְךָ בְּעֹרֶף אֹיְבֶיךָ יִשְׁתַּחֲווּ
לְךָ בְּנֵי אָבִיךָ : 9 גּוּר אַרְיֵה יְהוּדָה מִטֶּרֶף בְּנִי עָלִיתָ
כָּרַע רָבַץ כְּאַרְיֵה וּכְלָבִיא מִי יְקִימֶנּוּ :
10 לֹא־יָסוּר שֵׁבֶט מִיהוּדָה וּמְחֹקֵק מִבֵּין רַגְלָיו עַד כִּי
יָבֹא שִׁילֹה וְלוֹ יִקְּהַת עַמִּים :

8 Jehuda tu, celebrabunt-te fratres-tui, manus-tua (*erit*) in-cervice inimicorum-tuorum : incurvabunt-se coram-te filii patris-tui:

9 Catule leonis Jehuda, à-præda fili-mi ascendisti : (*ubi*) in-crura-se-demiserit, (*&*) procubuerit tanquam-leo, & -sicut-immanis-leo, quis excitet illum ?

10 Non recedet sceptrum à-Jehuda, & legislator è-medio pedum-ejus, usquedum venturus-erit Shilo, *id est, filius-ejus*, & ei (*erit*) obedientia populorum.

Mosis, *De* CHRISTO *Prophetâ & Mediatore*, Deut. 18. v. 15. *& sequent.*

15 נָבִיא מִקִּרְבְּךָ מֵאַחֶיךָ כָּמֹנִי יָקִים לְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
אֵלָיו תִּשְׁמָעוּן : 16 כְּכֹל אֲשֶׁר שָׁאַלְתָּ מֵעִם יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ בְּחֹרֵב בְּיוֹם הַקָּהָל לֵאמֹר לֹא אֹסִף לִשְׁמֹעַ
אֶת־קוֹל יְהוָה אֱלֹהָי וְאֶת־הָאֵשׁ הַגְּדֹלָה הַזֹּאת לֹא־
אִרְאֶה עוֹד וְלֹא אָמוּת 17 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי הֵיטִיבוּ
אֲשֶׁר דִּבֵּרוּ: 18 נָבִיא אָקִים לָהֶם מִקֶּרֶב אֲחֵיהֶם כָּמוֹךָ
וְנָתַתִּי דְבָרַי בְּפִיו וְדִבֶּר אֲלֵיהֶם אֵת כָּל־אֲשֶׁר אֲצַוֶּנּוּ :
19 וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא־יִשְׁמַע אֶל־דְּבָרַי אֲשֶׁר יְדַבֵּר
בִּשְׁמִי אָנֹכִי אֶדְרֹשׁ מֵעִמּוֹ :

Textus Biblici.

Quandoquidem libros biblicos Hebræos non semper ad manum habent, aut habere possunt tyrones, commodum visum fuit, materiam hîc quoque suppeditare, in quâ, legendo & interpretando, se exerceant, atque præcepta simul ad usum utcunque accommodare discant, donec exercitatiunculis hisce præculti, Thesaurum nostrum Grammaticum tractare, & utiliter pervolvere possint.

Promissiones de Messia sive Christo. De semine mulieris benedicto, quod est CHRISTUS,
Gen. 3. 14, 15.

14 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים אֶל־הַנָּחָשׁ כִּי־עָשִׂיתָ זֹּאת
אָרוּר אַתָּה מִכָּל־הַבְּהֵמָה וּמִכֹּל חַיַּת הַשָּׂדֶה עַל־גְּחֹנְךָ
תֵלֵךְ וְעָפָר תֹּאכַל כָּל־יְמֵי חַיֶּיךָ׃

15 וְאֵיבָה אָשִׁית בֵּינְךָ וּבֵין הָאִשָּׁה וּבֵין זַרְעֲךָ וּבֵין זַרְעָהּ
הוּא יְשׁוּפְךָ רֹאשׁ וְאַתָּה תְּשׁוּפֶנּוּ עָקֵב׃

Versio Latina.

14 Tum-dixit DOMINUS Deus ad serpentem; Cùm feceris istud, maledictus sis tu præ-omni jumento & præ-omni bestiâ agri: super ventrem-tuum ito & pulverem comedito omnibus diebus vitæ-tuæ:

15 Præterea-inimicitiam ponam inter-te, & inter mulierem-hanc, intérque semen-tuum & inter semen ejus: illud conteret-tibi caput, tu-autem conteres-ipsi calcaneum.

Jacobi

fundato petendo, aut exalta ſurſum, *id eſt, è profundis pete, aut ex rebus altiſſimis.*

12 Et dixit Achas; Non petam neque tentabo DOMINUM.

13 Et dixit (*propheta*): Audite nunc domus Davidis: An-parùm eſt-vobis fatigare homines, quòd fatigatis etiam Deum-meum?

14 Ergò dabit Dominus ipſe vobis ſignum: Ecce, virgo concipiet &-pariet filium, &-vocabit nomen-ejus, Immanuelem.

Ejuſdem, *De perſona & officio Chriſti*, cap. 9. 6.

6 כִּי־יֶלֶד יֻלַּד־לָנוּ בֵּן נִתַּן לָנוּ וַתְּהִי הַמִּשְׂרָה עַל־שִׁכְמוֹ
וַיִּקְרָא שְׁמוֹ פֶּלֶא יוֹעֵץ אֵל גִּבּוֹר אֲבִי עַד שַׂר־שָׁלוֹם׃
7 לְמַרְבֵּה הַמִּשְׂרָה וְלשָׁלוֹם אֵין קֵץ עַל־כִּסֵּא דָוִד וְעַל־
מַמְלַכְתּוֹ לְהָכִין אֹתָהּ וּלְסַעֲדָהּ בְּמִשְׁפָּט וּבִצְדָקָה מֵעַתָּה
וְעַד־עוֹלָם קִנְאַת יְהוָה צְבָאוֹת תַּעֲשֶׂה זֹּאת׃

6 Nam puer natus-eſt nobis, filius datus-eſt nobis, erítque principatus ſuper-humerum-ejus, &-vocabit (*id eſt, vocabitur*) nomen ejus Admirabilis, Conſiliarius, Deus fortis, Potens, Pater-æternitatis, Princeps-pacis:

7 Amplitudini illius-principatûs, &-paci nullus (*erit*) finis, ſuper ſolio Davidis &-ſuper regno-ejus, ſtabiliendo illud &-fulciendo-illud jure &-juſtitiâ, à nunc &-uſque in ſeculum. Zelus DOMINI exercituum faciet iſtud.

Ejuſdem *de genere, & officio Chriſti regio*, cap. 11. 1.

1 וְיָצָא חֹטֶר מִגֵּזַע יִשָׁי וְנֵצֶר מִשָּׁרָשָׁיו יִפְרֶה׃
2 וְנָחָה

15 Prophetam è-medio-tui è fratribus-tuis, similem mei ſuſcitabit tibi DOMINUS Deus tuus, ei auſcultabitis:

16 Secundum omnia quæ petiiſti à Domino Deo tuo in Choreb, in die congregationis, dicendo: non pergam audire vocem Domini Dei mei, & ignem maximum iſtum non videbo amplius, & non moriar.

17 Et dixit DOMINUS ad me, Bene fecerunt, quòd locuti ſunt.

18 Prophetam ſuſcitabo eis, è medio fratrum ipſorum, ſicut te, & dabo verba mea in os ejus, & loquetur ad eos omnia, quæ præcepero ei.

19 Erítque vir ille, qui non auſcultaverit ad verba mea, quæ locuturus eſt in nomine meo, ego repoſcam ab illo.

Jeſaiæ, *De conceptione & nativitate Chriſti*, cap. 7. 10.

10 וַיֹּסֶף יְהוָה דַּבֵּר אֶל־אָחָז לֵאמֹר׃

11 שְׁאַל־לְךָ אוֹת מֵעִם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַעְמֵק שְׁאָלָה אוֹ הַגְבֵּהַּ לְמָעְלָה׃

12 וַיֹּאמֶר אָחָז לֹא־אֶשְׁאַל וְלֹא־אֲנַסֶּה אֶת־יְהוָה׃

13 וַיֹּאמֶר שִׁמְעוּ־נָא בֵּית דָּוִד הַמְעַט מִכֶּם הַלְאוֹת אֲנָשִׁים כִּי תַלְאוּ גַם אֶת־אֱלֹהָי׃

14 לָכֵן יִתֵּן אֲדֹנָי הוּא לָכֶם אוֹת הִנֵּה הָעַלְמָה הָרָה וְיֹלֶדֶת בֵּן וְקָרָאת שְׁמוֹ עִמָּנוּ אֵל׃

10 Et perrexit DOMINUS eloqui ad Achaſum, dicendo;

11 Pete tibi ſignum à DOMINO DEO tuo, profunda-

5 Ecce dies venturi sunt, dixit DOMINUS, & excitabo Davidi GERMEN justum, & regnabit rex, & sécundabitur, atque exercebit jus, & justitiam in terra.

6 In diebus ejus servabitur Jehuda, & Israel habitabit securè: atque hoc nomen ejus (*est*) quo vocabit eum (*quisque*) DOMINUS justitia nostra.

Ezechielis, *de Christo Ecclesiæ pastore*, c. 34. 23.

23 וַהֲקִימֹתִי עֲלֵיהֶם רֹעֶה אֶחָד וְרָעָה אֹתָם אֶת עַבְדִּי דָּוִד הוּא יִרְעֵם אוֹתָם וְהוּא יִהְיֶה לָהֶם לְרֹעֶה׃

24 וַאֲנִי יְהוָה אֶהְיֶה לָהֶם לֵאלֹהִים וְעַבְדִּי דָוִד נָשִׂיא בְתוֹכָם אֲנִי יְהוָה דִּבַּרְתִּי׃

23 Et-suscitabo super-eos pastorem unum, & pascet eas (*oves*) nempe servum-meum Davidem: ipse pascet eas, & ipse erit eis Pastor.

24 Ego-verò DOMINUS ero eis in-Deum, & servus-meus David princeps in-medio-eorum, ego DOMINUS elocutus sum.

Danielis, *de tempore adventus Christi & effectis illius*, cap. 9. 24.

24 שָׁבֻעִים שִׁבְעִים נֶחְתַּךְ עַל־עַמְּךָ וְעַל־עִיר קָדְשֶׁךָ לְכַלֵּא הַפֶּשַׁע וּלְחָתֵם חַטָּאוֹת וּלְכַפֵּר עָוֹן וּלְהָבִיא צֶדֶק עֹלָמִים וְלַחְתֹּם חָזוֹן וְנָבִיא וְלִמְשֹׁחַ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים׃

25 וְתֵדַע וְתַשְׂכֵּל מִן־מֹצָא דָבָר לְהָשִׁיב וְלִבְנוֹת יְרוּשָׁלַ͏ִם עַד־מָשִׁיחַ נָגִיד שָׁבֻעִים שִׁבְעָה וְשִׁבְעִים שִׁשִּׁים וּשְׁנַיִם תָּשׁוּב וְנִבְנְתָה רְחוֹב וְחָרוּץ וּבְצוֹק הָעִתִּים׃

24 Septimanæ septuaginta decisæ-sunt super popu-

2 וְנָחָה עָלָיו רוּחַ יְהוָה רוּחַ חָכְמָה וּבִינָה רוּחַ עֵצָה
וּגְבוּרָה רוּחַ דָּעַת וְיִרְאַת יְהוָה׃

3 וְהֵרִיחוֹ בְּיִרְאַת יְהוָה וְלֹא לְמַרְאֵה עֵינָיו יִשְׁפּוֹט וְלֹא
לְמִשְׁמַע אָזְנָיו יוֹכִיחַ׃

4 וְשָׁפַט בְּצֶדֶק דַּלִּים וְהוֹכִיחַ בְּמִישׁוֹר לְעַנְוֵי־אָרֶץ
וְהִכָּה־אֶרֶץ בְּשֵׁבֶט פִּיו וּבְרוּחַ שְׂפָתָיו יָמִית רָשָׁע׃

5 וְהָיָה צֶדֶק אֵזוֹר מָתְנָיו וְהָאֱמוּנָה אֵזוֹר חֲלָצָיו׃

1 Et-prodibit virgula è-trunco-ſucciſo Jiſchai, &-ſurculus è-radicibus ejus efflorescet.

2 Et-quieſcet ſuper-eo Spiritus DOMINI, Spiritus ſapientiæ &-intelligentiæ, ſpiritus conſilii &-potentiæ, ſpiritus ſcientiæ &-reverentiæ DOMINI.

3 Et-odoratus ejus (*erit*)cum reverentiâ DOMINI &-non ad aſpectum oculorum-ſuorum judicabit, neque ad-auditum aurium-ſuarum corripiet.

4 Et-judicabit in-juſtitiâ tenues, &-corripiet in-æquitate manſuetos terræ: &-percutiet terram virgâ oris-ſui, &-ſpiritu labiorum-ſuorum interficiet impium.

5 Eritque juſtitia, cingulum renum-ipſius, &-fides cingulum fœminum ipſius.

Jeremiæ, De Chriſto germine Davidis, & juſtitiâ noſtrâ, cap. 23. *v.* 5.

5 הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וַהֲקִמֹתִי לְדָוִד צֶמַח
צַדִּיק וּמָלַךְ מֶלֶךְ וְהִשְׂכִּיל וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה בָּאָרֶץ׃

6 בְּיָמָיו תִּוָּשַׁע יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁכֹּן לָבֶטַח וְזֶה
שְּׁמוֹ אֲשֶׁר־יִקְרְאוֹ יְהוָה צִדְקֵנוּ׃

7 Utique sic ait DOMINUS exercituum, adhuc unum parùm illud (*est*) & ego commoturus sum cœlum & terram, & mare & siccum:

8. Et commovebo omnes gentes, & veniet desiderium omnium gentium, & repleturus sum domum hanc gloriâ, ait DOMINUS exercituum.

9. Meum (*est*) argentum, & meum (*est*) aurum, dicit DOMINUS exercituum.

10. Major futura est gloria domus hujus posterioris, quàm prioris, ait DOMINUS exercituum, & in loco hoc disponam pacem, dicit DOMINUS exercituum.

Zachariæ *de officio Christi regio & sacerdotali*, cap. 6. 11.

11. וְלָקַחְתָּ כֶּסֶף־וְזָהָב וְעָשִׂיתָ עֲטָרוֹת וְשַׂמְתָּ בְּרֹאשׁ
יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־יְהוֹצָדָק הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל:

12 וְאָמַרְתָּ אֵלָיו לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת לֵאמֹר
הִנֵּה־אִישׁ צֶמַח שְׁמוֹ וּמִתַּחְתָּיו יִצְמָח וּבָנָה אֶת־הֵיכַל
יְהוָה:

13. וְהוּא יִבְנֶה אֶת־הֵיכַל יְהוָה וְהוּא יִשָּׂא הוֹד וְיָשַׁב
וּמָשַׁל עַל־כִּסְאוֹ וְהָיָה כֹהֵן עַל־כִּסְאוֹ וַעֲצַת שָׁלוֹם תִּהְיֶה
בֵּין שְׁנֵיהֶם:

11 Et accipies argentum & aurum, faciésque coronas ac impones in caput Jehosuæ filii Jehotzadak, Sacerdotis maximi.

12 Et loquéris ad eum, dicendo; Sic ait DOMINUS exercituum, dicendo: Ecce virum GERMEN nomen ejus (*est*) è loco suo germinabit, & ædificabit templum DOMINI.

lum-tuum, &-super civitatem sanctam-tuam, ad-cohibendam defectionem, &-ad-obsignandum peccata, &-ad-expiandum iniquitatem, &-ad-adducendum justitiam seculorum, &-ad-obsignandum visionem &-prophetam, &-ad-ungendum Sanctum sanctorum.

25 Ergò-cognoscito &-intelligito, ab-enunciatione verbi ad-restituendum &-ædificandum Jerusalem, usque-ad Christum principem (*erunt*) septimanæ septem &-septimanæ sexaginta &-duæ, &-rursus ædificabitur platea &-fossa, idque-in angustia temporum.

Micheæ, *de solo natali Christi*, cap. 5.2.

2 וְאַתָּה בֵּית־לֶחֶם אֶפְרָתָה צָעִיר לִהְיוֹת בְּאַלְפֵי
יְהוּדָה מִמְּךָ לִי יֵצֵא לִהְיוֹת מוֹשֵׁל בְּיִשְׂרָאֵל וּמוֹצָאֹתָיו
מִקֶּדֶם מִימֵי עוֹלָם׃

2 Tu-autem Beth-lehem Ephratæ, minima ut sis in-millibus Jehudæ, ex-te mihi prodibit, ut-sit Dominator in-Israele, &-exortus-ejus (*sunt*) ab antiquo, à diebus seculi.

Haggæi, *de gloria Messiæ*, cap. 2.7.

7 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת עוֹד אַחַת מְעַט הִיא
וְאֲנִי מַרְעִישׁ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ וְאֶת־הַיָּם
וְאֶת־הֶחָרָבָה׃

8 וְהִרְעַשְׁתִּי אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם וּבָאוּ חֶמְדַּת כָּל־הַגּוֹיִם
וּמִלֵּאתִי אֶת־הַבַּיִת הַזֶּה כָּבוֹד אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃

9 לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת׃

10 גָּדוֹל יִהְיֶה כְּבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה הָאַחֲרוֹן מִן הָרִאשׁוֹן
אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת וּבַמָּקוֹם הַזֶּה אֶתֵּן שָׁלוֹם נְאֻם יְהוָה
צְבָאוֹת׃

1 Ecce ego mittam angelum meum, & præparabit viam ante me, & repente veniet ad templum suum Dominus ille, quem vos quæritis, & angelus fœderis, quem vos expetitis, ecce venturus est, ait DOMINUS exercituum.

Ejusdem, *de eodem præcone cap.* 4. *v.* 5, 6.

5 הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ לָכֶם אֵת אֵלִיָּה הַנָּבִיא לִפְנֵי
בּוֹא יוֹם יְהוָה הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא׃
6 וְהֵשִׁיב לֵב־אָבוֹת עַל־בָּנִים וְלֵב בָּנִים עַל־אֲבוֹתָם
פֶּן־אָבוֹא וְהִכֵּיתִי אֶת־הָאָרֶץ חֵרֶם׃

5 Ecce ego mittam vobis Eliam prophetam, antequam veniat dies DOMINI maximus & terribilis.
6 Et convertet cor patrum ad filios, & cor filiorum ad patres ipsorum, ne veniam & percutiam terram anathemate.

Jesaiæ, *de passione, morte, & exaltatione Christi, cap.* 53. *v.* 4, 5. *& seq.*

4 אָכֵן חֳלָיֵנוּ הוּא נָשָׂא וּמַכְאֹבֵינוּ הוּא סְבָלָם
וַאֲנַחְנוּ חֲשַׁבְנֻהוּ נָגוּעַ מֻכֵּה אֱלֹהִים וּמְעֻנֶּה׃
5 וְהוּא מְחוֹלָל מִפְּשָׁעֵינוּ מְדֻכָּא מֵעֲוֹנֹתֵינוּ מוּסַר
שְׁלוֹמֵנוּ עָלָיו וּבַחֲבֻרָתוֹ נִרְפָּא־לָנוּ׃
6 כֻּלָּנוּ כַּצֹּאן תָּעִינוּ אִישׁ לְדַרְכּוֹ פָּנִינוּ וַיהוָה הִפְגִּיעַ
בּוֹ אֵת־עֲוֹן כֻּלָּנוּ׃
7 נִגַּשׂ וְהוּא נֶעֱנֶה וְלֹא יִפְתַּח־פִּיו כַּשֶּׂה לַטֶּבַח יוּבָל
וּכְרָחֵל לִפְנֵי גֹזְזֶיהָ נֶאְלָמָה וְלֹא יִפְתַּח פִּיו׃

8 מֵעֹצֶר

13 Ipſe ædificaturus eſt Templum DOMINI, ipſe portabit decorem, & ſeſſurus ac-dominaturus in ſolio ſuo; erítque ſacerdos ſuper ſolio, & conſilium pacis erit inter utroſque illos.

Ejuſdem, *de ingreſſu Chriſti in urbem Hieroſolymam*, cap. 9. v. 9, 10.

9 גִּילִי מְאֹד בַּת־צִיּוֹן הָרִיעִי בַּת־יְרוּשָׁלִָם הִנֵּה מַלְכֵּךְ
יָבוֹא לָךְ צַדִּיק וְנוֹשָׁע הוּא עָנִי וְרֹכֵב עַל־חֲמוֹר וְעַל־
עַיִר בֶּן־אֲתֹנוֹת׃

10 וְהִכְרַתִּי רֶכֶב מֵאֶפְרַיִם וְסוּס מִירוּשָׁלִָם וְנִכְרְתָה
קֶשֶׁת מִלְחָמָה וְדִבֶּר שָׁלוֹם לַגּוֹיִם וּמָשְׁלוֹ מִיָּם עַד־יָם
וּמִנָּהָר עַד־אַפְסֵי־אָרֶץ׃

9 Exulta valdè filia Tziſonis, clange filia Jeruſalem, ecce rex-tuus adveniet tibi, juſtus & ſalute-prædi-tus ipſe; pauper & equitans ſuper aſinam, & quidem ſuper pullo nato aſinabus.

10 Et exſcindam currus ex-Ephrajim, & equos ex-Jeruſalem, & exſcindetur arcus bellicus; & eloquetur pacem gentibus, & dominatus-ejus erit à-mari uſque-ad mare, & à-flumine uſque-ad fines terræ.

Malachiæ, *de Chriſti adventu, & adventus ejus præcone*, cap. 3. v. 1.

1 הִנְנִי שֹׁלֵחַ מַלְאָכִי וּפִנָּה־דֶרֶךְ לְפָנָי וּפִתְאֹם יָבֹא אֶל־
הֵיכָלוֹ הָאָדוֹן אֲשֶׁר־אַתֶּם מְבַקְשִׁים וּמַלְאַךְ הַבְּרִית אֲשֶׁר
אַתֶּם חֲפֵצִים הִנֵּה בָּא אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃

1 Ecce

nem-ejus quis enarrabit? exscinditur ex-terra viventium, ex-defectione populi-mei plaga *est* ipsi.

9 Et-exposuit cum-improbis sepulchrum-ejus, & cum-divite mortem-ejus, eò quòd non fecit injuriam, neque fuit dolus in-ore-ipsius.

10 At DOMINUS volens conterere-ipsum, morbo affecit *eum*, cùm exposuerit se in-reatum anima-ejus: Videbit-tamen semen, prolongabit dies, & beneplacitum DOMINI per-manus-ejus prosperabitur.

11 Propter-laborem animæ-suæ videbit *semen*, & satiabitur: cognitione-sui justificabit justus servus-meus multos, & iniquitates-ipsorum ipse portabit.

12 Idcirco partem dabo ipsi cum-multis, & cum-robustis partietur prædam, pro-eo-quòd prosudit in-mortem animam-suam, & cum peccatoribus numeratus est, & ipse peccata multorùm pertulit, & pro-peccatoribus intercessit.

Psalmus VI.

לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינוֹת עַל־הַשְּׁמִינִית מִזְמוֹר לְדָוִיד׃

2 יְהוָה אַל־בְּאַפְּךָ תוֹכִיחֵנִי וְאַל־בַּחֲמָתְךָ תְיַסְּרֵנִי׃

3 חָנֵּנִי יְהוָה כִּי אֻמְלָל אָנִי רְפָאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהֲלוּ
עֲצָמָי׃

4 וְנַפְשִׁי נִבְהֲלָה מְאֹד וְאַתָּה יְהוָה עַד־מָתָי׃

5 שׁוּבָה יְהוָה חַלְּצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן חַסְדֶּךָ׃

6 כִּי אֵין בַּמָּוֶת זִכְרֶךָ בִּשְׁאוֹל מִי יוֹדֶה־לָּךְ׃

7 יָגַעְתִּי בְאַנְחָתִי אַשְׂחֶה בְכָל־לַיְלָה מִטָּתִי בְּדִמְעָתִי
עַרְשִׂי אַמְסֶה׃

8 עָשְׁשָׁה

8 מֵעֹצֶר וּמִמִּשְׁפָּט לֻקָּח וְאֶת־דּוֹרוֹ מִי יְשׂוֹחֵחַ כִּי נִגְזַר
מֵאֶרֶץ חַיִּים מִפֶּשַׁע עַמִּי נֶגַע לָמוֹ׃

9 וַיִּתֵּן אֶת־רְשָׁעִים קִבְרוֹ וְאֶת־עָשִׁיר בְּמֹתָיו עַל לֹא
חָמָס עָשָׂה וְלֹא מִרְמָה בְּפִיו׃

10 וַיהוָה חָפֵץ דַּכְּאוֹ הֶחֱלִי אִם־תָּשִׂים אָשָׁם נַפְשׁוֹ
יִרְאֶה זֶרַע יַאֲרִיךְ יָמִים וְחֵפֶץ יְהוָה בְּיָדוֹ יִצְלָח׃

11 מֵעֲמַל נַפְשׁוֹ יִרְאֶה יִשְׂבַּע בְּדַעְתּוֹ יַצְדִּיק צַדִּיק
עַבְדִּי לָרַבִּים וַעֲוֹנֹתָם הוּא יִסְבֹּל׃

12 לָכֵן אֲחַלֵּק־לוֹ בָרַבִּים וְאֶת־עֲצוּמִים יְחַלֵּק שָׁלָל
תַּחַת אֲשֶׁר הֶעֱרָה לַמָּוֶת נַפְשׁוֹ וְאֶת־פֹּשְׁעִים נִמְנָה
וְהוּא חֵטְא־רַבִּים נָשָׂא וְלַפֹּשְׁעִים יַפְגִּיעַ׃

4 Verumtamen morbos-noſtros ipſe pertulit & dolores-noſtros bajulavit: nos-autem æſtimavimus eum plagâ-affectum, percuſſum à-Deo & afflictum.

5 Nam ipſe dolore-affectus eſt propter-defectiones-noſtras, attritus propter-iniquitates-noſtras, caſtigatio pacis-noſtræ *eſt* ſuper-eum, & vibice-ejus ſit curatio nobis.

6 Omnes-nos ut-oves erravimus, quiſque ad-viam-ſuam reſpeximus, & DOMINUS fecit incurrere in eum iniquitatem omnium-noſtrûm.

7 Exigitur *pœna*, & ipſe affligitur, neque aperit oſſuum, ut-pecus ad-mactationem ducitur, & velut-ovis coram tonſoribus-ſuis obmuteſcit, neque aperit os-ſuum.

8 Ab-anguſtia & à-judicio tollitur: at generationem-

Psalmus VIII.

1 לַמְנַצֵּחַ עַל־הַגִּתִּית מִזְמוֹר לְדָוִד׃

2 יְהוָה אֲדֹנֵינוּ מַה־אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר תְּנָה
הוֹדְךָ עַל־הַשָּׁמָיִם׃

3 מִפִּי עוֹלְלִים׀ וְיוֹנְקִים יִסַּדְתָּ עֹז לְמַעַן צוֹרְרֶיךָ לְהַשְׁבִּית
אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם׃

4 כִּי־אֶרְאֶה שָׁמֶיךָ מַעֲשֵׂי אֶצְבְּעֹתֶיךָ יָרֵחַ וְכוֹכָבִים
אֲשֶׁר כּוֹנָנְתָּה׃

5 מָה אֱנוֹשׁ כִּי־תִזְכְּרֶנּוּ וּבֶן־אָדָם כִּי תִפְקְדֶנּוּ׃

6 וַתְּחַסְּרֵהוּ מְעַט מֵאֱלֹהִים וְכָבוֹד וְהָדָר תְּעַטְּרֵהוּ׃

7 תַּמְשִׁילֵהוּ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ כֹּל שַׁתָּה תַּחַת־רַגְלָיו׃

8 צֹנֶה וַאֲלָפִים כֻּלָּם וְגַם בַּהֲמוֹת שָׂדָי׃

9 צִפּוֹר שָׁמַיִם וְדְגֵי הַיָּם עֹבֵר אָרְחוֹת יַמִּים׃

10 יְהוָה אֲדֹנֵינוּ מָה־אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל־הָאָרֶץ׃

1 Præfecto-musico ad Gitthæa (*instrumenta*) Psalmus Davidis.

2 O DOMINE domine-noster, quàm magnificum est nomen-tuum in-tota terra : qui ponis decus-tuum supra cœlos.

3 Ab-ore infantium &-lactentium fundasti robur, propter hostes-tuos; ad-cessare-faciendum hostem &-ulciscentem.

4 Cùm respicio cœlos-tuos, opus digitorum-tuorum: lunam &-stellas quas disposuisti.

5 Quid est mortalis, ut memor-sis-ejus? aut-filius hominis, ut visites-eum?

6 Feciſti

8 עָשְׁשָׁה מִכַּעַס עֵינִי עָתְקָה בְּכָל־צוֹרְרָי׃

9 סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן כִּי־שָׁמַע יְהוָה קוֹל בִּכְיִי׃

10 שָׁמַע יְהוָה תְּחִנָּתִי יְהוָה תְּפִלָּתִי יִקָּח׃

11 יֵבֹשׁוּ וְיִבָּהֲלוּ מְאֹד כָּל־אוֹיְבָי יָשֻׁבוּ יֵבֹשׁוּ רָגַע׃

1 Præfecto-muſico in-fidibus, ad-octavam Pſalmus Davidis.

2 DOMINE ne in-ira-tua reprehendas-me, neque in-æſtuante ira-tua caſtiges-me.

3 Gratiam-fac-mihi DOMINE, quia languidus ſum: ſana-me DOMINE, quia conturbata ſunt oſſa-mea.

4 Et-anima-mea conturbata eſt valdè: tu-ergo DOMINE, quouſque?

5 Revertere DOMINE, eripe animam-meam: ſerva-me propter benignitatem-tuam.

6 Nam non *eſt* in-morte recordatio-tui: in-ſepulchro quis celebrabit te?

7 Defeſſus ſum in-gemitu-meo, natare-facio totam noctem lectum-meum: lachrymis-meis ſpondam-meam liquefacio.

8 Contabeſcit præ-indignatione oculus-meus: conſeneſcit propter-omnes hoſtes-meos.

9 Recedite à-me omnes operarii iniquitatis: nam audit DOMINUS vocem fletus-mei.

10 Audit DOMINUS deprecationem-meam: DOMINUS orationem-meam ſuſcipit.

11 Erubeſcant &-conturbentur valdè omnes inimici-mei: revertantur, erubeſcant momento.

Pſalmus

1 Magistro symphoniæ, ad octavam, Psalmus Davidis.

2 Da-salutem Domine, nam desiit beneficus: nam defecerunt veraces ex-filiis hominum.

3 Vanum loquuntur alter cum altero, labio blanditiarum: corde & corde (i.e. *duplici corde*) loquuntur.

4 Excindet DOMINUS omnia labia blanda, linguam eloquentem grandia.

5 *Eos* qui dicunt: Linguam-nostram potenter-exercebimus, labia-nostra penes-nos *sunt*: quis *est* dominus-noster?

6 A vastatione pauperum, ab-exclamatione egenorum jam exsurgam, inquit DOMINUS: locabo in-salute *illum*, in quem sufflavit (*hostis.*)

7 Dicta DOMINI dicta pura *sunt* (*ut*) argentum purgatum in-catino terræ, defæcatum septies.

8 Tu DOMINE servato eos, custodito-quemque à generatione ista in-seculum.

9 *Nam* circumquaq: improbi obambulant, cùm extollitur vilitas inter filios hominum.

Psalmus XV.

1 מִכְתָּם לְדָוִד יְהוָה מִי־יָגוּר בְּאָהֳלֶךָ מִי־יִשְׁכֹּן בְּהַר קָדְשֶׁךָ:

2 הוֹלֵךְ תָּמִים וּפֹעֵל צֶדֶק וְדֹבֵר אֱמֶת בִּלְבָבוֹ:

3 לֹא־רָגַל עַל־לְשֹׁנוֹ לֹא עָשָׂה לְרֵעֵהוּ רָעָה וְחֶרְפָּה לֹא־נָשָׂא עַל־קְרֹבוֹ:

4 נִבְזֶה בְּעֵינָיו נִמְאָס וְאֶת־יִרְאֵי יְהוָה יְכַבֵּד נִשְׁבַּע לְהָרַע וְלֹא יָמִר:

5 כַּסְפּוֹ

6 Fecisti-eum-minorem paulisper angelis: gloriâ &-decore coronasti-eum.

7 Dominari-fecisti-eum in-opera manuum-tuarum: omnia posuisti sub pedibus-ejus.

8 Greges &-armenta quotquot-sunt: &-etiam bestias agrorum.

9 Aves cœlorum &-pisces maris: (*omne*) permeans semitas marium.

10 O DOMINE domine-noster, quàm magnificum est nomen-tuum in-universa terra!

Psalmus XII.

1 לַמְנַצֵּחַ עַל־הַשְּׁמִינִית מִזְמוֹר לְדָוִד׃

2 הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־גָמַר חָסִיד כִּי־פַסּוּ אֱמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם׃

3 שָׁוְא יְדַבְּרוּ אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ שִׂפַת חֲלָקוֹת בְּלֵב וָלֵב יְדַבֵּרוּ׃

4 יַכְרֵת יְהוָה כָּל־שִׂפְתֵי חֲלָקוֹת לָשׁוֹן מְדַבֶּרֶת גְּדוֹלוֹת׃

5 אֲשֶׁר אָמְרוּ לִלְשׁוֹנֵנוּ נַגְבִּיר שְׂפָתֵינוּ אִתָּנוּ מִי אֲדוֹן לָנוּ׃

6 מִשֹּׁד עֲנִיִּים מֵאַנְקַת אֶבְיוֹנִים עַתָּה אָקוּם יֹאמַר יְהוָה אָשִׁית בְּיֵשַׁע יָפִיחַ לוֹ׃

7 אִמְרוֹת יְהוָה אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת כֶּסֶף צָרוּף בַּעֲלִיל לָאָרֶץ מְזֻקָּק שִׁבְעָתָיִם׃

8 אַתָּה יְהוָה תִּשְׁמְרֵם תִּצְּרֵנוּ מִן־הַדּוֹר זוּ לְעוֹלָם׃

9 סָבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלָּכוּן כְּרֻם זְלוּת לִבְנֵי אָדָם׃

1 Magi-

2 In-caulis herbidis facit-recubare-me, ſecundum aquas lenes deducit-me.

3 Animam-meam quietam efficit, ducit-me per-orbitas juſtitiæ propter nomen-ſuum.

4 Etiamſi ambularem per-vallem umbræ-lethalis, non timerem malum, quia tu mecum *es*: virga-tua & pedum-tuum, ipſa conſolantur me.

5 Inſtruis coram-me menſam è regione hoſtium meorum: perungis unguento caput-meum, poculum-meum *eſt* exuberans.

6 Tantummodò bonitas & benignitas proſequentur-me omnibus diebus vitæ-meæ: & quietus-ero in-domo DOMINI, in-longinqua uſque tempora.

Pſalmus XXXII.

1 לְדָוִד מַשְׂכִּיל אַשְׁרֵי נְשׂוּי־פֶּשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה׃
2 אַשְׁרֵי־אָדָם לֹא יַחְשׁוֹב יְהוָה לוֹ עָוֹן וְאֵין בְּרוּחוֹ
רְמִיָּה׃
3 כִּי הֶחֱרַשְׁתִּי בָּלוּ עַצְמַי בְּשַׁאֲגָתִי כָּל־הַיּוֹם׃
4 כִּי יוֹמָם וָלַיְלָה תִּכְבַּד עָלַי יָדֶךָ נֶהְפַּךְ לְשַׁדִּי
בְּחַרְבֹנֵי קַיִץ סֶלָה׃
5 חַטָּאתִי אוֹדִיעֲךָ וַעֲוֹנִי לֹא כִסִּיתִי אָמַרְתִּי אוֹדֶה עֲלֵי
פְשָׁעַי לַיהוָה וְאַתָּה נָשָׂאתָ עֲוֹן חַטָּאתִי סֶלָה׃
6 עַל־זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל־חָסִיד אֵלֶיךָ לְעֵת מְצֹא רַק
לְשֵׁטֶף מַיִם רַבִּים אֵלָיו לֹא יַגִּיעוּ׃
7 אַתָּה סֵתֶר לִי מִצַּר תִּצְּרֵנִי רָנֵּי פַלֵּט תְּסוֹבְבֵנִי
סֶלָה׃
8 אַשְׂכִּילְךָ

5 בַּסְפּוֹ לֹא־נָתַן בְּנֶשֶׁךְ וְשֹׁחַד עַל־נָקִי לֹא לָקָח עֹשֵׂה
אֵלֶּה לֹא יִמּוֹט לְעוֹלָם

1 Psalmus Davidis. DOMINE quis commoraturus est in-tentorio-tuo? quis habitaturus in-monte sancto-tuo?

2 Ambulans integrè & exercens justitiam, ac loquens veritatem ex-animo-suo:

3 *Qui* non obtrectat linguâ suâ, non afficit proximum-suum malo: & opprobrium non infert in propinquum-suum:

4 In cujus oculis contemnitur improbus, reverentes autem DOMINI honorat: qui jurat ad-damnum *suum*, nec mutat *illud*:

5 *Qui* pecuniam suam non exponit fœnori, & munus contra innocentem non accipit: qui-facit ista, non dimovebitur in-seculum.

Psalmus XXIII.

1 מִזְמוֹר לְדָוִד יְהוָה רֹעִי לֹא אֶחְסָר:
2 בִּנְאוֹת דֶּשֶׁא יַרְבִּיצֵנִי עַל־מֵי מְנוּחוֹת יְנַהֲלֵנִי:
3 נַפְשִׁי יְשׁוֹבֵב יַנְחֵנִי בְמַעְגְּלֵי־צֶדֶק לְמַעַן שְׁמוֹ:
4 גַּם כִּי־אֵלֵךְ בְּגֵיא צַלְמָוֶת לֹא־אִירָא רָע כִּי־אַתָּה
עִמָּדִי שִׁבְטְךָ וּמִשְׁעַנְתֶּךָ הֵמָּה יְנַחֲמֻנִי:
5 תַּעֲרֹךְ לְפָנַי שֻׁלְחָן נֶגֶד צֹרְרָי דִּשַּׁנְתָּ בַשֶּׁמֶן רֹאשִׁי
כוֹסִי רְוָיָה:
6 אַךְ טוֹב וָחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי כָּל־יְמֵי חַיָּי וְשַׁבְתִּי בְּבֵית־
יְהוָה לְאֹרֶךְ יָמִים:

1 Psalmus Davidis. DOMINUS pastor-meus *est*, non-potero egere, 2 In

10 Multi *sunt* dolores improbo, qui-autem confidit in DOMINO, benignitas circumdabit-eum.

11 Lætamini in DOMINO & exsultate justi, & cantate omnes recti animo.

Psalmus LXVII.

1 לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינוֹת מִזְמוֹר שִׁיר׃

2 אֱלֹהִים יְחָנֵּנוּ וִיבָרְכֵנוּ יָאֵר פָּנָיו אִתָּנוּ סֶלָה׃

3 לָדַעַת בָּאָרֶץ דַּרְכֶּךָ בְּכָל גּוֹיִם יְשׁוּעָתֶךָ׃

4 יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם׃

5 יִשְׂמְחוּ וִירַנְּנוּ לְאֻמִּים כִּי תִשְׁפֹּט עַמִּים מִישֹׁר וּלְאֻמִּים בָּאָרֶץ תַּנְחֵם סֶלָה׃

6 יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם׃

7 אֶרֶץ נָתְנָה יְבוּלָהּ יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ׃

8 יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים וְיִירְאוּ אוֹתוֹ כָּל־אַפְסֵי־אָרֶץ׃

1 Magistro symphoniæ fidium, Psalmus & canticum.

2 Deus gratiam-faciat-nobis & benedicat-nobis, lucere-faciat vultum-suum erga-nos, Sela.

3 Ut-agnoscamus in-terra viam-tuam, in-omnibus gentibus salutem-tuam.

4 Celebrent-te populi, Deus, celebrent-te populi omnes.

5. Lætentur & cantent nationes, quòd judicas populos rectè, & nationes in-terra deducis, Sela.

6 Celebrent-te populi, Deus, celebrent-te populi omnes.

7 Terra det proventum-suum, benedicat-nobis Deus, Deus-noster.

8 Be-

8. אַשְׂכִּילְךָ וְאוֹרְךָ בְּדֶרֶךְ־זוּ תֵּלֵךְ אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינִי׃
9. אַל־תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפֶרֶד אֵין הָבִין בְּמֶתֶג־וָרֶסֶן עֶדְיָם
לְבִלְתִּי בַּל קָרוֹב אֵלֶיךָ׃
10. רַבִּים מַכְאוֹבִים לָרָשָׁע וְהַבּוֹטֵחַ בַּיהוָה חֶסֶד
יְסוֹבְבֶנּוּ׃
11. שִׂמְחוּ בַיהוָה וְגִילוּ צַדִּיקִים וְהַרְנִינוּ כָּל־יִשְׁרֵי־לֵב׃

1 Davidis *carmen* didaſcalicum. Beatus *cujus* ſublata-eſt defectio, *cujus* tectum-eſt peccatum.

2 Beatus homo, cui non imputat DOMINUS iniquitatem, &-in cujus-ſpiritu non *eſt* dolus.

3 Quum ſilerem, inveteraſcebant oſſa-mea : *etiam* in-rugitu-meo, toto die.

4 Nam interdiu &-noctu gravis-erat ſuper-me manus-tua, convertebatur humor-meus in ſiccitates æſtivas, Sela.

5 Peccatum-meum notum faciam tibi, &-iniquitatem-meam non tegam, dixi : Confitebor defectiones-meas DOMINO, & tu ſuſtuliſti iniquitatem peccati-mei, Sela.

6 Propter hoc oraturus eſt ad te omnis pius, quo-tempore *mala* obveniunt : & in inundatione aquarum-multarum ad eum non pertingent.

7 Tu latibulum *es* mihi, ab anguſtia cuſtodies me : cantionibus liberationis circumdabis-me, Sela.

8 Erudiam-te & docebo-te, quâ viâ ambulaturus ſis, conſulam tibi *nutu* oculi-mei.

9 Ne eſtote ut equus, ut mulus ſine intelligentia, cujus os fræno &-habenâ conſtringendum eſt, ne appropinquet ad-te.

10. Multi

6 Judicium-exercebit in-gentibus, replebit *omnia* corporibus, franget caput in-regione ampla:

7 De-torrente in-via bibet, idcirco attollet caput.

Psalmus CXVII.

1 הַלְלוּ אֶת־יְהוָה כָּל־גּוֹיִם שַׁבְּחוּהוּ כָּל־הָאֻמִּים׃

2 כִּי גָבַר עָלֵינוּ חַסְדּוֹ וֶאֱמֶת־יְהוָה לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ׃

1 Laudate DOMINUM omnes gentes, laudate-eum omnes nationes.

2 Nam invaluit erga-nos benignitas-ejus, &-veritas DOMINI *manet* in-seculum. Hallelujah.

Psalmus CXXI.

1 שִׁיר לַמַּעֲלוֹת אֶשָּׂא עֵינַי אֶל־הֶהָרִים מֵאַיִן יָבוֹא עֶזְרִי׃

2 עֶזְרִי מֵעִם יְהוָה עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ׃

3 אַל־יִתֵּן לַמּוֹט רַגְלֶךָ אַל־יָנוּם שֹׁמְרֶךָ׃

4 הִנֵּה לֹא־יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל׃

5 יְהוָה שֹׁמְרֶךָ יְהוָה צִלְּךָ עַל־יַד יְמִינֶךָ׃

6 יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ לֹא־יַכֶּכָּה וְיָרֵחַ בַּלָּיְלָה׃

7 יְהוָה יִשְׁמָרְךָ מִכָּל־רָע יִשְׁמֹר אֶת־נַפְשֶׁךָ׃

8 יְהוָה יִשְׁמָר־צֵאתְךָ וּבוֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם׃

1 Canticum graduum. Attollámne oculos meos ad montes istos? unde veniet auxilium meum?

2 Auxilium-meum est à DOMINO, qui fecit cœlos &-terram.

3 Non permittet dimoveri pedem-tuum: non dormitabit custos-tuus.

8 Benedicat-nobis Deus, &-revereantur-eum omnes fines terræ.

Psalmus CX.

1 לְדָוִד מִזְמוֹר נְאֻם יְהוָה לַאדֹנִי שֵׁב לִימִינִי עַד־
אָשִׁית אֹיְבֶיךָ הֲדֹם לְרַגְלֶיךָ׃

2 מַטֵּה עֻזְּךָ יִשְׁלַח יְהוָה מִצִּיּוֹן רְדֵה בְּקֶרֶב אֹיְבֶיךָ׃

3 עַמְּךָ נְדָבוֹת בְּיוֹם חֵילֶךָ בְּהַדְרֵי־קֹדֶשׁ מֵרֶחֶם
מִשְׁחָר לְךָ טַל יַלְדֻתֶיךָ׃

4 נִשְׁבַּע יְהוָה וְלֹא יִנָּחֵם אַתָּה כֹהֵן לְעוֹלָם עַל־
דִּבְרָתִי מַלְכִּי־צֶדֶק׃

5 אֲדֹנָי עַל־יְמִינְךָ מָחַץ בְּיוֹם אַפּוֹ מְלָכִים׃

6 יָדִין בַּגּוֹיִם מָלֵא גְוִיּוֹת מָחַץ רֹאשׁ עַל־אֶרֶץ רַבָּה׃

7 מִנַּחַל בַּדֶּרֶךְ יִשְׁתֶּה עַל־כֵּן יָרִים רֹאשׁ׃

1 Davidis Psalmus. Dixit DOMINUS Domino meo; sede ad dexteram-meam, donec potuero inimicos-tuos scabellum pedum-tuorum.

2 Sceptrum potentiæ-tuæ emittet DOMINUS ex-Tzijone, *dicens*: Dominare in-medio inimicorum tuorum.

3 Populus-tuus oblationes-voluntariæ *erunt* die copiarum-tuarum, in-decoris-locis sanctitatis, ex-utero auroræ tibi erit ros juventutis-tuæ.

4 Juravit DOMINUS & non pœnitebit *eum*, *dicens*: Tu *es* sacerdos in-seculum secundùm ordinem Melchizedek.

5 Dominus ad-dexteram-tuam, franget die iræ-suæ reges: 6 Judi-

5 Expectavi DOMINUM, expectavit *eum* anima-mea: etiam in Verbo ejus expectationem habeo.

6 Anima-mea Dominum *expectat*, magis-quàm custodiæ matutinæ, custodiæ *inquam* matutinæ.

7 Expectationem-habeat Israel in-DOMINO, quia apud DOMINUM est benignitas, & plurimum apud-eum redemptionis.

8 Et-ipse redimet Israelem ab-omnibus iniquitatibus-ejus.

FINIS.

Ad Lectorem.

CUm à pluribus expetitur, quod Tyronibus pernutile, verborum paradigma, regulaque nonnulla de legitima pronunciatione cujusque vocis in syllabæ alicujus elevatione, desiderantur; etsi in Grammatica hac Buxtorfiana, honoris illius causâ, nihil immutare voluimus, exprimentes modò tam Anglicè quam Germanicè literarum & vocalium Hebraicarum potestatem, & sexcentis in locis cùm σφάλματα Typographica castigantes, tum accentus Hebraicos *interserentes: Haud ingratum certè facturos nos speramus, exemplum verbi perfecti per omnes conjugationes, tempora, modos, personas, genera, uno intuitu ante oculos proponendo, nec non Capitulum de sede accentuum in nominibus, verbis, consignificativis, eorumque affixis subnectendo.*

4 Ecce non dormitat neque dormit custos Israelis.

5 DOMINUS erit custos-tuus, DOMINUS umbra-tua, ad manum dexteram-tuam.

6 Interdiu sol non percutiet-te, aut luna noctu.

7 DOMINUS servabit-te ab omni malo, conservabit animam-tuam.

8 DOMINUS custodiet egressum-tuum & reditum-tuum, ab hoc tempore usque in-seculum.

Psalmus CXXX.

1 שִׁיר הַמַּעֲלוֹת מִמַּעֲמַקִּים קְרָאתִיךָ יְהוָה׃

2 אֲדֹנָי שִׁמְעָה בְקוֹלִי תִּהְיֶינָה אָזְנֶיךָ קַשֻּׁבוֹת לְקוֹל תַּחֲנוּנָי׃

3 אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמָר־יָהּ אֲדֹנָי מִי יַעֲמוֹד׃

4 כִּי־עִמְּךָ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּוָּרֵא׃

5 קִוִּיתִי יְהוָה קִוְּתָה נַפְשִׁי וְלִדְבָרוֹ הוֹחָלְתִּי׃

6 נַפְשִׁי לַאדֹנָי מִשֹּׁמְרִים לַבֹּקֶר שֹׁמְרִים לַבֹּקֶר׃

7 יַחֵל יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה כִּי־עִם־יְהוָה הַחֶסֶד וְהַרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת׃

8 וְהוּא יִפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכֹּל עֲוֹנוֹתָיו׃

Canticum graduum. Ex-profunditatibus inclamavi-te DOMINE, *dicens*,

2 Domine, ausculta voci-meæ: sint aures-tuæ intentæ ad-vocem deprecationum-mearum.

3 Si iniquitates observaveris Jah, Domine quis possit consistere?

4 Sed apud-te *est* condonatio, ut reverenter colaris.

5 Expectavi

Literæ & vocales charact. ex ipsis conjugat. nominibus colliganter.

Media autem radicalis in Piel, Pual, & Hithpael est semper dagheſſanda.

Daghes in 1. rad. Niphal est ob defect. J charact.

Si verbum intransitivum invenitur in Hiph. & non in Kal. habet ſignificationem eandem ut in Kal. Si est intransitivum in Kal. est transitiv. in Hiph.

Siin utriſq; est transitivum, est in Hiph. transit. 3. perſon.

הִתְפַּעֵל Hithpael. *Visitavit seipsum.*	הָפְעַל Hophal. *Præfectus est ad visitandum.*	הִפְעִיל Hiphil *Præfecit ad visitandum.*	פֻּעַל Pual *Visitatus est diligenter.*
הִתְפַּקֵּד	הָפְקַד	הִפְקִיד	פֻּקַּד
הִתְפַּקַּדְתָּ	הָפְקַדְתָּ	הִפְקַדְתָּ	פֻּקַּדְתָּ
הִתְפַּקַּדְתִּי	הָפְקַדְתִּי	הִפְקַדְתִּי	פֻּקַּדְתִּי
הִתְפַּקְּדָה	הָפְקְדָה	הִפְקִידָה	פֻּקְּדָה
הִתְפַּקַּדְתְּ	הָפְקַדְתְּ	הִפְקַדְתְּ	פֻּקַּדְתְּ
הִתְפַּקְּדוּ	הָפְקְדוּ	הִפְקִידוּ	פֻּקְּדוּ
הִתְפַּקַּדְתֶּם	הָפְקַדְתֶּם	הִפְקַדְתֶּם	פֻּקַּדְתֶּם
הִתְפַּקַּדְתֶּן	הָפְקַדְתֶּן	הִפְקַדְתֶּן	פֻּקַּדְתֶּן
הִתְפַּקְּדוּ	הָפְקְדוּ	הִפְקִידוּ	פֻּקְּדוּ
אֶתְפַּקֵּד	אָפְקַד	אַפְקִיד	אֻפְקַד
תִּתְפַּקֵּד	תָּפְקַד	תַּפְקִיד	תֻּפְקַד
יִתְפַּקֵּד	יָפְקַד	יַפְקִיד	יֻפְקַד
תִּתְפַּקְּדִי	תָּפְקְדִי	תַּפְקִידִי	תֻּפְקְדִי
תִּתְפַּקֵּד	תָּפְקַד	תַּפְקִיד	תֻּפְקַד
נִתְפַּקֵּד	נָפְקַד	נַפְקִיד	נֻפְקַד
תִּתְפַּקְּדוּ	תָּפְקְדוּ	תַּפְקִידוּ	תֻּפְקְדוּ
יִתְפַּקְּדוּ	יָפְקְדוּ	יַפְקִידוּ	יֻפְקְדוּ
תִּתְפַּקַּדְנָה	תָּפְקַדְנָה	תַּפְקִדְנָה	תֻּפְקַדְנָה
הִתְפַּקֵּד	*Hæ Paſ-* הָפְקַד	הַפְקֵד	*-sivæ*
הִתְפַּקְּדִי	*ca-* הָפְקְדִי	הַפְקִידִי	*-rent*
הִתְפַּקְּדוּ	*Impe-* הָפְקְדוּ	הַפְקִידוּ	*-rativis.*
הִתְפַּקַּדְנָה		הַפְקַדְנָה	
הִתְפַּקֵּד	הִתְפָּקֵד *v.* הָפְקַד	הַפְקֵד *vel* הַפְקִיד	פֻּקַּד
מִתְפַּקֵּד	מָפְקַד	מַפְקִיד	מֻפְקַד
מִתְפַּקְּדִים	מָפְקָדִים	מַפְקִידִים	מֻפְקָדִים
מִתְפַּקֶּדֶת	מָפְקֶדֶת	מַפְקִידָה	מֻפְקֶדֶת
מִתְפַּקֶּדֶת	מָפְקֶדֶת	מַפְקִידַת	מֻפְקֶדֶת
מִתְפַּקְּדוֹת	מָפְקָדוֹת	מַפְקִידוֹת	מֻפְקָדוֹת

Tempus / Modus	Numerus.	Genus	persona.	קל paal vel kal	נפעל Niphal	פעל Piel.
				Visitavit.	*Visitatus est.*	*Visitavit diligenter.*
עבר Præteritum	S.	M	3	פָּקַד	נִפְקַד	פִּקֵּד
			2	פָּקַדְתָּ	נִפְקַדְתָּ	פִּקַּדְתָּ
		C	1	פָּקַדְתִּי	נִפְקַדְתִּי	פִּקַּדְתִּי
		F	3	פָּקְדָה	נִפְקְדָה	פִּקְּדָה
			2	פָּקַדְתְּ	נִפְקַדְתְּ	פִּקַּדְתְּ
		C	3	פָּקְדוּ	נִפְקְדוּ	פִּקְּדוּ
	P.	M	2	פְּקַדְתֶּם	נִפְקַדְתֶּם	פִּקַּדְתֶּם
		F	2	פְּקַדְתֶּן	נִפְקַדְתֶּן	פִּקַּדְתֶּן
		C	1	פָּקַדְנוּ	נִפְקַדְנוּ	פִּקַּדְנוּ
עתיד Futurum.	S.	C	1	אֶפְקֹד	אֶפָּקֵד	אֲפַקֵּד
		M	2	תִּפְקֹד	תִּפָּקֵד	תְּפַקֵּד
			3	יִפְקֹד	יִפָּקֵד	יְפַקֵּד
		F	2	תִּפְקְדִי	תִּפָּקְדִי	תְּפַקְּדִי
			3	תִּפְקֹד	תִּפָּקֵד	תְּפַקֵּד
	I.	C	1	נִפְקֹד	נִפָּקֵד	נְפַקֵּד
	P.	M	2	תִּפְקְדוּ	תִּפָּקְדוּ	תְּפַקְּדוּ
			3	יִפְקְדוּ	יִפָּקְדוּ	יְפַקְּדוּ
		F	3	תִּפְקֹדְנָה	תִּפָּקֵדְנָה	תְּפַקֵּדְנָה
עתיד Imperat.	S.	M	2	פְּקֹד	הִפָּקֵד	פַּקֵּד
		F		פִּקְדִי	הִפָּקְדִי	פַּקְּדִי
	P.	M		פִּקְדוּ	הִפָּקְדוּ	פַּקְּדוּ
		F		פְּקֹדְנָה	הִפָּקֵדְנָה	פַּקֵּדְנָה
Infin.				פָּקוֹד	הִפָּקֵד	פַּקֵּד
פעל par. præt.			m. s	פָּקוּד	נִפְקָד	מְפֻקָּד
			m p	פְּקוּדִים	נִפְקָדִים	מְפֻקָּדִים
			f. s	פְּקוּדָה	נִפְקָדָה	מְפֻקָּדָה
			ite	פְּקוּדַת	נִפְקֶדֶת	מְפֻקֶּדֶת
			f. p	פְּקוּדוֹת	נִפְקָדוֹת	מְפֻקָּדוֹת

* Radix seu thema semper constans 3. literis. indè dictis radicalibus. Aliæ personæ fiunt è literis pronom. additis radici. Si verbum inveniturin Piel & non in Kal, significat tantùm ut in Kal. Si in utrisq; tàm in Piel vehementiùs & regaliùs.

Literæ אהוין proprie habent subsc. *sheva* quodtamen ob concursũ alterius mutatur in . vel -vel ob gut. in .

Fut. & Imper. videntur fluere ex infinitivo, additis eidem servilibus.

Benoni sæpe usurpatur pro præs. indic. *non repetitur.*

vel ֵ *quiesc. pro* ה : *derivantur enim à quiesc.* הֶ, 2. *Dissyllaba desinentia in* ֶ *vel* ֵ *post Sheva, ut* דִּבֶּשׁ אִמְּתִי שְׁכֶם. *Quæ terminantur in* ָ, *ut* חַרְצָב.

In Participiis. *Ad prædictas regulas referantur omnia Participia*

Pronominibus. *& Præs. & Prat. (quia more Adjectivorum flecti solent) & Pronomina, (quippe nominum vicaria, excip. modò à* 1. אֲנַחְנוּ, *à* 2. אַתֶּם אֲשֶׁר) *& Infinit. Verborum omnium, cùm crebrò nominascunt, ut* מִהְתַּפַּלֵּל דַּעַת מְקֻדַּחַת גִּשֶּׁת *at de Præter. Fut. & Imper. aliter statuendum est.*

In Verbis *Reg. 1.* Omnes personæ Verborum, cujuscunque sunt conjug. formæ, aut generis, in נָה נוּ תָּ תִּי syllabis servilibus, desinentes, hoc est, 1. & 2. pers. sing. masc. & 1. plur. præter. & 2. ac 3. plur. fœm. futuri, & plur. fœm. Imper. accentum habent in penultima. Exempla quæras in paradigmate aut Grammatica.

II. In ultima accentuantur omnes aliæ terminationes aut personæ Verborum perfectorum & anomalorum utriusque numeri aut generis.

Exc. 1. in Hiph. pers. omnium Verborum quæcunq; in penult. habent ֵ *charact. conjug. explicitè (vel implicite in dag. & def. 2ª.) in eadem syllaba retinent accentum, uti videre est in 3. sing. fœm. & 3. pl. Prat. & in sing. fœm. & plur. masc. Imper. & in 2. fœm. sing. & 2. ac 3. masc. plur. futuri, omnium formarum & conjugationum. 2. Quædam defect. & quiesc. 2ª. in Kal & Niph. In prat. Kal & Niph. 3ª. fœm. sing. ut* קָמָה סָבְבָה *(quod per Milhel differt à Partic. præs. milra* נְקוּמָה נָסְבָה) *& 3. plur.* קָמוּ סָבְבוּ *(& sic* בָּנוּ intelligunt, *differt à* בָּנוּ ædificarũt) נָקוּמוּ נָסְבוּ. *Par etiam ratio in fœm. sing. ac masc. plur. Imper. Kal. & Niph. utriusq; formæ, & in 1. pers. sing.*

DE *Accentibus in Bibliis, variisq; eorum affectionibus (sapientum judicio pluſquam hominem ſonantibus) multi multa: Inter Judæos, R. D. Calonymos & Elias Levita; Inter noſtros, Scotobritannus ille qui c. 10. ſibi videtur aſſecutus, quicquid vel ipſe Moſes & Prophetæ in arcanis ſuorum accentuum calluerunt: Atq; ut alios mittam, ipſe Buxtorf. Sed ex iſtorum nullo conſtat, quando vox* milhel *eſſet, & quando* milra, *(nunquam enim apud Hebræos, Accentus Grammaticus locum habet in antepenultima.)*

* *Id eſt,* Quando penultima a uenda foret, quum do ultima.

Cùm in ſancta lingua, ſicuti in Græca, pronunciatio magis dependet à ſitu accentuũ, quàm vocalium quantitate, (ſyllaba enim quæ poſitione longa eſt, dagheſſata, aut conſtans longâ vocali, ſæpiùs corripitur in prolatione; ut, פְּקוּדִים פְּקֻדֹתָם מִפְקָד) Regulis 4, de accentu tonico ſuprà cap. 5. addantur modò quæ conſequuntur. Omnis dictio Grammatico accentu notatur, niſi quæ per Maccaph cum ſequente conjungitur. Monoſyllabas autem nihil moror, utrùm enim ante vocalem ponitur accentus, an poſt illam, parùm ad ſonum, etiamſi ad ſyntaxim plùs fortè ſpectat, cùm hâc ſolâ ratione diſtinguantur à ſe invicem Præter. & Part. Præſ. Kal. quieſc. עֵין ut בֵּן & בֵּן.

De ſede accentuum, In nominibus.

Reg. I. Omnia nomina, quorum poſtrema vocalis eſt longa, habent accentum in ultima; unde & ſequitur, omnia pluralia ſic debere accentuari, ut תְּרוּמָה זְקֵן דָּבָר צַדִּיקוֹת מְלָכִים סִתְוֵי מַלְכוּת אַבְדֹן יְהוּדִי.

Excipiuntur 1. *quæ deſinunt in* י *poſt* ו *ut* חוֹלִי, *vel ut* שָׁבִי. 2. *Quæ terminantur in* הוֹ, *ut* בְּהוֹ תֹהוֹ.

II. Omnia nomina, quorum ultima vocalis eſt una è brevibus aut parvis, obtinent accentum in penultima, (& hinc ſequitur omnia Dualia Milhel eſſe) סֵפֶר נַעַר עֵינַיִם שׁוֹאָה בַּיִת.

Excip. 1. *quæ deſinunt in* ה, *ut* מַרְאֶה (*niſi fortè ſequitur dictio monoſyllaba aut Milhel*) *& huc reduci poſſunt, quæ à priore regula excipiebantur, quorum*

vel

ing. fœm. & 2. ac 3. plu. masc. futuri, Defect. 2a. etiam in prædict. personis præt. & fut. Hoph. sic accentuantur.

De loco accentuum in Adverb. Præpos. Conjunct. & Interject. sufficiant duæ generales regulæ Nominibus applicatæ. Ultimâ vocali longâ, accentus in eadem est; דָּבָה לוּלֵא בַּעֲבוּר אֵיכָה. *Excip.* חֲלִילָה אָנָא פֶּנֶמָה. Ultimâ verò brevi, in penultima, ut נֹכַח לְמַעַן מֵרֹם &c. *Exc.* אֲשֶׁר לְעֻמַּת אַחַת. *In vocibus indeclin:*

Affixa הָ נָה הוֹ מוֹ נוּ נוּ נִי semper acuunt penultimam. At Affixa כֶּן כֶּם הֶן הֶם זָם הוּ הִי semper ad ultimam trahunt accentum. ה locale & paragog. in penult. accentuatur ut differat ab ה fœmin. Ex. gr. אֵיכָכָה אַרְצָה יְשׁוּעָתָה לַיְלָה הֵמָּה. Affixa ךָ & ךְ in alterutra habeant accentum. ךָ post ָ (vel ֵ vel ֶ vel ְ quiesc.) milhel est, aliàs milra. ךְ post ֵ accentum habet in penultima, aliàs in ultima. *In Affixis.*

Hactenus de nativo loco accentuum, at ex illo removeri contingit varias ob causas. Ex ult. ad penult. 1. Ob vicinitatem accentûs in dictione sequente קָרָא לַיְלָה vel בָּנָה עִיר 2. Vel ob accentum aliquem distinguentem seu pausam, ut פָּקְדוּ pro פָּקֹדוּ. 3. Vel ob אַל *nè* particulam fut. præpositam. 4. Vel denique ob ו conversivum futuri, ut וַיָּקָם *surrexit*: Sed à penult. ad ult. descendere facit ו conversivum præteriti, ut וּפָקַדְתִּי *visitabo*, וְאָמַרְתִּי *& dicam*, וְנָתַתִּי *& dabis*.

Brevis esse dum cogor, obscurior fio. Differi enim nolo me in Affixis, B. Donati paginas, intra totidem lineas contraxisse, uti & antea 13 ejus regulas, & canones de Accent. in Nominibus, in 2 generales pariter & in Verbis egi. Et ni fallor, vix quidquam è re nostra apud eum aut alios, quod reperire poterant, omisi. Cuicunq; verò fusiùs hac de materie legere cordi fuerit, unicè commendata habeat חִפְּרוּתִי זָהָב *Pomaria Aurea*, ab isto eruditissimo viro condita, è cujus 2. parte non pauca desumpsi, ut Epitomæ *Buxtorf.* primis *Cantabrigiæ* typis Hebr. excusæ, aliquid saltem, aut parentis aut filii gratiâ, quibus plurimum debetur à tota Judæorum Republica, ab omni φιλοσοφίᾳ aut Linguæ S. Fautore rependatur.

FINIS.

UNIVERSITY LIBRARY CAMBRIDGE